Ч. 37 (14.869). Львів, неділя 20. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Буду боротися за незалежність України"

заявив Бутенко.

Вчора (у пятницю) в год. 20.30 радіостанція Рим II. надала промову Бутенка, який по французьки описав подробиці своєї втечі та описав теперішній терор — куди гірший ніж царський. Користаючи з італійської гостинности Бутенко посвятить решту життя боротьбі за незалежність України, що терпить під большевицьким ярмом.

Нині в год. 19.30 Бутенко знову виголосить французьку промову перед мікрофоном у Римі.

НАПАД НА Б. СОВІТСЬКОГО МОРСЬКОГО АТТАШЕ.

Б. совітський морський атташе в Царгороді та Стокгольмі Ол. Соболев, що 1930. р. відмовився вернутись до Москви і якого позаочно засудили на смерть, тепер живе у Брюселі. У темній сходовій клітці напав хтось на нього і молотком важко поранив у голову.

Еспанські червоні літаки заатакували французький корабель

Національна ескадра, зложена з двох крижників і двох контрторпедовців бомбардувала еспанську місцевість Кулера, недалеко французького кордону. На відсіч бомбардованій місцевости надлетіла ескадра червоних літаків. Національні кораблі відплили, але червоні літаки скинули бомби, з яких одна впала коло французького воєнного корабля „Ля Корделієр", який відплив до Порт Вандр. Тоді червоні літаки збомбардували французький торговельний корабель „Ель Мансур" — оборонив його французький контрторпедовець „Ля Пальом".

Червоні літаки перелетіли понад французькою територією і заатакували французький воєнний корабель на французьких територіяльних водах.

Дальші перемоги національних військ над Альфамброю.

Національна головна кватира повідомляє: Національні частини, що перейшли ріку Альфамбру, дальше йдуть вперед. Вони заняли місцевість Токон та доохоличні гори, м. ін. цілий гірський масив Сієрра Ґорда з ворожими становищами.

Червоні залишили на побоєвищі понад 1000 вбитих і чимало зброї та муніції.

На відтинку Ля Серена червоні без успіху атакували тричі Сієрру Арґален і гору Зальомеа.

Барсельонське міністерство оборони повідомляє про завзяту атаку національних сухопутніх і летунських військ на відтинку Сієрра Корда, де червоні мусіли „виправити" свої становища.

ЧИ ЧЕРВОНИЙ ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД ПРАВНИЙ?

Відомий італійський професор міжнародного права, Роберто Сандіфорд, помістив у париській „Ревю інтернасіональ" статтю, в якій закидує він Лізі Націй, Франції, Великій Британії та Совітам, що вони визнають і підтримують неправний уряд Еспанії, бо справжній уряд мусів би передовсім відповідати за свої вчинки перед своїм власним народом, а не перед чужоземними чинниками. А коли ще цим чужим чинником є Росія, що розкладає дух нації і провадить на чужій шкірі свої криваві експерименти, то тим більше уряд, що добровільно піддався їй, утратив усі правні основи свого істнування. Згадуючи про обстріл Альмерії німецьким панцирником „Дойчлянд" у червні минулого року, Сандіфорд завважує, що Німеччина не вважаючи червоний уряд Еспанії правним, відповіла йому так, як відповідається бандитам і дикунам. З огляду на відоме імя професора Сандіфорда, стаття його викликала зацікавлення дипльоматичних та журналістичних кол, які її палко дискутують. (Офінор.)

Ввесь арабський світ дає матеріяльну допомогу палестинським арабам.

З нагоди мусульманського свята Курбан-Байраму всі арабські держави і народи демонстрували солідарність із палестинськими арабами.

У Ливані мусулмани обмежили до мінімум святочні обходи, передаючи заощаджений у цей спосіб гріш палестинській арабській національній раді. В Іраку складають на ту ціль гроші, одяг, харчі і т. п. Король Ємену та ріжні державні достойники зложили на Палестину більші квоти, у Мекці та Джідді (Савдійська Арабія) спеціяльні емісарі збирали гроші серед прочан та місцевого населення.

Чимало прочан висловило побажання, щоби зі зібраних грошей дати поміч також арабському рухові в Альжирі та в Мароку.

НОВІ БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА.

Як подає Стефані, британська влада вишле більші військові відділи до північної Палестини, щоб унеможливити арабським загонам переходити до Палестини з Трансйорданії.

ЗАВОРУШЕННЯ В АЛЕКСАНДРІЇ.

Підчас демонстрації „зелених сорочок" на честь Нагаса Паші манифестанти знищили кілька трамваїв та крамниць. У сутичці з поліцією ранено 40 осіб.

„Чого так спішитесь?!"

Кілька рефлексій слухача буджетової дискусії.

Варшава, 18. лютого 1938.

Не можна сказати, щоб якийнебудь сойм відродженої Польщі мав своє виразне обличчя. Не можна теж пригадати собі, щоб котрийнебудь із тих соймів формулював та розвязував актуальні політичні проблеми на ширшу державну мірку. А всеж, можна було найти якусь характеристичну рису першого кадовбового законодатного сойму, що складався лише з поляків, членів законодатних палат колишніх займанницьких держав; тоді Пілсудський встановлював у Польщі демократію, а та польська демократія, що хиталась поміж пайдократією та зоольоґічним націоналізмом, почала базувати державний устрій Польщі на боротьбі з Пілсудським. Потім прийшов сойм 1922—28 рр., який знав справді чисті вибори на Волині (100 відс. мандатів бльоку „16-ки") і 5-ох „хліборобів" у краю, і продовження боротьби між Бельведером та вул. Вейською, і травневий переворот з першими спробами ломити партії та стару структуру демократичного парляментаризму. З черги сойм 1928—30 рр. був для нас тим першим польським соймом, в якому найшлися незалежні українські посли з південно-східних воєвідств, а для поляків — це був сойм без тривкої більшости, з початками зорґанізованої ґрупи, яка підтримувала новий режім, сама собі не уявляючи, який він має бути, та яка на ділі ставала допомічним чинником державної адміністрації.

На межі між отим соймом і новим була „пацифікація" та Берестя. Зроджений із них новий сойм перейшов до історії, як батько нинішнього устрою, нинішньої конституції, нинішньої виборчої ординації.

На межі між попереднім та оцим нинішнім соймом була смерть Й. Пілсудського. І нинішній сойм стоїть під знаком духового розпорошення, відсутности якихнебудь шляхів, безпомічних спроб шукати їх та безпомічних спроб творити собі авторитет серед незаступлених у цьому соймі народніх мас. Про те, щоб зясовувати собі та розвязувати актуальні проблеми — нема, очевидно, й мови. Нема мови і про те, щоб свою ролю відчувати інакше, як формальне „відроблювання буджету". У свою чергу буджет — безбарвний, без політичної фізіономії (поза давньою фізіономією централістично-уніфікаційної державної системи), буджет, опертий на звітах референтів, а не на широкій концепційній і пляновій політиці уряду. І ось, у дебаті над оцим буджетом бере участь денно по кількадесять (буквально!) послів. Яка шалена диспропорція поміж якістю та скількістю виголошуваних слів та яка шалена трудність — виловити з отої маси зґуків якусь політичну синтезу!

Один із польських послів, який має мабуть тому більше вичуття, бо не дивиться очима смертників, улекшив нам наше завдання: вказа-

ти на найбільш характеристичний момент цієї буджетової сесії. „Панове (кликав він саркастично до своїх товаришів), — чого спішитесь, адже нема ще виборів!"... Бо сторонній слухач справді може зазнати враження, що це посол за послом промовляє не до членів уряду та членів законодатної палати, лише до своїх будучих виборців (які виборці були у 1935 році?!). Нема ще ніякого проекту нової виборчої ординації, повіяв лише тільки подих її ревізії, — але вже цього подиху досить, щоб залунали у посольських промовах незнані досі струни: відважні, різкі, опозиційні!...

Є у цьому соймі немов речники ріжних опозиційних груп, не тих, які сформовані поза цим соймом в опозиційних польських партіях, а тих, що їх зріжничковує та ріжними назвами охрещує варшавська сплетницька каварня. Отже маємо опозиціоністів-демократів (пов. Ганебах), опозиціоністів-бюрократів (пос. Дух), опозиціоністів-консерватистів (пос. Моравський), опозиціоністів-лібералів (пос. Гофман). Одинцем ходить о. Любельский, але його голос має мабуть більше питомої ваги, ніж усіх угорі названих разом: бо коли він говорить про „хлопську Польщу" без ніякого впливу хлопів на хід державних справ, то це немов ясний представник настроїв не каварень, а широких польських низів.

І поруч із цією нескоординованою, нескристалізованою та цілком чи напіванонімовою опозицією маємо у цій буджетовій дебаті ідеальний образ „декомпозиції". Ось історична вже „войцеховскіяда": на ту саму тему промовляв пос. Войцеховський і пос. Пелчинська, обоє з тих самих леґіоново-пеовяцьких кол, та обоє на протилежних бігунах польської думки. Правда, коли пос. Пелчинська не бачить розвоєвих можливостей Польщі при безупинній боротьбі поляків та нинішнього режіму проти меншин, то посол Войцеховский цією тематикою взагалі не цікавиться, бо колиб ставив справу явно і славно, що розвій Польщі повинен відбуватися коштом меншин, то вже булаб якась концепція; він не потребує ніякої, бо він промовляє до львівської вулиці та до виборців чергового голови Секретаріяту Порозуміння польських суспільних організацій. Але чейже годі вимагати від сірого обивателя, що сидить на соймовій галерії для публики, чи читає щоденну пресу, щоб він орієнтувався аж у таких тонкостях кожноразової спонуки кожного виступу того чи іншого посла! Факт, що проти п. Войцеховського отверто виступив м. і. і посол Войтович з того самого польського краєвого виборчого терену та зі спільного колишнього табору ББ., той факт є позитивним і відрадним покажчиком, що й серед польських громадян у краю оклики „геть з гайдамаками", що кілька тижнів тому лунали на вулицях Львова при акомпаніяменті битих гайдамацьких шиб, — не викликують надзвичайного ентузіязму. Але та суперечність думок, яка в даному випадку рятує честь польської політичної думки, є одночасно черговим доказом, яка ця думка „здекомпонована".

Правда, каже польський посол: „Нема чого спішитися", а проте спішиться — і сойм і сам уряд. Не можна позбутися враження, що уряд у цілости та кожний міністр зокрема з полекшою відхае, коли минає день за днем, коли „відпадає" один ресортовий буджет за другим і — ближче кінця. Якого кінця і чийого — це вже зовсім інша тема, але цим теж і ніхто не журиться. Найважніше, що дні минають за днями. Бо й політичного рахунку та політичних проґноз не роблять сьогодні на мірку літ, чи навіть місяців. Досить оперувати днями.

І ми оперуймо катеґоріями днів: буджетова сесія польського сойму нічого в останніх днях не змінила та ніяких змін у найближчих днях не принесе. Крім великих слів великої сили.

ім.

Інж. НІКОЛЯУС БАССЕХЕС.

ҐПУ та совітська дипльоматія.

Ця стаття, надзвичайно актуальна у звязку з останнім совітським дипльоматичним скандалом з букарештенським Бутенком, який пішов слідами большевицького посла у Греції, появиться одночасно у цілій низці великих европейських щоденників, на чолі з „Нае Фрае Прессе" та „Менчестер Ґардіен". Автор, що його недавно сов. влада видалила з Москви, переслав цю статтю безпосередньо „Ділові". Зазначуємо, що досі у Польщі лише одинокий польський „Час" мав авторизоване право друкувати статті інж. Н. Бассехеса. — Ред.

I.

ПОЧАТКИ НАРОДНЬОГО КОМІСАРІЯТУ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ТА ЙОГО БОРОТЬБА З ЧЕ-КА.

„Чистка" совітської дипльоматії зближається до кінця. Як тимчасовий вислід цієї акції маємо майже цілковито геть відсунений старий совітський дипльоматичний корпус, що його зорґанізував Чічерін. Розпочата у грудні 1935 року „ізоляційна" кампанія супроти Сов. Союзу в останній стадії обхопила й совітську дипльоматію та сильно обмежила також цей живий звязок між Сов. Союзом і зовнішнім світом. Але цього було мало, що совітський дипльоматичний корпус сам упав жертвою нової сталінської лінії. Закордонні часописні редакції з їх штабом закордонних кореспондентів, на їх чолі закордонний відділ державної сов. телеґрафічної аґенції, творили довкола народнього комісаріяту закордонних справ те середовище, яке найбільш цікавилося міжнародніми проблемами. Воно давало не тільки людей для совітської дипльоматії служби, але воно творило й закордонно-політичну думку Совітів, стоючи у найтіснішому особистому звязку з комісаріятом закордонних справ. Адже всіх отих дипльоматів і журналістів висилали також до фабрик і на всякі багатотисячні збори, щоб вони виголошували там відчити на міжнародні політичні теми, як фаховці.

З винищенням старого совітського дипльоматичного корпусу, з одночасним виелімінуванням також тієї верстви російської інтеліґенції, яка гуртувалася довкола тієї дипльоматії, вирішився остаточно бій поміж двома установами, що їх витворила російська революція: поміж своєрідним новим корпусом совітської дипльоматії та поміж тайною поліцією, яка під тотальністю держави розуміла своє право встрявати в закордонну політику. Ця сварка розпочалась від першого дня російської революції. Як стара іронія долі — глядять на себе віч-у-віч у Москві два будинки по двох боках одної вулиці. В одному будинку, у величезній камениці закордонного комісаріяту, 20 літ царило почування деякого призирства, антипатії та остраху супроти сусіда. А по другому боці у відповіді були завжди іронічно-зневажливий відхід та повні ненависти зачіпки. Зрештою, суперечки між закордонним та внутрішнім ресортом були в диктаторських державах завсіди. Вони виявились вже при доборі людей, які переможна большевицька революція висунула на ріжні становища. Сутнім творцем сов. дипльоматії був Юрій Васілевіч Чічерін. Цікава індивідуальність з великим знанням та ще більшою активністю, був типом російського великого пана, духовим спадкоємцем тих аристократичних старшин, які в грудні 1825 пробували робити першу російську революцію, — він був одночасно типом російського інтеліґента. Його революційна боротьба саме до захоплення влади большевиками була не тільки виявом його марксистсько-революційного світогляду. Для нього революція була одночасно визволенням Росії з отих темних сил, які були осоружні також аристократові й інтеліґентові. Одним із найгірших болячок царизму була для нього охрана. І призирство інтеліґента супроти тайної поліції лучилося з відразою аристократа та традиційною ненавистю російського ґвардійського старшини до політичної жандармерії. При будові нового дипльоматичного корпусу Чічерін дбайливо стежив за тим, щоб не створювати якихось особистих стичних точок з новою червоною охраною. Зі старої дипльоматії він набрав собі тих фаховців — дарма, що нечисленних, — які годилися співпрацювати з большевизмом. До них належав передусім довголітній, тепер арештований, шеф правного департаменту Сабанін, син „дійсного цісарського державного радника", який кількадесять літ був шефом відділу шифрів у царському закордонному міністерстві.

Сабанін був немов родовим дипльоматом. До цього малого гурту пристали в першу чергу ті большевики, які вернулися з еміґрації та які з большевицьким рухом мали менший звязок, зате на еміґрації мали нагоду покінчити чужинецькі високі школи та пізнати світ. Розмірно багато було між ними журналістів. Вкінці, як третя катеґорія осіб, до законд.-політичного апарату вплинуло чимало одиниць з добрих родин, але революційного світогляду, які здебільша покінчили школи за кордоном. Отже з соціяльного погляду большевицький закордонно-політичний ресорт складався зі шляхтичів та синів великої буржуазії, частинно з передової інтеліґенції. Фахово це був саме в першому десятилітті дуже добрий апарат, з широкими відомостями та просто подивугідним знанням чужих мов. Частина тих совітських дипльоматів вступила щойно в рр. 1922—24 до урядової партії, друга частина — це були старі большевики, але найбільше людей перейшло до большевизму із поміркованих революційних ґруп.

Від першого дня Чічерін боровся проти всякого впливу небезпечних сусідів на його апарат. Він не хотів їм доручити навіть охорони свого будинку. За життя Чічеріна внутрі та ззовні будинку виставляла стійки сотня реґулярної червоної армії. Тільки в одну домену закордонного комісаріяту вдерлося ҐПУ ще за Чічеріна. Дипльоматичні курієри, головно лаґгиші, були людьми ҐПУ. І ще одно: ҐПУ взяло було на себе провід у спеціяльному, закордонному комісаріятові підлеглому відділі, т. зв. „Бюробін", бюро обслуги чужинців, якого головне завдання полягало у тому, щоб підшукувати для чужинецьких амбасад і посольств будинки та домівки. Очевидно, що ҐПУ важало тут для себе безпосереднього проводу, бо-ж це був технічний спосіб, як наглядати та шпіонувати чужинецьких дипльоматів. Чічерін висловлював нераз перед чужинецькими амбасадорами й послами, ба навіть журналістами свою нехіть і свою погорду супроти тайної поліції. І навіть його наслідник та колишній ворог, Літвінов, багато обережніший та багато чемніший для ҐПУ, нераз не міг стриматися від їдких уваг...

(Далі буде.)

Австрійська капітуляція
у дзеркалі Парижа.

Париж, 16. лютого 1938.

Колись, і то ще так недавно, всі ілюстровані журнали у світі подавали світлину Дуче, як він стоїть над австрійським кордоном підчас маневрів італійської армії та розмовляє з австрійськими вояками. Від того часу зайшли події, які зовсім змінили політичне положення.

Італія відбула свою виправу в Етіопію і зовсім явно виступила, як партнер, в еспанський внутрішній конфлікт.

Прихильна невтральність Третьої Німеччини супроти Італії в її африканських та еспанських виправах дістала нині свою заплату в зустрічі Гітлер-Шушніґ у Берхтесґадені.

„В якийнебудь спосіб представить італійська преса своїй публиці вислід розмови в Берхтесґадені — пише майже одноголосно французька преса — то це не заперечить факту, що Італія скапітулювала в центральній Европі".

Відкиньмо на бік французьку пресу і постараймося почути голос тутешнього „чоловіка з вулиці":

Якщо він соціял-демократ, то в нього ненависть до Шушніґа є далеко сильніша, ніж до Гітлера. Хочемо пригадати на цьому місці вже дещо забуту подію, що підчас офіціяльної візити австрійського канцлера у Парижі тодішні міністри Ляваль-Фляндеи витали його на маленькій стації під Парижем, бо ціла соціялістична партія, як один муж, взивала тоді робітниче населення Парижа до демонстрації проти наслідника Дольфуса, „який гарматами та скорострілами масакрував робітників Відня".

Якщо він католик, то супроти австрійських подій у нього тотожні погляди, що й Ватикану, а вони в практиці пасивні. Нині справжнім та одиноким оборонцем австрійської політичної незалежности є тільки спіритуальна опіка папства.

Якщо цей **чоловік з вулиці ні соціяліст, ні католик**, то в нього до австрійської проблеми погляд, який найкраще схарактеризувати тим париським висловом „X', он ну фіш ля пе" — нехай вже нам дадуть раз спокій з тим.

Але ми не хочемо вводити в блуд читача, мовляв, французька політична думка легковажить собі австрійську проблему. Тут мстяться старі політичні гріхи. Питання „Аншлюсу" булоб не істнувало, якщо малаб успіх у Парижі підчас війни пропозиція окремішнього миру австро-угорського цісаря Карла. Так не сталося, отже мала повоєнна Австрія з майже виключно німецьким населенням тяжить щораз сильніше до Третьої Німеччини. Це дійсність, з якою дуже важко боротися.

Зате французи пильно слідкують за відновою трьох-союзу у виді бльоку Берлін—Рим— з двома головними нащадками колишньої австро-угорської монархії, Віднем і Будапештом. Передвоєнна участь Італії в трьох-союзі, що його підписали у тайному договорі 20. травня 1883. р. й опісля цей договір продовжували, пояснювалася запорукою, що її дістала Італія щодо своєї кольоніяльної експанзії в Африці. Які обіцянки дістала тепер Італія? — запитує французька публична опінія. Це питання тим актуальніше, бо Італія веде у цій хвилині дуже рішучу акцію в Африці та на Середземному Морі.

Упадок Гоги був великим атутом у грі західно-европейських демократій. Капітуляція Австрії у Берхтесґадені є наче безпосередньою на це відповіддю Гітлера. Яку чергову нову „бомбу" принесуть нам найближчі дні чи тижні?

Юрій Студинський.

„Погодіться, бо я вас погоджу"...

На 12. лютого ц. р. оголошено „Равт Преси", як традиційну щорічну карнавалово-товариську імпрезу Товариства Письменників і Журналістів, що має єднати приємне з корисним: уладити культурні товариські сходини старих і молодих, що відчувають сентимент до рідної преси та розуміють її потребу, і зібрати якусь поважнішу суму на фонд безробітних журналістів. Що це добрий, гарний і доцільний звичай — вказує приклад усіх культурних народів, від яких той звичай прийнявся також у нас. Як відомо, у державних народів на „Балях Преси" зявляється голова держави та ввесь дипльоматичний корпус.

Який тиждень перед равтом почала поширюватись анонімова поголоска, що дата равту — це дата трагічної смерти одного члена українського підпілля і що це „день жалоби". Знаючи наші своєрідні відносини, яких найбільш питомою рисою є охота земляків щонебудь віпсувати та комунебудь і якнебудь пошкодити, члени Ради ТОПІЖ негайно поцікавились, у чому річ. І ствердили: 1) дата смерти дотичної людини це не 12-го, тільки 13-го лютого; 2) в дні 12-го лютого рік чи два роки тому відбувались без ніякої перешкоди вечерниці медиків і 3) на той сам день заповіджено низку інших українських забавових імпрез. І тому, не входячи вже зовсім у мерітум справи, рішено, що тут іде про якусь злобну агітацію, якій очевидно годі піддаватися. Буквально на два дні перед равтом преси зявився до голови ТОПІЖ один молодець з пропозицією — відкликати равт. Згадані вище аргументи все таки промовили до юнака: він уступив з первісного становища та заявив в імени своєї групи, що не буде ніякої галабурди. Коли-ж прийшов вечір, боївка з яких 30—40 молодих осіб забльокувала входи до Народнього Дому і не допускала на салю публики, при чому прийшло до найбільш жалюгідних інцидентів. З прикрістю треба ствердити, що дехто з гостей, поважних громадян, послухав брехливого і негідного аргументу, що — мовляв — „журналісти бавляться під охороною поліції" і відійшов зпід дверей; зате на найбільше признання заслуговує той громадянин, один із чільних наших господарських діячів, який обурився на молодців, як вони можуть його, колишнього українського старшину, не допускати туди, де йому подобається йти, і моральною силою свого виступу здобув те, що перед ним мовчки розступились. Зрештою — промови до розуму чи сентименту молодців відбивались як горох від стіни. Вони й не перечили, що в попередніх роках відбувались у той день і студентські забави, але це „було, а не є"; аргумент, що цеж імпреза на безробітних журналістів, отже треба бути льояльним супроти тієї української преси, яка завжди так палко помагає всякій допомоговій студентській акції — звучав для них, як незрозуміла китайщина; факт, що Т-во видало вже кількасот золотих, контрактуючи заздалегідь салю, музику, тощо, викликував лише глумливі насмішки; колиж дискусія сходила на те, хто має право проголошувати якунебудь дату днем національної жалоби та які саме дати з рідної історії мають у цьому першенство, — чули ми тільки одну відповідь: дата 12-го лютого є днем жалоби та й годі. Хто ту жалобу проголосив і коли — цього теж ті молодці не знали. Коли їх запитували, в якому дні згинув той чи інший боєвик підпілля, з погляду історії підпілля та боєвого українського націоналізму може не менше вартісний, — того, очевидно, ніодин з присутніх „істориків революції" не знав. Знав тільки одно — бльокувати вхід і цього тримався до 12-ої год. вночі. Тоді молодці пригадали собі, що коли жалоба проголошена на 12-го, то після півночі її вже нема, — і в 12 год. розійшлись, себто точно тоді, коли починався день, в якому помер отой член підпілля. Після того ті гості, які не злякалися терору, бавились до 7-ої год. ранку, а обурені громадяни з власного почину уладили на місці збірку на покриття дефіциту. Гірше було з забавами в одній львівській українській школі, в одному дільницевому „Соколі" та в одній бурсі, бо туди теж поприходили „герої наших днів" і розігнали публику та імпрезу розбили.

*

Так представляється формальна сторона цієї сумної справи. Ми не присвячувалиб їй стільки місця, колиб не пресумні рефлексії далеко ширшого характеру, що виринають з цього приводу. Ці рефлексії передовсім торкаються зловживання терміном „національна жалоба". Чи ті молодці уявляють собі, що це таке національна жалоба і що найбільш трагічна смерть окремих одиниць, хочби найвартісніших для нації, найідейніших і найкращих — це направду мала причина для національної жалоби?! Далі: вже малий фейлетоніст „Діла" звернув кілька днів тому увагу на „нарід жалібників", яким стане українська нація, якщо схоче святкувати жалобу в усі дні, прикрі й важкі в українській історії, починаючи від найдавніших часів княжої доби, кінчаючи на нашій сучасности. Врешті: де той компетентний чинник, що має право клясифікувати та кваліфікувати сумні дати і проголошувати національну жалобу, таку, яку признавалиб усі члени нації? Що варта така жалоба, яка не є імпульсивним і стихійним виявом почувань мас?! Чи жалоба, яку накидає силою гурток молодих людей, наосліп зібраних і змобілізованих для авантури — чи така жалоба не є образою і для самого поняття національної жалоби і для тих покійників, яких іменем зловживають для такої авантури?!

Друга справа торкається молоді. Проблема, яка має вже не тільки цілу свою літературу, писану чорнилом і кровю, але яка і надалі творить у нас трагічний, нерозвязаний вузол. В останньому часі проблема молоді дещо злагідніла, багато річей, які раніш були для молоді і для старших незрозумілі — стали вже безспірними правдами. Хоча між старшим громадянством і молоддю не навязались такі близькі й постійні звязки, які повинні бути, а всеж і справа Комітету Допомоги і Академічного Дому і численні дискусійні відчити засипали в частині ту пропасть, що була раніш між ними. Найбільш засипала її наша спільна дійсність. Ця дійсність страшенне сумна: бо хоч бючи молодь і старше громадянство, причиняється вона до їх взаємного наближення, проте завжди ще трапляються у тій дійсности такі прикрі події, як вище описана.

*

Тепер, після тієї події, зголошуються до нас до редакції ріжні люди з ріжними подробицями про куліси того жалюгідного молодечого вискоку. Коли члени Комітету, старші журналісти, які були українськими старшинами тоді, коли всі ті, які їх напастували, вчилися щойно вимовляти й розуміти людські звуки, журналісти, які від довгих літ працюють для закріплення культу геройської традиції, коли вони щиро радили деяким зпоміж отих молодців, щоб вони в кожній своїй акції старалися збагнути її глибший сенс і добре подумати, чи та акція не лежить в інтересі когось третього, — то мали і в цьому випадку повну рацію. Нема ніякого сумніву, що частина тих молодців — це люди чесні та ідейні, були поміж ними навіть хлопці чемні й симпатичні. Але нема ніякого сумніву, що між ними були також такі, які йшли робити бешкет для бешкету, були такі, які мали найменше моральних кваліфікацій виступати буцімто з ідейних мотивів, були теж такі, які пекли свою печеню — не будучи там особисто. Чуємо щойно тепер, що поважна частина напасників — це взагалі не були студенти, тільки т. зв. ремісинча молодь, або й одиниці, які зі студентством звязані тільки дуже слабо.

Не знаємо, скільки в цих чутках правди, але сам їх факт є найкращим доказом, що тут з тією „жалобою" не все в порядку. І знаємо, що хочби навіть всі до одного з отих 40 молодців були

хлопці ідейні, то їх виступ був такий, що вони заслуговувалиб на ордери — неукраїнські. Дуже просто: перед молодцями, які розбивають найповажніші карнавалові імпрези, уладжувані громадськими організаціями, треба буде хіба на майбутнє організувати власну охорону. Бо цеже річ очевидна, що супроти людини, яка приходить до чужої хати з наміром бешкету і не приймає ніякого розумового аргументу, можна стосувати тільки її власну методу: силою викинути за двері. Творити такі самоохоронні сторожі це-ж простіська дорога до македонізації відносин і до перетворення українського карнавалу дійсно на маскараду — з макабричним посмаком. Кому це вийде на користь і приємність?!

Суботнішня історія насуває ще одно питання: хто властиво відповідає за все те, що діється на відтинку молоді?! Всього студентства ніби не можна потягати до відповідальности за той вибрик, але й не можна виправдувати всього студентства за подію, яка йшла під фірмою студентів та в усіх людей викликує щонайменше почування найбільшого несмаку. І тому треба, щоб і старше громадянство перестало мовчки потурати вискокам, які мають далеко глибше значіння та далеко поважніші наслідки, як те, чи в карнавалі якась одна забава відбудеться чи ні. Коли нпр. пані, жінки найповажніших громадян, з найбільшою самопожертвою працюють для всіх вечерниць ріжних студентських кружків та організацій, то вони повинні мати запоруку, що ті самі студенти чи їхні товариші при найближчій нагоді, коли так сподобається якимось анонімовим гурра-патріотам, не будуть їх ображувати на вечерницях, що їх уладжують їх власні чоловіки. Та й українські зорганізовані журналісти хотять знати, чи ті студенти, які розбивають їм їхню репрезентаційну карнавалову імпрезу, це дійсні представники зорганізованого студентства, чи лише анархістичні, невідповідальні за свої слова і вчинки одиниці, що спеціялізуються в бешкетах, — бо тоді мусить і поведінка тих журналістів та преси, в якій вони мають деякий голос, бути відповідно достосована.

*

„Погудьце сен, бо іначей я панув погодзен, а то юж бендзе ґожей" — казав у вході до Народнього Дому польський поліціянт, якого спровадив магістратський урядовець, що його напасники теж не впустили до середини. Цей оклик поліціянта, який придивлявся збоку гострим словесним переправам молодих людей зі старшими громадянами, мав і має глибоке символічне значіння. Цей звичайний поліціянт чужої національности, який мабуть не знав, у чому річ, але який бачив таку ріжницю думок у двох групах українського товариства, що вона дає йому право й нагоду інтервеніювати, — сам спершу кликав до українців „погодіться!" і сам їх льояльно перестерігав, що не вийде обом сторонам на здоровля, коли він буде їх годити!

Вже другу тисячку літ котиться колесо української історії. І завжди ще не може українська громада в свому нутрі погодитись. І завжди є хтось, що надходить і її годить. По свому. І багато ще води проплиде в усіх українських водах, заки всі члени того самого українського народу не зрозуміють цієї правди, а ще більше, заки самі захочуть погодитися.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

До ювилею „Діла".

Кілька згадок з перших літ щоденника „Діло".

Перечитав я ювилейне ч. „Діла" і не можу стриматися, щоб до загальної, — що так скажу — біографії „Діла" не докинути й собі також кілька скромних споминів з того часу, як я увійшов у контакт з „Ділом" і був одним з перших його експедиторів. Як стій віджили нині у моїй памяти ті гарні, милі часи юности, коли єдиною журою бідного ученика було, якби сяк так заспокоїти голод.

Від того часу минає близько 50 літ, чоловік постарівся і споживає нині заслужений емеритальний хліб. Та всеж цьогорічний ювилей „Діла" відмолодив мене так, що почуваюся на дусі знову таким молодим і бадьорим та до громадянської роботи охочим, як це було „во время оно", як я був при „Ділі" перед близько 50 літами. З тисячі ріжних епізодів і споминів важко мені нині від руки перелити в короткій формі на папір усе те, що я тоді в кімнатах редакції „Діла", експедиції та друкарні бачив, чув і переживав; ще нині з деяким дрожанням відчуваю ту радість, те захоплення молодого хлопця у хвилині коли дістав до рук нове число „Діла"; з яким запалом перечитував його від дошки до дошки та шукав вісток з родинних сторін, і як радів, коли дочитався, що в його сторонах пробудилася національна свідомість, що там заложили читальню „Просвіти" — хор, тощо.

Не забуду того моменту, як я став помічником експедитора „Діла". Було це в 1889 році; тоді був я учеником учительської семинарії у Львові та мусів промишляти, якби то заробити на прожиток. У тому мойому невідрадному положенні прийшло мені з допомогою „Діло"; тодішній експедитор бл. п. Володимир Левицький вислухав мого прохання, взяв під увагу моє безвихідне положення і приняв мене з місця за свого помічника за місячною винагородою 5 австр. ґульденів (фл.). Тих 5 фл. рішило про мою долю, бо дозволило укінчити семинарію і стати народнім учителем та робітником на культурно-освітному полі. — В 1891 році п. Володимир Левицький уступив з адміністрації „Діла" і перейшов до державної служби при дирекції залізниць; тоді за згодою бл. п. начального редактора Івана Белея передали мені на стало цілий експедиторський відділ і його вів я аж до 1894 року; зближалась матура, я мусів відійти і експедицію передали п. Стефанії Нидзі.

Від того часу минуло 43 роки, а чоловікові здається, що це не довгий час. Ще нині маю ясно перед очима давній редакційний і адміністраційний льокаль при вулиці Баторого 24, на II поверсі з усіми його кімнатами і обстановою та усіх тих наших тодішніх світочів і передових людей, що пересувались кімнатами „Діла". У тих скромних і бідно уладжених кімнатах концентрувалося і пульсувало все наше партійне життя. Там повставали нові ідеї, там намічували нові шляхи народньої роботи і звідти виходили поклики і накази до народу. З пієтизмом згадую всіх тих наших світочів та каменярів нашого відродження як Юліяна Романчука, Анатоля Вахнянина, Александра Барвінського, о. Александра Стефановича, Омеляна Партицького, Ізидора Громницького, проф. Шухевича, проф. Грушкевича, а з молодших д-ра Івана Франка, д-ра Костя Левицького, д-ра Осипа Маковея і багато інших, що з упертістю, самовідреченням і посвятою працювали, щоб вибороти кращу долю свому бідному поневоленому народові.

Я мав те щастя, що майже кожного дня при своїй механічній роботі міг — а робив я це з великою цікавістю і жадобою — прислухуватися тим конференціям, що відбувалися в кімнатах „Діла" в культурних, освітніх, громадянських і політичних справах. Ті дискусії, яких я був мимовільним слухачем, були моєю першою школою національного і громадянського освідомлення, а потім стали підставою моєї практичної праці для народу. На становищі народнього учителя я намагався згідно з ідеями, що їх впоїли в мене наші світочі, працювати серед нашого громадянства на кооперативному та освітньому полі. Тай у виховній ділянці я намагався вести доручену мені молодь в патріотичному дусі і виховувати її на добрих громадян українського народу.

Начальним редактором був тоді бл. п. Іван Белей. Була це дуже чесна і надміру працьовита людина. Вже в 6-ій годині ранку сидів при своїм бюрку і підготовляв матеріял до чергового числа „Діла". Під кожним оглядом був дуже обовязковий і цього вимагав від підчиненого персоналу.

За тих 4 роки, коли я був при „Ділі", працювали в редакції: 1. Кирило Кахникевич, який потім відійшов на головного редактора державного часопису „Народна Часопись"; 2. Михайло Струсевич; 3. В. Козакевич; 4. Павло Кирчів, що внедовзі пішов на посаду народнього учителя; 5. Антін Березинський; 6. Кудрик і 7. Др. Осип Маковей, абсольвент фільософії і письменник з Яворова, який небаром дістав посаду в державній дівочій учительській семинарії у Львові, а потім став директором учительської семинарії у Заліщиках. В тому часі в адміністрації „Діла" працювали бл. п. проф. Олекса Ярема, а коли його перенесли до української ґімназії у Перемишлі, адміністрацію перебрав бл. п. Іван Зарицький ем. почтовий урядовець.

Згадаю ще й Івана Стецика, якого в тому часі, як я був при „Ділі", приняли за возьного і який щиро і чесно працював в адміністрації „Діла" більше як сорок літ, тому й не дивуюсь, що редакція по його смерти тепло помянула його у посмертній згадці.

На початку того першого півстоліття щоденника „Діла" число передплатників доходило до 1.500. З того на провінцію висилали понад 1.200 примірників, до 150 розбирало з друкарні місцеве українське громадянство, а решту, яких 150 примірників висилали за границю, в тім і до Америки.

Платні персоналу на той час були досить можливі. Начальний редактор діставав 100 фл., а співробітники мали від 80 фл. до 50 фл. Адміністратор 40 фл., експедитор 25 фл., возьний 20 фл. Помічники експедиції: один 10 фл., а другий 5 фл.

Кінчу цих кілька згадок зперед майже 50 літ і прошу Хв. Редакцію у ювилейному році помістити їх в дорогому „Ділі" та приняти найщиріші побажання з нагоди Ювилею.

Андрій Молчко,
ем. управитель школи в Яворові.

Завжди на тому самому місці.

НА УКРАЇНУ ПОСИЛАЮТЬ НОВИХ „ЕНКІВ".

Останні призначення на Совітській Україні виразно свідчать, що це не є звичайний у СССР контрданс, а що це річ поважніша, свідчать про це напруженість тамошнього становища.

Справді, 10 же років (починаючи з 1928 р.) виконував там обовязки найвищої фактичної влади — першого секретаря ЦК партії більшовиків України Станіслав Косіор. Він, хоч і поляк з походження, народився на Донбасі, 1918 року був секретарем підпільного правобережного комуністичного комітету, з року 1919 до року 1922 був секретарем, тоді ще ґенеральним, ЦК КП(б)У, отже це був не тільки „українець" (за тамошніми розуміннями), але й тісно звязаний з УССР.

Не можна сказати, щоб друге його секретарювання було дуже щасливе: вибухло за його часів і селянське повстання років 1931 і 1932; трапився саботаж другого секретаря ЦК, Терехова, на початку 1933 р.; викрито „петлюрівсько-націоналістичний" рух з членом політбюра Скрипником на чолі в наркоматах і установах УССР; викрито такий самий рух удруге на весні 1937 р. і трапився великий скандал з другим секретарем, Постишевим, що „по ідіотському" проґавив цей рух; відбулася опозиційно-націоналістична демонстрація XIII. зїзду компартії України в червні 1937 р.; викрито втрете петлюрівсько-націоналістичний рух із членами політбюра Любченком та Хвилею на чолі, рух забльокований з троцкістським ухилом; трапився скандал із другими секретарями по черзі, Хатаєвичем та Кудрявцевим, проголошеними за ворогів народу восени 1937 р....

Проте, без огляду на все це тримався Косіор своєї посади, скоріше мабуть тому, що треба було знайти йому кращого наступника, а це не так легко було.

Нарешті ЦК ВКП(б) офіційно висловило йому незадоволення з приводу того, що український націоналізм розперезується під носом у ЦК КП(б)У, і Косіора зняли з партійної ро-

боти, взяли з України — він не міг собі дати ради.

Кого-ж призначено на його місце, кого вважає Кремль за людину що може навести лад на хронічно неспокійній Україні! На Україні відповідної людини не знайшли, не знайшли відповідної людини і по цілому СССР; довелося доручити ці найвідповідальніші обовязки одному з найвидатніших „сталінських орлят“ Хрущову. „Нікіта Сергеевич Хрущов“ народився на Курщині; майже ввесь час на партійній роботі; з року 1929 в Москві, де 1935 р. його призначено на першого секретаря Московського міського і обласного партійного комітету, він кандидат до членів політбюра ВКП(б). Наводимо навмисно ці дані, щоб показати ясніше велику питому вагу Хрущова в партійному житті.

Треба також зазначити, що це вперше трапляється призначення на першого секретаря ЦК КП(б)У безпосередньо з Москви, людини, що нічого спільного з Україною не має. Призначення року 1933 на Україну Постишева було-ж тільки на другого секретаря, а крім того Постишев передтим працював уже на Україні.

Не зайве пригадати тут, що коли зник з політичної арени у вересні 1937 другий секретар ЦК КП(б)У. Кудрявцев, ця посада залишилася вільна, бо знову таки не можна було знайти відповідної людини.

Хрущов сам, очевидно, підібрав собі цього найближчого свого співробітника — на цю посаду призначено Мих. Бурмістенка. Гармонію „енко“ додержали, може, щоб більше урівноважити призначення Хрущова, чистокровного росіянина, але треба додати, що це „енко“ не досить виразне, бо народився Бурмістенко на Саратівщині (він має 36 років), з 1919 до 1922 працював на відповідальній роботі в органах ДПУ на Тамбовщині, потім був на відповідальній військово-політичній роботі, 1927 р. редагує центральну газету в республиці німців Поволжя, був секретарем партійного комітету в Калмицькій області і нарешті перейшов на роботу до ЦК ВКП(б), тобто під провід самого „вождя“.

Як бачимо „енко“, як то кажуть — на всі руки майстер.

Водночас відбулося і ще одне важливе призначення на совітській Україні. Зоря Ізраїля Леплевського, що так сяяла влітку на місці Балицького, за останніх часів почала щось меркнути. З приводу 20-ліття ЧЕ КА роздано дуже багато нагород, а Леплевський жадної нагороди не дістав. Ясно було, що з його діяльности в Кремлі незадоволені, ввесь терор, що його застосовував Леплевський, не дав бажаних наслідків, національний рух на совітській Україні не припиняється, мабуть треба вживати якихсь інших розумніших, досконаліших заходів.

Отже Леплевського звільнили від обовязків наркома внутрішніх справ, а на його місце призначено Успенського, що працював досі в Оренбурзі.

Ці симптоматичні призначення говорять про цілковитий крах дотеперішньої окупантської політики на Совітській Україні.

Справді. Партійна політика років 1935 і 1936, що нею безпосередньо проводив Постишев, ганебно провалилась; її керму взяв до своїх рук сам Косіор: передовсім треба було змінити ввесь партійний провід на місцях, який був під впливом „націоналістичних ворогів народу“, членів політбюра, Любченка і Хвилі.

Призначено нових секретарів по всіх 11 областях і по МАССР, причім крім Едварда Правнека призначили ще шість росіян, з трьох українців один був такий, що перебуваючи на посаді секретаря Західньої области підписувався Коротченковим, а як прибув до Дніпропетрівського зробився Коротченком, а другий — Євтушенко — на Україну прибув уперше безпосередньо з Москви з роботи в ЦК партії. Треба сказати, що при ЦК всесоюзної комуністичної партії є так би мовити запасові кадри політичних робітників для так званих національних республик, щоб дотримувати бодай зверхніх форм. Звідти вийшов, як ми вже зазначали, Бурмістенко; звідти приїхав на Україну й Євтушенко, що теж усе своє життя провів поза Україною.

Крім цього, змінено всіх секретарів райпарткомів; тут безумовно довелося скористати з українців, але звернули увагу на відмолоджування апарату, головно брали його з комсомольців, покладаючи надію, що вони завдяки своєму молодому вікові позбавлені небезпечних спомннів. Змінено секретарів партійних осередків, фабрик, установ, навчальних заведень.

З таким цілком обновленим апаратом Косіор почав застосовувати, як це звичайно робиться, політику цілком протилежну до політики Постишева, застосовував її не менш як шість місяців.

Таксамо було в Наркоматі внутрішніх справ. Після того як цілком провалилася тактика Балицького на Сов. Україні в червні 1937 р. туди послано Леплевського, який мав уже ордери за придушення петлюрівських повстань і на Дніпропетрівщині, і на Поділлі, і на Одещині. Так само змінено ввесь провідний апарат наркомвнусправ на периферії, і Леплевський, досвідчений фахівець у своїй справі почав застосовувати політику цілком протилежну до політики роззяви Балицького (в тамошніх розмірах) політику арештів, терору і розстрілів. Йому пощастило викрити між іншим „націоналістичну контрреволюцію“ Любченка і Хвилі, і Леплевського нагороджено орденом Леніна.

Але без огляду на всі заходи Косіора і Леплевського національний рух на Совітській Україні зовсім не зменшувався, набираючи тільки зовсім нових, цілком несподіваних форм; Леплевському довелося самому собі признатися, що поступ тактики національного руху на Совітській Україні далеко випередив поступ тактики наркомату внутрішніх справ.

А в січні 1937 р. висловлено їм обидвом — Косіорові і Леплевському офіційне незадоволення з праці, і обох їх забрано з України.

Яку-ж політику, яку тактику застосовувати тепер московським емісарам на заокупованій Україні?!

Не пощастило-ж з цілком протилежними заходами Постишева і Косіора, Балицького й Леплевського... Треба винайти щось половинчасте.

А тут же не за горами вже і вибори до верховної ради УССР, невже-ж доведеться поховзнутися?

Можна, зрозуміло, з деякими здогадами, зробити деякий гороскоп на найближче майбутнє, якщо не трапиться чогось надзвичайного, що можеб викликало застосування навіть воєнного стану з припиненням, зрозуміло, виборів і всякої там демократії.

Судячи по перших кроках застосують живішу русифікацію на Совітській Україні — про це свідчить, наприклад вихід органу ЦК партії російською мовою, чого не було ще в історії УССР; за перших років її існування. Правда, не зовсім то додержували там української мови, але завжди зверхня оболонка, принаймні назва газети була українська, тепер зроблено крутий поворот у цій справі.

Здається тільки нам, що прикладати нові методи будуть трохи у лекшій формі.

Може бути, що і „товаришові“ Успенському зроблену завагу триматися трохи обережніше, недаремно тепер ЦК КВП(б)У щось почав говорити досить часто про уважливе відношення до людини, про хист розпізнавати справжніх ворогів і уявних... Чи не занадто натягнули віжки, чи не слід на деякий час зробити вигляд, що їх трохи попущено?!

Проте, чи правильні наші здогади, чи ніякої політики і там не застосовувалаб нова влада на Україні, а одного дня доведеться таки і „товаришам“ Хрущову і Успенському посковзнутися, доведеться вилаятися: „От клята Україна, всюди було добре, а тут таки довелося спіткнутися!!“

А після них шукатимуть нових чародіїв, які одною рукою погрожуватимуть револьвером і другою гладити.

Гл. Л.

Становище уряду в справі плєбісциту.

ВІДПОВІДЬ УРЯДУ НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ ПОСЛА Д-РА СТ. БАРАНА.

На засіданні сойму 22. грудня м. р. зголосив пос. д-р Степан Баран інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ у справі перепон, що їх робили адміністраційні й самоуправні органи влади батькам української народности, які на основі закону з 31. липня 1924 р. домагалися введення української мови навчання в державних вселюдних школах. В інтерпеляції наведено цілу низку місцевостей з трьох східно-галицьких воєвідств, де війти з покликом на розпорядок старости відмовляли леґалізації підписів батьків на деклараціях з домаганням ввести українську мову навчання в державних вселюдних школах, внаслідок чого громадяни українці не могли використати прислугуючого їм законно права до зміни мови навчання.

На це міністр внутрішніх справ ґен. Складковський відповів:

На основі розпорядку Президента Р. П. з 29. листопада 1930 в справі зміни закону з 31. липня 1924, що містить деякі постанови про організацію шкільництва (ВЗРП ч. 82, поз. 644), змінити мову навчання можна не вчасніше, як після 7 літ, числячи від дати управосильнення останнього оречення, що устійнює мову навчання в даній школі.

В 1937 р. українські суспільні чинники з Українським Педагогічним Товариством „Рідна Школа“ у проводі надали плебісцитовій акції масовий характер. Почалося творення комісій та комітетів і переведено агітацію за збіркою плебісцитових декларацій у численних місцевостях на терені південно-східних воєвідств, в яких школи не мали умов щодо зміни мови навчання, вимаганих у наведеному розпорядку Президента Р. П. з 1930 р.

В цілі улекшення орієнтації і заінтересованим батькам, і органам державної та самоуправної адміністрації, в котрих школах складання декларацій є доцільне й актуальне, органи влади виготовили списки шкіл, що відповідали умовинам щодо упливу 7 літ від останнього оречення в справі мови навчання і подали цей список до відома заінтересованих чинників.

Також Головна Управа Т-ва „Рідна Школа“ у Львові, зміняючи своє попереднє становище в цій справі, видала 25. грудня 1937 р. комунікат до підчинених кружків, взиваючи до занехання плебісцитових приготувань у тих місцевостях, в котрих не минув ще семилітній речинець від дати останнього правосильного оречення, що устійнило мову навчання в даній школі.

Хоч органи шкільної влади видали вичерпуючі вияснення, аґітація за переведенням шкільного плебісциту теж і в тих місцевостях, в яких школи не мали умовин передбачених у розпорядку Президента Р. П. з дня 29. XI. 1930 р. (В. З. Р. П. ч. 82, поз. 644), тревали дальше, чого наслідком були телеграфічні і письменні зажалення, що їх вносило українське населення до міністерства внутрішніх справ з причини відмови війтами ствердження вірогідности підписів на деклараціях.

Переведені доходження виказали, що ні одно з тих зажалень не торкається місцевости, в котрих школи мали умовини до переведення плебісциту.

Отже неслушний закид інтерпелянта, що адміністраційні чинники ставили перепони в одержанні українським громадянством школи з українською мовою навчання, бо в тих місцевостях, в котрих минуло 7 літ від останнього правосильного оречення, яке устійнювало мову навчання в даній школі, заінтересоване населення могло свобідно виконати своє законне управнення.

Протиставлення самоуправних чинників (війтів) відмовою леґалізації підписів у тих місцевостях, в котрих акцію ведено тільки для демонстраційно-політичних цілей, не можна вважати за суперечне з духом закону і розпорядків, які управнюють до домагання зміни мови навчання.

Дотично конкретних залетів, наведених в інтерпеляції в уступах 1—4 та спрямованих проти свитинського старости і війтів у Свидовій, Колиндянах, Білій Чортківській та Босіврацих з причини уділення населенню мильних інформацій, відмов леґалізації підписів на деклараціях, побирання оплат і т. д. —

ствердженно: Не є згідний з правдою закид інтерпелянта посла д-ра Ст. Барана, начеб снятинський староста відсилав батьків у справі легалізації підписів до нотарів або до суду, бо у всіх випадках давав староства тим, що зголошувалися, відповідні поучення.

В місцевости Свидова, чортківського повіту, школа не мала умовин передбачених у цитованому розпорядку П. Р. в 1930 р., тому легалізація підписів на деклараціях була безцільна, про що повчив війт делегатів сторін.

В кількох місцевостях (Волиніці, Колиндяни, Біла Чортківська і інші) війти, мильно інтерпретуючи ухвали волосних рад щодо оплат за канцелярійні чинности волосних урядів, побирали з початку оплати за легалізацію підписів на деклараціях. Однак по вияснені властивими староствами, що легалізація підписів на деклараціях має відбуватися безплатно, війти залеглили цієї чинности і зібрані безпідставно оплати звернено сторонам.

Якщо у звязку з акцією за зміною мови навчання у всенародних школах були деякі невластивости або ухили, служить заінтересованій стороні право відклику до вищої інстанції. Відклики і заждалення в конкретних випадках будуть розслідженні подрібно й у випадку нарушення обовязуючих приписів покривджені дістануть змогу користати з належних їм управнень.

З уваги на наведені вияснення не заходить причини до видання зарядження, яких просив інтерпелянт, зокрема спричинення зміни розпорядку з 7. січня 1925 р. (В. З. Р. П. ч. 3, поз. 28) в справі виконання закону з 31. липня 1924 р. (В. З. Р. П. ч. 78, поз. 763), що містить дальші постанови про організацію шкільництва, в тому напрямі, щоби продовжити речинець складання декларацій за українською мовою навчання до кінця лютого 1938 р.

Підпис: Славой Складковський, міністр.

Відповідь уряду на інтерпеляцію посла д-ра Ст. Барана наведено в цілости для відома інтересованих, тим більше, що подібну дуже обширну інтерпеляцію вніс пізніше (в січні ц. р.) пос. Вол. Кузьмович з наведенням багатьох прикладів, як адміністраційні і самоуправні органи перепиняли плебісцитову акцію. Нинішня відповідь пересуджує вже і другу відповідь. Інтересовані самі знатимуть, наскільки відповідь уряду в плебісцитовій справі спирається на дійсних фактах.

З Наукового Т-ва ім. Шевченка.

ПРАЦІ МАТЕМ. - ПРИРОДНИЧО - ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ НТШ.

1. **Члени секції:** Мат.-природн.-лікарська секція НТШ зорганізувалася 1899. р. при реорганізації НТШ; дійсних членів-українців начисляє вона тепер 48, чужинців 23, померло 26. Найстарші її члени від 1899. р.: проф. **І. Горбачевський** (Прага), др. **В. Левицький** (Львів) та др. **О. Черняхівський** (Київ). Управа секції: директор — др. **В. Левицький** (від 1923. р.), заступник директора — др. **М. Музика**, секретар — др. **Ю. Полянський.** Першим директором був — пок. **І. Верхратський**, другим — **д-р С. Рудницький**, третім — теперішній директор. Секція, що своїми працями обіймає всі ділянки математичних, біольогічних, лікарських та технічних дисциплін, все змагає до того, щоб до співпраці втягати якнайбільше молодих людей, що працюють із успіхом у своїх ділянках, тимто втягає їх у кадри дійсних членів — і це з дуже добрим вислідом. Члени секції працюють не лише в виданнях НТШ, але і в поважних чужих органах; багато з них найшло признання на чужині, де придбали собі варстат праці, якого не могла їм дати наша наука. Не згадуємо вже про відомих старих учених таких, як проф. Горбачевський, Ст. Рудницький, І. Раковський, С. Балей (проф. універс. у Варшаві), фльорист проф. М. Мельник, математик др. М. Зарицький, фізик др. В. Кучер, лікар др. М. Панчишин, але мусимо зазначити, що члени секції працюють як співробітники в таких чужих установах, як Кайзер-Вільгельм-Ґезельшафт, як світового значіння оптичні заведення Цайса в Єні (др. Смакула), як асистенти вищих шкіл (фізика др. Стасів в Ґетінґен, др. Міліянчук і др. Ластовецький у Львові), та такі як металюрґ світової слави др. І. Фещенко-Чопівський (Краків—Катовиці), доцент унів. в Кракові ґеограф др. **В. Кубійович** і ін. З українців з Наддніпрянщини велику та інтенсивну працю вели донедавна в виданнях НТШ вчені европейської міри, такі як Кравчук, Куренський та ін. — нажаль, тепер як відомо зносини з ними перервані. З чужих учених дійсними членами секції є такі вчені як Пенк, Плянк, Гільберт, Айнштайн, Крилов і ін., що з охотою і признанням приняли членство секції, є старенький польський ентомольоґ А. Штекль (Stöckl), що безкорисно впорядкував (разом із лікарем Лазорком) неоцінену збірку пок. Верхратського.

2. Всіх засідань секції до кінця січня ц. р. було 219 (з перервою трьох років у часі великої війни).

3. **Комісії при секції.** При секції існують ось такі комісії: а) фізіоґрафічна (голова проф. М. Мельник), б) лікарська (гол. д-р М. Панчишин), в) ґеографічна (голова д-р **В. Кубійович**), г) технічно-наукова (голова д-р І. Фещенко-Чопівський), ґ) охорони природи (голова д-р Ольга Мриц).

4. **Видання секції.** Секція видала досі 31 том **Збірника** секції під ред. президії секції, де поміщені оригінальні роботи від астрономії, математики, біольогії до технольогії включно, 26 зшитків „Зітцунґсберіхт-ів", 7 випусків фізіоґрафічного Збірника (краєзнавчі праці під ред. проф. Мельника), 1 випуск ґеографічних праць (за ред. проф. Кубійовича), анатомічний словник пок. д-ра Е. Лукасевича та, разом із українським лікарським товариством, 15 річників Лікарського Вістника, не згадуючи про інші принагідні видання. Зазначити слід, що Зітцунґсберіхт-и, обчислені на інформування чужих закордонних учених і установ — їх видає секція німецькою мовою — містять у собі короткі витяги або й цілі реферати членів мовами німецькою, французькою та англійською та подають хід усіх засідань секцій і комісій та огляд праць установ секції.

5. Разом із українським Лікарським Товариством секція влаштовує періодично конгреси українських природників та лікарів; в 1937. р. був уже VI. черговий зїзд, у якому взяло участь 150 українських лікарів та природників.

6. **Установи секції.** Під безпосередньою управою секції працюють дві наукові установи, що є одночасно варстатами праці членів НТШ, а саме: а) бактеріольоґічно-хемічний інститут, б) природописний музей.

а) **Бактеріольоґічний інститут** (директор д-р М. Музика), що повстав заходами наших лікарів, як продовження українського Камянецького університету, виконував досі, попри практичні лікарські аналізи, з яких прихід ішов на утримання Інституту, і цілий ряд чисто наукових праць (від 1921. р. до 1937 р. понад 30 — усі оголошені друком). Інститут вишколив цілий ряд учених робітників і дав молодим лікарям змогу працювати фахово та приготовляти докторські дисертації. В останньому році інститут поширив з допомогою технічних установ свою працю, а саме — тепер в ньому почалися праці технольоґічні з ґрунтознавства, молочарства (нпр. розсліди наших каолінів і т. д.). Більшу частину практичних аналів, що йшли на утримання Інституту, переноситься поступнево до Народньої Лічниці і з цим фінансування Інституту перебрало на себе у великій мірі Українське Лікарське Т-во. НТШ до цього Інституту не докладає нічого — і він самовистарчальний. Додати ще слід, що для українських харитативних установ Інститут переводить усі аналізи безплатно (нпр. у самому 1936. р. — 1.800 аналіз).

б) **Природописний музей** (Кустос д-р Ю. Полянський, урядовець — інж. Е. Чайковський), що почав творитися ще до війни як частина загального музею НТШ, по війні виглядав як румовище з купою каміння (останки з чудових карпатських та кавказьких збірок), побитого, без карток — і одної білої ворони. Та завдяки енерґії поодиноких людей, як д-р Полянський, та завдяки молодим українським студентам ґірництва в Чехословаччині, музей відновлено. Тут прийшли з допомогою різні наші установи, як Маслосоюз, Нар. Торговля та ін., усякі меценати, як д-р Панчишин та ем. дир. М. Грицак, що дали допомоги на інвентар — і музей став уже величавою установою, що збирає, консервує та досліджує природу українських земель. Музей займає тепер 9 просторих саль, робітню із виварядом, бібліотекою та окремою фотографічною камерою. Дістав він окремий статут і правильник і став окремою науковою установою, рівнорядною з іншими установами НТШ*). Природописний музей — це єдиний український музей на українських західних землях, що рятує й охороняє зразки нашої природи. Його мінеральоґічна і петрографічна збірка (жертва українських студентів із Пжібраму), дилювіальна збірка д-ра Полянського — чи не найкращі та найбагатші збірки в польській державі! Преґарний відділ — орнітольоґії, відділ ентомольоґії з першорядною збіркою пок. Верхратського, всякі гербарії (між ін. гербарій пок. професора Волощака), збірка красвих копалин, відділ технольоґії і т. д. (подрібний виказ подають правильно Зітцунґсберіхтен). Музей має вже багато співробітників, що працюють без ніякої винагороди: проф. М. Мельник пі д-р О. Мрицівна (ботаніка), лікар В. Лазорко (ентомольоґія), студенти унів. Мацілинський (птиці) і Саган (ссавці), проф. Олексишин (палеонтольоґія), проф. Е. Жарський і багато інших (уже не згадуючи про управителів музею). В музею вчаться і працюють студенти-медики, студенти-лісовики та інші, що найшли тут варстат праці, якого деинде не могли дістати. І вже з цієї одної причини музей заслуговує на те, щоб ним зацікавилося та занялося наше громадянство. — Зазначити ще треба, що наш музей звернув увагу й на наші кольонії, як Півн. Америку, Бразилію й т. п. та і звідтіля має вже багато зразків фавни і фльори. Навіть із далекої Суматри присилають до музею наші люди цінні природничі обєкти (золотоносні руди).

7. **Охорона природи.** І ще одна ділянка стала останніми роками предметом праць секції. А саме, коли в цілому світі почалася акція в справі охорони природи, що із зростом культури щораз більше затрачується, коли на чисто українських землях почали вести охоронні праці та творити заповідники польські наукові установи, тоді й наша секція мусіла взяти на себе обовязок рятувати з нашої природи те, що можна ще було врятувати. При секції повстала під проводом д-р Ольги Мрицівни, при дуже гарячій допомові інж. А. Мельника, комісія охорони природи. Завдяки їх енерґії і глибокому розумінню ваги цієї роботи в Їх Екс. Кир Андрея, НТШ дістало під свою опіку великий кедриновий заповідник на горі Яйце у столових добрах, а комісія охорони природи офіціяльно вліті 1936 р. перебрала на місці цей заповідник під свою управу. Рівночасно перебрала вона і другий ялицевий заповідник на Грофецькім Кони теж у столових добрах. І третій заповідник, а саме Чортова Гора коло Рогатина, переходить під опіку НТШ завдяки муніфіценції Їх Екс. Кир Андрея і трудам інж. А. Мельника. Намічено інші заповідники та менші резервати, але це покищо не переведено в життя. Тепер іде праця над описом і розслідом згаданих заповідників.

З цього короткого нарису видко, що мат.-прир. лік. секція НТШ виконує свою роботу в усіх царинах своїх дисциплін як мога найсовісніше, дає нашим старшим і молодшим адептам науки змогу працювати для добра української науки й культури та надає їм бодай суроґати варстатів праці тоді, коли доступ до правдивих варстатів для них замкнений.

*) Нажаль, музей що раз більше бореться з недостачею приміщення.

стверджено: Не є згідний з правдою замїт інтерпелянта, що за посла д-ра Ст. Барана, начеб снятинський староста відмовляв батьків у справі легалізації підписів до нотарів або до суду, бо у всіх випадках давав староста тим, що зголошувалися, відповідні поучення.

В місцевости Свидова, чортківського повіту, школа не мала умовин передбачених у цитованому розпорядку П. Р. з 1930 р., тому легалізація підписів на деклараціях була безцільна, про що повчив війт делегатів сторін.

В кількох місцевостях (Волошині, Колиндяни, Біла Чортківська і інші) війти, мильно інтерпретуючи ухвали волосних рад щодо оплат за канцелярійні чинности волосних урядів, побирали з початку оплати за легалізацію підписів на деклараціях. Однак по вияснені властивими старостами, що легалізація підписів на деклараціях має відбуватися безплатно, війти занехали цієї чинности і побрані безпідставно оплати звернено сторонам.

Якщо у звязку з акцією за зміною мови навчання у всеслюдних школах були декебудь неправильности або ухили, служить заінтересованій стороні право відкличу до вищої інстанції. Відплики і зажалення в конкретних випадках будуть розслідженні подрібно й у випадку нарушення обовязуючих приписів покривдженні дістануть змогу користати жолід з прислугуючих їм управнень.

З уваги на наведені виснення не знаходжу причини до видання зарядження, яких прохав інтерпелянт, вокрема спричинення зміни розпорядку з 7. січня 1925 р. (В. З. Р. П. ч. 3, поз. 38) в справі виконання закону з 31. липня 1924 р. (В. З. Р. П. ч. 78, поз: 763), що містить деякі постанови про організацію шкільництва, в тому напрямі, щоби продовжити речинець складання декларацій за українською мовою навчання до кінця лютого 1938 р.

Підпис: Славой Складковський, міністр.

Відповідь уряду на інтерпеляцію посла д-ра Ст. Барана наведено в цілости для відома інтересованих, тим більше, що подібну дуже обширну інтерпеляцію вніс пізніше (в січні ц. р.) пос. Вол. Кузьмович з наведенням багатьох прикладів, як адміністраційні і самоуправні органи перепинювали плебісцитову акцію. Нинішня відповідь пересуджує вже і другу відповідь. Інтересовані самі знатимуть, наскільки відповідь уряду в плебісцитовій справі спирається на дійсних фактах.

З Наукового Т-ва ім. Шевченка.

ПРАЦІ МАТЕМ.-ПРИРОДНИЧО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ НТШ.

1. **Члени секції:** Мат.-природн.-лікарська секція НТШ зорганізувалася 1899. р. при реорганізації НТШ; дійсних членів-українців начислює вона тепер 48, чужинців 23, померло 26. Найстарші її члени від 1899. р.: проф. **І. Горбачевський** (Прага), др. **В. Левицький** (Львів) та др. **О. Черняхівський** (Київ). Управа секції: директор — др. **В. Левицький** (від 1923. р.), заступник директора — др. **М. Музика**, секретар — др. **Ю. Полянський**. Першим директором був — пок. **І. Верхратський**, другим — **д-р С. Рудницький**, третім — теперішній директор. Секція, що своїми працями обіймає всі ділянки математичних, біольогічних, лікарських та технічних дисциплін, все змагає до того, щоб до співпраці втягати якнайбільше молодих людей, що працюють із успіхом у своїх ділянках, тимто втягає їх у кадри дійсних членів — і це з дуже добрим вислідом. Члени секції працюють не лише в виданнях НТШ, але і в поважних чужих органах; багато з них найшло признання на чужині, де придбали собі варстат праці, якого не могла їм дати наша наука. Не згадуємо вже про відомих старих учених таких, як проф. Горбачевський, Ст. Рудницький, І. Раковський, С. Балей (проф. універс. у Варшаві), фльорист проф. М. Мельник, математик др. М. Зарицький, фізик др. В. Кучер, лікар др. М. Панчишин, але мусимо зазначити, що члени секції працюють як співробітники в таких чужих установах, як Кайзер-Вільгельм-Гезельшафт, як світового значіння оптичні заведення Цайса в Єні (др. Смакула), як асистенти вищих шкіл (фізика др. Стасів в Гетінген, др. Міліянчук і др. Ластовецький у Львові), та такі як металюрґ світової слави др. І. Фещенко-Чопівський (Краків—Катовиці), доцент унів. в Кракові географ др. **В. Кубійович** і ін. З українців з Наддніпрянщини велику та інтенсивну працю вели донедавна в виданнях НТШ вчені европейської міри, такі як Кравчук, Куренський та ін. — нажаль, тепер як відомо зносини з ними перервані. З чужих учених дійсними членами секції є такі вчені як Пенк, Плянк, Гільберт, Айнштайн, Крилов і ін., що з охотою і признанням приняли членство секції, є старенький польський ентомольоґ А. Штекль (Stöckl), що безкорисно впорядкував (разом із лікарем Лазорком) неоцінену збірку пок. Верхратського.

2. Всіх засідань секції до кінця січня ц. р. було 219 (з перервою трьох років у часі великої війни).

3. **Комісії при секції.** При секції існують ось такі комісії: а) фізіографічна (голова проф. М. Мельник), б) лікарська (гол. д-р М. Панчишин), в) географічна (голова д-р В. Кубійович), г) технічно-наукова (голова д-р І. Фещенко-Чопівський), ґ) охорони природи (голова д-р Ольга Мриц).

4. **Видання секції.** Секція видала досі 31 том **Збірника** секції під ред. президії секції, де поміщені оригінальні роботи від астрономії, математики, біольоґії до технольоґії включно, 26 зшитків „Зітцунгсберіхт-ів", 7 випусків фізіографічного Збірника (краєзнавчі праці під ред. проф. Мельника), 1 випуск географічних праць (за ред. проф. Кубійовича), анатомічний словник пок. д-ра Е. Лукасевича та, разом із українським лікарським товариством, 15 річників Лікарського Вістника, не згадуючи про інші принагідні видання. Зазначити слід, що Зітцунгсберіхт-и, обчислені на інформування чужих закордонних учених і установ — їх видає секція німецькою мовою — містять у собі короткі витяги або й цілі реферати чужими мовами німецькою, французькою та англійською та подають хід усіх засідань секцій і комісій та огляд праць установ секції.

5. Разом із українським Лікарським Товариством секція влаштовує періодично конґреси українських природників та лікарів; в 1937. р. був уже VI. черговий зїзд, у якому взяло участь 150 українських лікарів та природників.

6. **Установи секції.** Під безпосередньою управою секції працюють дві наукові установи, що є одночасно варстатами праці членів НТШ, а саме: а) бактеріольогічно-хемічний інститут, б) природописний музей.

а) **Бактеріольогічний Інститут** (директор д-р М. Музика), що повстав заходами наших лікарів, як продовження українського Камянецького університету, виконував досі, попри практичні лікарські аналізи, з яких прихід ішов на утримання Інституту, і цілий ряд чисто наукових праць (від 1921. р. до 1937 р. понад 30 — усі оголошені друком). Інститут вишколив цілий ряд учених робітників і дав молодим лікарям змогу працювати фахово та приготовляти докторські дисертації. В останньому році інститут поширив з допомогою технічних установ свою працю, а саме — тепер в ньому почалися праці технольоґічні з ґрунтознавства, молочарства (нпр. розсліди наших каолінів і т. д.). Більшу частину практичних аналіз, що йшли на утримання Інституту, переноситься поступнево до Народньої Лічниці; з цим фінансування Інституту перебрало на себе у великій мірі Українське Лікарське Т-во. НТШ до цього Інституту не докладає нічого — і він самовистарчальний. Додати ще слід, що для українських харитативних установ Інститут переводить усі аналізи безплатно (нпр. у самому 1936. р. — 1.800 аналізів).

б) **Природописний музей** (Кустос д-р Ю. Полянський, урядовець — інж. Е. Чайковський), що почав творитися ще до війни як частина загального музею НТШ, по війні виглядав як румовище з купою каміння (останки з чудових карпатських та кавказьких збірок), побитого, без карток — і одної білої ворони. Та завдяки енерґії поодиноких людей, як д-р Полянський, та завдяки молодим українським студентам гірництва в Чехословаччині, музей відновлено. Тут прийшли з допомогою різні наші установи, як Маслосоюз, Нар. Торговля та ін., усякі меценати, як д-р Панчишин та ем. дир. М. Грицак, що дали допомоги на інвентар — і музей став уже величавою установою, що збирає, консервує та досліджує природу українських земель. Музей занимає тепер 9 просторих саль, робітню із вигрядом, бібліотекою та окремою фотографічною камерою. Дістав він окремий статут і правильник і став окремою науковою установою, рівнорядною з іншими установами НТШ*). Природописний музей — це єдиний український музей на українських західних землях, що рятує й охороняє зразки нашої природи. Його мінеральоґічна і петрографічна збірка (жертва українських студентів із Пржібраму), дилювальна збірка д-ра Полянського — чи не найкращі та найбагатші збірки в польській державі! Преґарний відділ — орнітольоґії, відділ ентомольоґії з першорядною збіркою пок. Верхратського, всякі гербарії (між ін. гербарій пок. професора Волощака), збірка краєвих копалин, відділ технольоґії і т. д. (подрібний виказ подають правильно Зітцунгсберіхтен). Музей має вже багато співробітників, що працюють без ніякої винагороди: проф. М. Мельник пі д-р О. Мрицівна (ботаніка), лікар В. Лазорко (ентомольоґія), студенти унів. Мацілинський (птиці) і Саган (ссавці), проф. Олексишин (палеонтольоґія), проф. Е. Жарський і багато інших (уже не згадуючи про управителів музею). В музею вчаться і працюють студенти-медики, студенти-лісовики та інші, що найшли тут варстат праці, якого деінде не могли дістати. І вже з цієї одної причини музей заслуговує на те, щоб ним зацікавилося та занялося наше громадянство. — Зазначити ще треба, що наш музей звернув увагу й на наші кольонії, як Півн. Америку, Бразилію й т. п. та і звідтіля має вже багато зразків фавни і фльори. Навіть із далекої Суматри присилають до музею наші люди цінні природничі обєкти (золотоносні руди).

*) Нажаль, музей що раз більше бореться з недостачею приміщення.

7. **Охорона природи.** І ще одна ділянка стала останніми роками предметом праць секції. А саме, коли в цілому світі почалася акція в справі охорони природи, що із зростом культури щораз більше затрачується, коли на чисто українських землях почали вести охоронні праці та творити заповідники польські наукові установи, тоді й наша секція мусіла взяти на себе обовязок рятувати з нашої природи те, що можна ще було врятувати. При секції повстала під проводом д-р Ольги Мрицівни, при дуже гарячій допомові інж. А. Мельника, комісія охорони природи. Завдяки їх енерґії і глибокому розумінню ваги цієї роботи в Їх Екс. Кир Андрея, НТШ дістало під свою опіку великий кедриновий заповідник на горі Яйце у столових добрах, а комісія охорони природи офіціяльно влітї 1936 р. перебрала на місці цей заповідник під свою управу. Рівночасно перебрала вона і другий ялицевий заповідник на Грофецьким Конї теж у столових добрах. І третій заповідник, а саме Чортова Гора коло Рогатина, переходить під опіку НТШ завдяки муніфіценції Їх Екс. Кир Андрея і трудам інж. А. Мельника. Намічено інші заповідники та менші резервати, але це покищо не переведено в життя. Тепер іде праця над описом і розслідом згаданих заповідників.

З цього короткого нарису видко, що мат.-прир. лік. секція НТШ виконує свою роботу в усіх царинах своїх дисциплін як мога найсовісніше, дає нашим старшим і молодшим адептам науки змогу працювати для добра української науки й культури та надає їм бодай сурогати варстатів праці тоді, коли доступ до правдивих варстатів для них замкнений.

Після Ст. Ґрабського Бр. Войцеховський

З УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ У СОЙМІ.

Варшава, 17. лютого 1938.

В останніх десяти роках історії польського сойму два дні записано як дні українські. Першим таким днем була дебата в соймі перед семи роками над внеском Української Парляментарної Репрезентації в справі пацифікації в нашім краю восени 1930 р., другим — дискусія у соймі 15. ц. м. над буджетом міністерства внутрішніх справ. Першу спричинили тодішні українські посли, домагаючися згідно з внеском УПР вибору окремої соймової комісії для розслідження й устійнення усіх зловживань, що їх допустилися пацифікаційні карні відділи та від уряду покарання винних і відшкодування для тих українських осіб та установ, що потерпіли внаслідок пацифікації. Довга дебата над цим внеском, у якій взяло участь чимало промовців, була суто політична, де силою річи на перше місце вибилась українська справа з нашими політичними змаганнями. На внесок комісійного референта цієї справи пос. д-ра Здзіслава Стронського з ББ польська соймова більшість внесок УПР відкинула й очевидно досі не покрито великих матеріяльних шкід, спричинених пацифікацією поодиноким українським громадянам та установам.

Другий з черги великий український день у соймі в дні 15. ц. м. викликав сам референт соймової буджетової комісії ресорту міністерства внутр. справ посол стрийської округи д-р Броніслав Войцеховський. Став він у нас голосним з часу свого недавнього виступу в буджетовій комісії в дискусії над буджетом міністерства віроісповідань та освіти, коли в безприкладний спосіб накинувся на голову греко-кат. Церкви Митроп. Шептицького і греко-кат. духовенство. Дальші подробиці і становище у цій справі цілого українського громадянства відомі. Отже передбачувано, що і на пленумі сойму 15. ц. м. пос. Войцеховський готов повторити свої атаки. Тому УПР була на це приготована. При дискусії виделеґувала вона послів д-ра Витвицького, д-ра Барана і Пеленського як промовців над адміністраційно-політичною та послів д-ра Трояна і Тершаківця над самоуправною сторінкою діяльности ресорту міністерства внутр. справ.

Пос. Войцеховський виготовив обширний реферат суто політичного характеру, бо про справу самого буджету згадує там дуже коротко і радше мимоходом. Найбільше місця, бо аж 12 шпальт друку на шести сторінках, присвячено там українській справі. У змісті друкованого реферату є чимало гороху з капустою, багато переплутаних і невірних фактів, але загальний тон доволі пристойний і навіть з деяким сентиментом для українства.

Зовсім інакше було з устним рефератом. Тут пос. Войцеховський ударив відразу у голосний боєвий тон, рекламуючи себе ним фактично як провідника польського походу проти українців, поновлюючи й подвоюючи свої нечувані напасти на Митроп. Шептицького і на наше греко-кат. духовенство, далі на „Діло“ і по суті взагалі на український рух як нельояльний супроти Польщі, беручи зате під свої опікунчі крила вимираючих москвофільських могіканів як льояльних польських громадян, називаючи їх завжди старорусинами та не згадуючи ні словом, що його пупілі давно вже знайшлися в московському національному таборі.

Америки пос. Войцеховський не відкрив. Пішов витоптаними стежками старих всепольських корифеїв зі Львова, Стан. Ґломбінського та Стан. Ґрабського і став опікуном та оборонцем наших національних апостатів. І останні знайшли стежку до нього та до Порозумівавчого Секретаріяту суспільних польських орґанізацій у Львові, як колись перед світовою війною знайшли її до Ради Народової Тадеуша Ценського та до всепольських ватажків Ґломбінського і Ґрабського і їх львівського органу „Слово Польске“. Те саме огидне особисте упідлення видно у „ґаліцкіх русскіх“ і нині. У сліпій злобі до ненависного українства докотились до того, що безцеремонно стали донощиками у таборі наших „приятелів“. Цього тяжкого закиду не кидаємо на усіх москвофілів чи пак русскіх, знаючи, що і серед них є одиниці особисто чесні — але, на жаль, тільки одиниці.

Пос. Войцеховський свої „ревеляційні“ матеріяли дістав без сумніву безпосередньо з москвофільських кругів, бо цитував їх листи, покликуючись часто на імена директора Ревізійного Союзу Русских Кооператив Ганасевича і сеніора Ставропігії Ґуллу. Тими „матеріялами“ мав він намір ще більше обтяжити й очорнити Митроп. Шептицького, наше духовенство, „Діло“, наші установи і наших поодиноких провідних людей. Для порівняння з Митроп. Шептицьким, якого малощо не зробив командантом диверсійних банд, кількакратно пос. пос. Войцеховський підчеркував повну і беззастережну льояльність епископа Хомишина, похвалюючи — очевидно — його недавні відомі розпорядки зі заказом для духовенства брати участь в українських світських товариствах та установах. Дісталось теж чимало і еп. Коциловському, не кажучи вже про епископа Бучка.

Стільки вонючої грязюки не вилито ще на на нас ніколи і пос. Войцеховський без сумніву здобув тут рекорд і то при явній допомозі москвофілів, що виконали тут просто службу Ефіяльтів. Не врятує загибаючого москвофільського гуртка і допомога їх сучасних покровителів у Польщі, якої сподіються як відплати за свою навіть з людського боку наскрізь нікчемну службу.

Ідея Ст. Грабського, що за 25 літ Польща стане польською національною (в етнічному розумінні) державою і то у 100%, віджила наново по її цілковитому краху — в концепції пос. Войцеховського. Ріжниця тільки та, що пос. Войцеховський є дещо скромніший і вдоволяється 75%, себто бажає сконсумувати у найближчому часі коло три з половиною міліона не-поляків. На жидів він не рахує, на німців теж ні, матеріял для польської національної консумції мають доставити зі себе — як виходить з фактичного стану — білорусини у цілости, ну — і значна частина українців.

ПАВЛЬ ЕЛЬБОҐЕН.

Перстень з отрутою.

Я сидів у вагоні. Мій незнайомий сусід перейшовши з погоди на перстень, який мав на руці, сказав:

— Це старий перстень... Поправді з ним звязане тільки цікаве переживання, бо так то він ані не дуже мистецький ані особливо замітний.

І почав оповідати, як давно тому — тепер він уже скінчив 50 років — підчас одної італійської подорожі він мав нагоду купити цей перстень, а кілька місяців пізніше побачив його на руці одної дівчини, з якою ледви розстався після одної катастрофи.

„...Якби вам її описати? Вона була дуже гарна і то така, що я якстій у ній закохався. Подумайте тільки — двацять три роки! у такому віці! Я не помічував тоді її вирахованого кокетства, ні хитруватої трохи примітивної дипльоматії а бачив тільки її чудове рудаве волосся і глибоко сині очі. Я не вмів іще відріжнити справжньої щирости від фальшованої, такої, що пливе від серця, від холодно обмеркованої. Коли я оженився з нею два роки пізніше, я не міг опанувати своєї пристрасти, хоч поправді я зовсім не такий із своєї вдачі.

Минуло кілька років і я все ще переживав медові місяці. Я відрікся всіх своїх приємностей для неї, я навіть перестав курити на її домагання, я не збирав уже гравюр, бо вона вважала, що вони несмачні. А при цьому вона вміла якось так мене підійти, що я вірив у її добру волю застосуватися теж до моєї вдачі. З того, що я їй давав, вона вміла буцім-то робити ощадности, вона приймала дома гостей для мого добра, вона одягалася дуже скромними засобами.

З того всього я був дуже вдоволений і наше подружжя вважали загально за зразкове.

Мої приятелі усміхалися з подивом і я приймав їх становище як річ природну. Моя пенсія постійно зростала і я почувався щораз щасливіший, що можу задовольнити високі вимоги моєї жінки, яку я щиро кохав.

Та ось трапилася подія, яку хочу передати тількиількома словами. Я був директором відділу в одній великій фірмі. Одного дня випадково попали мені в руки листи,, які були доказом, що моя жінка вже на довго перед моїм подружжям була дуже добре знайома з моїм шефом і листувалася з ним пізніше ввесь час.

Не кажучи ні слова, страшенне схвильований у великій розпуці, я відослав свою жінку до її батьків і тоді я рішив розпрощатися з життям. Життя втратило для мене всю привабу, коли щезла з нього найживіша його спонука та окраса. Тоді я втратив нараз не тільки свою любов, не тільки ціль праці, але і саму працю, бо я негайно подякував за посаду. Усе скінчилося! Саме тепер сидячи тут у кутку, напів дрімаючи, я пригадав собі той страшний вечір, коли я приготовлявся до прощання з життям.

Я блукав понад берегом ріки, я відшукав якогось знайомого лікаря, щоб дав мені рецепту на якусь сильну отруту — він відмовив мені, — я не мав ніразу в руці зброї. Все-ж я прагнув смерти цілим роздертим серцем.

Я ходив цілими годинами по своому мешканні і накінець перетомлений, зовсім нестямний, звалився на килим. Коли я прокинувся якийсь час пізніше, щось на моєму пальці ворухнулося: я побачив, що мій перстень відчинився в одному місці і там було малесеньке шкло з якимсь жовтим течивом. Я зрозумів, що ношу перстень з отрутою. Я вважав це за знак долі — я тримав у своїх руках смерть. Сама доля вказувала мені, шлях. Один рух і я міг розпрощатися з ненависним світом.

Та тепер, коли я вже не мав перед собою ніякого виправдання і не бачив іншого виходу, я щойно почав робити обрахунок совісти. Увесь пройнятий жахом, якби спаралізований оком отруйної гадюки, я почав питати себе: чи варт для одної невірної особи жертвувати своїм життям? Вона-ж буде тільки горда, що я для неї вмер! Чи ти не почуваєш своєї багато вищої вартости від неї?“ — я питав себе і переконував, що коли вона була моїм першим коханням, то може теж бути моїм останнім... Чи можна — так я казав собі — осуджувати життя і кохання тільки через те, що перший льос який я витягнув на льотерії не приніс тобі щастя?

І ввесь лякаючися своїх намірів, я того самого вечора поклав свій перстень до вогнетривалої каси, зачинивши її.

Тепер, як бачите, я ношу його знову. Ношу вже від довгих літ. Я оженився ще раз і я зовсім вдоволений. Моя жінка і гарна і має добре серце. „Чи в цьому перстені є ще отрута?“ — Скажіть самі, нащо такому скромному громадянинові як я якогось романтичного перстеня з отрутою? Тієї отрути нема там іще з іншої причини. Якось десять років тому нам занедужав пес і його треба було вбити. Я хотів заощадити йому терпінь і пригадав собі перстень з отрутою. Він випив її і коли це не помогло, виявилося, що в перстені була звичайна цукрована вода.

Пер. а. б.

Жива у пос. Войцеховського і практика проф. Ст. Грабського — гальванізування за всяку ціну москвофільського трупа, всупереч невдачам, яких в цьому напрямі зазнав неперебірчивий у засобах боротьби з нами проф. Ст. Грабський. Отже нічого нового і новим і на майбутнє у цьому не буде, бо гальванізація зовсім певно не вдасться.

Подробиці дискусії з 15. ц. м. нашому громадянству відомі з „Діла". Зазначуємо тут тільки, що загал польських промовців і присутніх на салі не занив провокаційного становища референта, а деякі польські промовці — як передовсім пос. Войтович з львівської округи і пос. Гофман з Луцька, промовляли зовсім пристойно. З тої загальної лінії поведінки виломились тільки посли Остафін зі сяніцької, Екерт зі самбірської (оба звичайненькі собі крикуни) та Сапєга з перемиської округи, що прийшли з деякою підмогою референтові. Але й у них не було надто провокаційного виступу, так що з цього погляду пос. Войцеховський був самітний.

Добру відправу пос. Войцеховському дали українські посли д-р Витвицький, д-р Баран, д-р Трояи, Пеленський, Кузьмович і Целевич, з яких два останні зголосились до слова поза тими, що первісно були передбачені з нашого боку до участи в дискусії. Дискусія, що тягнулась від 10. год. ранку до 2. год. в ночі, була жива і часто дуже бурлива, зокрема в часі промови референта. Прислухувався їй увесь час премієр Складковський, що сам не забирав голосу.

До деяких справ порушених у письменному й устному рефераті пос. Войцеховського, що торкаються нас, матимемо нагоду повернутись окремо.

С. Б.

В обороні Церкви та її Голови.

ПРОТЕСТУЮТЬ ГРОМАДЯНИ ТРЬОХ ВІРОІСПОВІДАНЬ.

В 32.ому числі „Діла" з 13-го лютого ц. р. вмістили ми у цій рубриці протест громадян Луцька проти нападу пос. Войцеховського на Митрополита Шептицького. Сьогодні додаємо, що цей протест підписали громадяни трьох віроісповідань: православні, греко-католики та євангелики. Письмо з протестом, що його надіслали до нашої Редакції, підписало 361 громадян.

ГОТОВІ ДО ЯКНАЙБІЛЬШИХ ЖЕРТВ.

Не зважаючи на великі снігові, на скликане до Сокаля у справі напасти пос. Войцеховського на Митрополита Андрея віче явилися великі маси селян, що йшли по 20 і більше кільометрів, щоб запротестувати проти замірів на українську греко-католицьку Церкву й заманіфестувати, що вони зуміють постояти в обороні своєї Церкви та її Голови.

На вічу, що відбулося у просторій салі Народньої Торговлі, було понад 600 людей. Після реферату д-ра Чайковського та ще кількох промов, зібрані ухвалили резолюції з протестом проти нападу на нашу Церкву та її єрархів, та з заявою пошани й вірности Ексц. Митрополитові. Ця заява кінчиться: „Ми готові до якнайбільших жертв, щоб удержати єдність українського народу з його Церквою та її Єрархами".

ПРОТИ НАПАСТИ НА КНЯЗЯ ЦЕРКВИ.

Громадянство Рогатинщини, зібране на спеціяльній нараді 9-о лютого ц. р., рішило запротестувати прилюдно проти напасти на нашого Князя Церкви та висловити найглибшу пошану і відданість Ексц. Митрополитові.

Того самого дня у парохіяльній церкві в Рогатині пятьох священиків, а саме: оо. Давидович, Кудрик, Колодзінський, Гаврик і Кіржецький відправили урочисту Службу Божу в намірені Ексц. Митрополита. Проповідь виголосив о. рад. Кудрик. Церкву виповнили по береги громадяни Рогатина і повіту.

Духовенство рогатинського деканату на спеціяльній конференції 11-го лютого ц. р. запротестувало проти виступу пос. Войцеховського.

В неділю, 13-го ц. м. у всіх селах рогатинського деканату відправили Богослуження в намірені українського народу і Ексц. Митрополита. Підчас Богослужень були відповідні проповіди.

З рогатинського повіту відійшло дуже багато телеграм та письм до Ексц. Митрополита з висловами відданости і привязання.

ЗАЯВА „ОРЛІВ".

Українська молодь, зорганізована в Товаристві „Орли", вислала з приводу напасти пос. Войцеховського письмо до Ексц. Митрополита з заявою готовости „з повним відданням та пожертвуванням стояти в обороні нашої святої Церкви та цілому українському народові дорогої Особи Митрополита".

Письмо кінчиться: „Одночасно прохаємо ласкаво приняти вислови нашої найщирішої вдячности за все неоцінене добро, що ним Ваше Високопреосвященство так щедро обдарили нашу Церкву й нарід і саме задля цього вже нераз зазнали великих прикрощів та терпінь. Хай Господь допоможе нам цю вдячність засвідчити чином".

Дві вдачі в одній людині.

Вже великий грецький фільософ Плятон звернув увагу, що в людині є дві вдачі. В одній із своїх діяльогів описує це явище у прегарнім звороті, який не забудуть ніколи напевне ті, що колись вчилися греки. Душу людини — каже Плятон — тягнуть дві пари коней. Одна — це чорні коні, що прямують постійно вдолину, друга — білі коні, що тягнуть душу все вгору. Мудра людина повинна вважати, щоб чорні коні не стягнули його забагато вдолину, де панує темрява і терпіння, закроплювані тільки час-до-часу сумнівною насолодою.

Багато письменників пробували нераз розвязати у своїх творах той таємничий вузол про подвійну вдачу людини. Одначе, здається, що таки найкраще і найпопулярніше пояснила це цікаве явище пісенька, яку всі знають; вона зачинається словами:

„Я хотілаб та боюся..."

Ці слова в устах жінки не здивують нікого, одначе здивує нас, коли подібний душевний острах почуємо з уст грача, котрий каже: „Так, я хотів би виграти та боюся рискувати грішми на льос". І саме тут, як з казки виходять славні плятонівські коні. Білі коні тягнуть вгору, в невідоме щастя, чорні коні — стають дубом на місці і кличуть: „Не купуй, бо шкода грошей." Щойно, коли на погорджений льос впаде виграна, розпачають, отроюють себе або дістають помішання клепок. А все це тому, що не памятають безсмертних рад Плятона, який казав уважати, щоб чорні коні не загнали його життевого возу на мілину зайвої розпуки.

Маючи льос у руці, можеш мріяти скільки хочеш, можеш вибирати для себе бажання, які тільки винайде фантазія. Чи-ж нічого не вартують ті сни про величину і багатство, про вибагливу обстанову для свого нового мешкання, про прегарні краї і райські острови, де справді можеш поїхати, коли виграєш. Білі коні приносять емоцію, якої не заступить найбільш фантазійний фільмовий образ. Ці чудеса зможеш оглянути, але — не маючи льосу — не матимеш ніякої надії її здійснити. Дивишся мов голодний крізь шибу на полумиски, повні лакоминок.

Однак зовсім інакше почуває себе людина, коли має льос, цей конкретний задаток на краску будучність. У тягненні першої кляси сорокпершої Клясової Льотерії може здійснити свої мрії.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 29. Понеділок, 20 (8) лютого 1888.

„СЕНАТ БОЇТЬСЯ РУСЬКОГО СЕПАРАТИЗМУ".

У віденському парляменті обговорювали урядовий проект нового закону про академічні товариства зборів. „Проти проекту нового закону — писало „Діло" — виступила взагалі німецька лівиця, ведена духом лібералізму; за законом, а радше за тим, щоб відіслати його до шкільної комісії, станула сильною фалангою вся чесько-польсько-клерикально-шляхотська правиця з виїмком молодочеських послів. Так званий „руський клюб" всолідаризувався — розуміється мовчки — з правицею".

Цей проект піддавав академічну молодь під строгий поліційний нагляд: академічні товариства залежалиб від указів університетського сенату; в публичному й національному життю університетська молодь не моглаб брати участи; взагалі новий закон відібрав би університетській молоді всі громадянські права.

„Для нас русинів — писало „Діло" — новий закон був би удвоє прикрий. Наша молодь не тільки підлягалаб під строгі його правила взагалі, але хто знає, чи істнувалоб у нас яке академічне руське товариство, якби мали рішати про те сенати обох університетів, в яких польський елемент находиться в перевазі. Без того закону доживаємо нині сумного явища, що руська молодь краківського університету не може звязатись в окреме товариство тільки тому, що сенат боїться руського сепаратизму. Здається, що при новому законі настав би всюди утраквізм і русинам веліли б міститися в польських товариствах".

НЕДОСТАЧА КНИЖОК.

Дописувач зі Снятинщини Клим О. пише: „Читальні у Снятинщині якось живуть, а навіть, мило мені це ствердити, підготовляється основання трьох нових. Тільки біда, що для наших „читальників" починає уже недоставати духового корму, бо теперішня подаж не заступає уже попиту. Дається відчувати особливо недостача легких белетристичних книжок. Товариство „Просвіта" видало торік тільки дві книжки того роду: „Сагайдачного" і „Календар" — на всякий випадок за мало. „Батьківщина" почала цього року подавати белетристичний фейлетон, — але і того ще замало. Народ по читальнях раз-у-раз допитується за повістями, розпливається над „Захаром Беркутом", „Панськими жартами" — а тимчасом матеріяльні засоби читальні рідко позволяють на закупно таких дорогих книжок. Чи не добре було би, щоби „Просвіта" поширювала такі книжки? Набуті нею „Гальшка Острожська" і „Шляхта ходачкова" дуже надаються до цієї цілі".

ПРОВІД „НАРОДНЬОЇ РАДИ".

На засіданні Виділу „Народньої Ради", якої головою став д-р Олександер Огоновський, вибрали заступником голови (пос. Романчук уступив з цього становища наслідком смерти дружини) о. Олександра Стефановича, секретарем д-ра Костя Левицького, скарбником дир. Василя Нагірного.

ВЛАСНІ СИЛИ.

Гончарі з села Глинсько під Жовквою ухвалили під проводом громадського начальника Василя Щура, що ніхто з них більше не піде до коршми і нічого в коршмі не купить, а замість того вирішили основувати свою власну крамницю і виставити громадський дім, де має приміститись також читальня.

„Небезпечна демаґоґія у варшавському соймі".

Під таким наголовком помістив німецький офіціоз „Фелькішер Беобахтер" з 18. ц. м. більшу замітку, де описує відомі соймові виступи посла Войцеховського та реакцію українських послів з таким коментарем, видрукованим товстим друком:

„Вчорашне засідання польського сойму виразно підкреслило необхідність сильної руки в Польщі. Наради над буджетом міністерства внутр. справ виповнили виключно дебати над меншинними справами, що зводились до демаґоґії. Слід підмітити, що посли до сойму вибрані за згодою уряду і що вони здебільша займають відповідальні пости в публичному житті. Розбіжність між доброю волею Варшави і практикою місцевої адміністрації є дуже маркантна."

Жива у пос. Войцеховського і практика проф. Ст. Грабського — гальванізування за всяку ціну москвофільського трупа, всупереч невдачам, яких в цьому напрямі зазнав неперебірчивий у засобах боротьби з нами проф. Ст. Грабський. Отже нічого нового і новим і на майбутнє у цьому не буде, бо гальванізація зовсім певно не вдасться.

Подробиці дискусії з 15. ц. м. нашому громадянству відомі з „Діла". Зазначуємо тут тільки, що загал польських промовців і присутніх на салі не заняв провокаційного становища референта, а деякі польські промовці — як пере- довсім пос. Войтович з львівської округи і пос. Гофман з Луцька, промовляли зовсім пристойно. З тої загальної лінії поведінки виломились тільки посли Остафін зі сяніцької, Екерт зі самбірської (оба звичайненькі собі крикуни) та Севега з перемиської округи, що прийшли з деякою підмогою референтові. Але й у них не було надто провокаційного виступу, так що з цього погляду пос. Войцеховський був самітний.

Добру відправу пос. Войцеховському дали українські посли д-р Витвицький, д-р Баран, д-р Троян, Пеленський, Кузьмович і Целевич, з яких два останні зголосились до слова поза тими, що первісно були передбачені з нашого боку до участи в дискусії. Дискусія, що тягнулась від 10. год. ранку до 2. год. в ночі, була жива і часто дуже бурлива, зокрема в часі промови референта. Прислухувався їй увесь час премієр Складковський, що сам не забирав голосу.

До деяких справ порушених у письменному й устному рефераті пос. Войцеховського, що торкаються нас, матимемо нагоду повернутись окремо.

С. Б.

В обороні Церкви та її Голови.

ПРОТЕСТУЮТЬ ГРОМАДЯНИ ТРЬОХ ВІРОІСПОВІДАНЬ.

В 32-ому числі „Діла" з 13-го лютого ц. р. вмістили ми у цій рубриці протест громадян Луцька проти нападу пос. Войцеховського на Митрополита Шептицького. Сьогодні додаємо, що цей протест підписали громадяни трьох віроісповідань: православні, греко-католики та євангелики. Письмо з протестом, що його надіслали до нашої Редакції, підписало 361 громадян.

ГОТОВІ ДО ЯКНАЙБІЛЬШИХ ЖЕРТВ.

Не зважаючи на великі снігові, на скликане до Сокаля у справі напасти пос. Войцеховського на Митрополита Андрея віче явилися великі маси селян, що йшли по 20 і більше кільометрів, щоб запротестувати проти звізіхань на українську греко-католицьку Церкву й заманіфестувати, що вони зуміють постояти в обороні своєї Церкви та її Голови.

На вічу,що відбулося у просторій салі Народньої Торговлі, було понад 600 людей. Після реферату д-ра Чайковського та ще кількох промов, зібрані ухвалили резолюції з протестом проти нападу на нашу Церкву та її єрархів, та з заявою пошани й вірности Ексц. Митрополитові. Ця заява кінчиться: „Ми готові до якнайбільших жертв, щоб утримати єдність українського народу з його Церквою та її Єрархами".

ПРОТИ НАПАСТИ НА КНЯЗЯ ЦЕРКВИ.

Громадянство Рогатинщини, зібране на спеціяльній нараді 9-о лютого ц. р., рішило запротестувати прилюдно проти напасти на нашого Князя Церкви та висловити найглибшу пошану і відданість Ексц. Митрополитові.

Того самого дня у парохіяльній церкві в Рогатині пятьох священників, а саме: оо. Давидович, Кудрик, Колодзінський, Гаврик і Кіржецький відправили урочисту Службу Божу в намірении Ексц. Митрополита. Проповідь виголосив о. радн. Кудрик. Церкву виповнили по береги громадяни Рогатина і повіту.

Духовенство рогатинського деканату на спеціяльній конференції 11-го лютого ц. р. запротестувало проти виступу пос. Войцеховського.

В неділю, 13-го ц. м. у всіх селах рогатинського деканату відправили Богослуження в намірені українського народу і Ексц. Митрополита. Підчас Богослужень були відповідні проповіди.

З рогатинського повіту відійшло дуже багато телеграм та письм до Ексц. Митрополита з висловами відданости і привязання.

ЗАЯВА „ОРЛІВ".

Українська молодь, зорганізована в Товаристві „Орли", вислала з приводу напасти пос. Войцеховського письмо до Ексц. Митрополита з заявою готовости „з повним відданням та пожертвуванням стояти в обороні нашої святої Церкви та цілому українському народові дорогої Особи Митрополита".

Письмо кінчиться: „Одночасно просимо ласкаво прийняти вислови нашої найщирішої вдячности за все неоцінене добро, що ним Ваше Високопреосвященство так щедро обдарили нашу Церкву й нарід і саме задля цього вже нераз зазнали великих прикрощів та терпінь. Хай Господь допоможе нам цю вдячність засвідчити чином".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 29. Понеділок, 20 (8) лютого 1888.

„СЕНАТ БОЇТЬСЯ РУСЬКОГО СЕПАРАТИЗМУ".

У віденському парляменті обговорювали урядовий проєкт нового закону про академічні товариства та збори. „Проти проєкту нового закону — писало „Діло" — виступила взагалі німецька лівиця, ведена духом лібералізму; за законом, а радше за тим, щоб відіслати його до шкільної комісії, станула сильною фалангою вся чесько-польсько-клерикально-шляхотська правиця з винятком молодочеських послів. Так званий „руський клюб" зсолідаризувався — розуміється мовчки — з правицею".

Цей проєкт підводив академічну молодь під строгий поліційний нагляд; академічні товариства залежалиб від указів університетського сенату; в публичному й національному житті університетська молодь не моглаб брати участи; взагалі новий закон відібрав би університетській молоді всі громадянські права.

„Для нас русинів — писало „Діло" — новий закон був би удвоє прикрий. Наша молодь не тільки підпалаб під строгі його правила взагалі, але хто знає, чи істнувалоб у нас яке академічне руське товариство, якби мали рішати про те сенати обох університетів, в яких польський елемент находиться в перевазі. Без того закону доживаємо нині сумного явища, що руська молодь краківського університету не може завязатись в окреме товариство тільки тому, що сенат боїться руського сепаратизму. Здається, що при новому законі настав би всюди утраквізм і русинам веліб містатися в польських товариствах".

НЕДОСТАЧА КНИЖОК.

Дописувач зі Снятинщини Клим О. пише: „Читальні у Снятинщині якось живуть, а навіть, мило мені це ствердити, підготовляється оснування трьох нових. Тільки біда, що для наших „читальників" починає уже недоставати духового корму, бо теперішня подаж не заступає уже попиту. Дається відчувати особливо недостача легких белетристичних книжок. Товариство „Просвіта" видало торік тільки дві книжки того роду: „Сагайдачного" і „Календар" — на всякий випадок за мало. „Батьківщина" почала цього року подавати белетристичний фейлетон, — але і того ще замало. Народ по читальнях раз-у-раз допитується за повістями, розпливається над „Захаром Беркутом", „Панськими жартами" — а тимчасом матеріяльні засоби читальні рідко позволяють на закупно таких дорогих книжок. Чи не добре було би, щоби „Просвіта" поширювала такі книжки? Набуті нею „Гальшка Острожська" і „Шляхта ходачкова" дуже надаються до цієї цілі".

ПРОВІД „НАРОДНЬОЇ РАДИ".

На засіданні Виділу „Народньої Ради", якої головою став д-р Олександер Огоновський, вибрали заступником голови (пос. Романчук уступив з цього становища наслідком смерти дружини) о. Олександра Стефановича, секретарем д-ра Костя Левицького, скарбником дир. Василя Нагірного.

ВЛАСНІ СИЛИ.

Ґончарі з села Глинсько під Жовквою ухвалили під проводом громадського начальника Василя Щура, що ніхто з них більше не піде до коршми і ніхто в коршмі не купить, а замість того вирішили оснувати свою власну крамницю і виставити громадський дім, де має поміститись також читальня.

Дві вдачі в одній людині.

Вже великий грецький фільософ Плятон звернув увагу, що в людині є дві вдачі. В одній із своїх діяльоґів описує це явище у прегарнім звороті, який не забудуть ніколи напевне ті, що колись вчилися греки. Душу людини — каже Плятон — тягнуть дві пари коней. Одна — це чорні коні, що прямують постійно вдолину, друга — білі коні, що тягнуть душу все вгору. Мудра людина повинна вважати, щоб чорні коні не стягнули його забагато вдолину, де панує темрява і терпіння, закроплювані тільки час-до-часу сумнівною насолодою.

Багато письменників пробували нераз розвязати у своїх творах той таємничий вузол про подвійну вдачу людини. Одначе, здається, що таки найкраще і найпопулярніше пояснила це цікаве явище пісенька, яку всі знають; вона зачинається словами:

„Я хотілаб та боюся..."

Ці слова в устах жінки не здивують нікого, одначе здивує нас, коли подібний душевний острах почуємо з уст грача, котрий каже: „Так, я хотів би виграти та боюся рискувати грішми на льос". І саме тут, як з казки виходять славні плятонівські коні. Білі коні тягнуть вгору, в невідоме щастя, чорні коні — тягнуть дубом на місці і кличуть: „Не купуй, бо шкода грошей." Щойно, коли на погорджений льос впаде виграш, розпачають, отроюють себе або дістають помішання клепок. А все це тому, що не памятають безсмертних рад Плятона, який казав уважати, щоб чорні коні не загнали його життевого возу на мілину зайвої розпуки.

Маючи льос у руці, можеш мріяти скільки хочеш, можеш вибирати для себе бажання, які тільки винайде фантазія. Чи-ж нічого не вартують ті сни про величину і багатство, про вибагливу обстанову для свого нового мешкання, про прегарні краї і райські острови, де справді можеш поїхати, коли виграєш. Білі коні приносять емоцію, якої не заступить найбільш фантазійний фільмовий образ. Ці чудеса зможеш оглянути, але — не маючи льосу — не матимеш ніякої надії її здійснити. Дивишся мов голодний крізь шибу на полумиски, повні лакоминок.

Однак зовсім інакше почуває себе людина, коли має льос, цей конкретний задаток на кращу будучність. У тягненні першої кляси сорокпершої Клясової Льотерії може здійснити свої мрії.

„Небезпечна демаґоґія у варшавському соймі".

Під таким наголовком помістив німецький офіціоз „Фелькішер Беобахтер" з 18. ц. м. більшу замітку, де описує відомі соймові виступи посла Войцеховського та реакцію українських послів з таким коментарем, видрукованим товстим друком:

„Вчорашнє засідання польського сойму виразно підкреслило необхідність сильної руки в Польщі. Наради над буджетом міністерства внутр. справ виповнили виключно дебати над меншинними справами, що зводились до демаґоґії. Слід підмітити, що посли до сойму вибрані за згодою уряду і що вони здебільша займають відповідальні пости в публичному житті. Розбіжність між доброю волею Варшави і практикою місцевої адміністрації є дуже маркантна."

Літературна сторінка.

Клясична Греція і сучасність.

(Михайло Посацький: „ГРЕЦІЯ — УСМІХ ЖИТТЯ“).

Маємо прегарну книжку про Грецію — неподібну до тих, з яких казали нам учитися ані до тих, в яких автори показували своє велике знання старовини, залишаючи нас байдужими і до їх знання і до їх захоплення Грецією. Автор цієї книжки немовби замкнув своє ціле життя вчителя грецької мови одним поглядом на себе і на світ довкола. Він писав її із внутрішньої потреби, мало думаючи про те, чи вона матиме багато читачів і чи вона подібна до інших книжок на ту саму тему — і це її перші прикмети.

Коли ми були в VI-ій чи VII-ій гімназійній, до Бережан прийшов на вчителя, здається, на свою першу посаду, Михайло Посацький. Ми знали його тоді мало, бо він уже тоді, навіть у тих товариських Бережанах — де ветерани-гімназисти, вчителі, судді, поліцаї, шинкарі та комінарі дружньо здоровкалися на вулиці — він любив самотність і щодня проходжувався по місті та за містом сам наче чужинець. Зате коли ми мусіли приготовити до матури грецькі тексти зпоза шкільної програми, єдину повну збірку „бриків“ до грецьких авторів позичив нам по джентельменськи проф. Посацький.

Кілька років після війни мені доводилося нераз зустрічати проф. Посацького у Львові на далеких проходах по місті і за містом. Як і колись, він щодня проходжувався кілька годин денно, то купаючися у міській юрбі на Академічній, то втікаючи від міського гомону в напрямі рогачок. У часі, коли молодь і старші захоплювалися всілякими спортами чи тільки малпували спортову моду, він наслідував перипатетиків — від думок ходив і від ходвнини думав. А на вакації, за зібрані за рік ощадности, виїжджав у світ оглядати незнані країни.

Раз оповів мені М. Посацький пригоду, яку мав у Скандинавії, коли вибрався в товаристві кількох осіб човном на море; буря загнала човен далеко від напрямку подорожі і подорожники пережили яких 20 днів між життям і смертю. Вислухавши короткого опису, я заохочував проф. П—ого списати свої враження. Він відмовлявся, виправдуючися, що писати не вміє, не любить і що врештою це нікому непотрібне. Але коли за якийсь час „Діло“ принесло кілька фейлетонів із цієї пригоди, не один читач висловлював жаль, чому саме такі люди, що так багато пережили і вміють це так живо передати, пишуть у нас рідко. Після цього прийшли враження М. Посацького з Еспанії та Ісляндії, але вони були рідкі та короткі, рідші та коротші, ніж його мандрівки на чужину.

Факт, що М. Посацький написав аж цілу книжку про Грецію, можна пояснити не тільки тим, що він оглянув країну, якої мову та найславнішу добу бувальщини студіював ціле життя. Прирівнюючи сучасну Грецію до тої, якої мистецтвом і культурою ми годувалися у наших клясичних гімназіях, він не міг оминути гадок про сучасну европейську культуру і давню — грецьку. Адже саме тепер раз-у-раз повторяють фрази про перевиховання одиниці та народу і як поруч цих фраз виглядає дійсність — смішно згадувати.

Не можна М. Посацькому зробити більшого компліменту, як той, що він самостійно дійшов до неодної думки, яку находимо у великих напевне нечитаних ним письменників, що роздумували про ріжні типи культури. Жорж Дюгамель у своїй „Щирій географії Европи“ та Франк Гарріс у своєму великому життєписі „Моє життя і мої любови“ зазнають в Атенах дуже споріднених вражінь.

Така часта у книжці М. Посацького нехіть, навіть ненависть до шкільної та книжкової мудрости є висідом щирого та глибокого розчарування, що книжки замість наближувати сучасну людину до розуміння життя та мистецтва, віддалюють її від них. „Греція — усміх життя“ зупиняється на головній проблемі: як погодити красу з правдою. Досить поглянути на сучасний світ, щоб ствердити, що естетика і мораль грають у ньому дуже малу ролю. Ми далекі від них не менше, як від Греції.

Книжка М. Посацького замітна у нас поява і з чисто літературного погляду: — вона є доказом, що навіть той, хто не вчився ніколи писати для друку, починає писати цікаво та ясно, коли має щось сказати. **м. р.**

Лист письменниці до жюрі.

Наталя Холодна-Лівицька нагороджена цього року за збірку „Сім літер“, прислала до жюрі „Т-ва письменників і журналістів“ листа такого змісту:

„Високе Жюрі!

Великою радістю була для мене звістка про те, що і мої скромні зусилля на літературному полі віднотовано і нагороджено.

Ця нагорода має для мене подвійне значіння: як для поетки і як для українки. Як поетка тішуся нею тому, що вона додає мені віри у власні сили і заохочує до дальшої праці. Успіх і признання потрібні письменникові, як сонце і повітря.

Як українка радію тим, що цю нагороду признано мені у Львові, як столиці тієї землі, що стала мені така близька й кохана, як моя далека прекрасна Полтавщина, — тієї землі, яка допомагає мені забувати про гіркість. Тому подвійна і моя подяка, яку з цілою щирістю пересилаю...“

Література і мода.

Відомий французький критик і фільософ Жюліен Бенда написав недавно цікаву статтю на тему: „Чи мистецтво йде за модою, чи мода за мистецтвом?“ Він звертає увагу, що це питання зводиться до іншого: чи смак даної доби формує артиста чи теж артист впливає на смак своєї доби? Ясно, що дуже великі творці випереджують свою добу, а малі піддаються їй. Ознакою великого письменника (думка франц. критика Фаґе) є те, що після нього починають писати зовсім інакше, ніж перед ним. В історії мистецтва — література, малярства і музики — є сотні прикладів, що за 50 чи 100 років загал починає розуміти твори незрозумілі для їх сучасників.

„Є два роди письменників — каже Бенда: — одні пишуть тому, що є люди, які відчувають потребу витворювати нові гарні форми, гарні ритми, гарні звуки, інші тому, що кожна доба відчуває потребу якось висловити себе. Перші можуть творити речі вічні, другі засуджені на те, що передають тільки правдивість їх доби. Зовсім зрозуміла річ, що тих других є багато більше і що більшість епох не має інших творців, зважаючи, як багато написали люди від віків і як мало є між ними справді гарних творів“.

Факт, що більшости подобаються тільки автори всім зрозумілі йде зовсім природно в парі із другим явищем, що на місце цих загально шанованих і звеличуваних авторів приходять у найближчій добі так само інші, відбираючи попередникам місце. Через має́ть другорядні письменники залишають сторінки, які витримують натиск дальших віків. Вони творять тоді у хвилинах незалежних від усього поверховного, тимчасового.

Літературна хроніка.

ПО СМЕРТИ К. Г. РОСТВОРОВСЬКОГО.

Відомий польський драматург Ростворовський, що так коротко був членом Польської Академії, зрікшися цього становища у звязку з „лєвольським інцидентом“, не залишив по собі драматурга, що підсилював би репертуар польських театрів творами високого подиху, як це колись робив Виспянський. Саме з приводу його смерти у критиці вирнуло питання, чи його можна було вважати за наслідника Виспянського. Після смерти Виспянського драматургами були тільки другорядні таланти як Кішіошевський, Шанявський, Грубінський і Сєдлацький, тимто легко було Ростворовському занняти між ними визначне місце. А проте ясно, що ані його „Калігули“ ані „Юда“ ані „Страшні діти“ ані „Антихрист“ не мають у собі таких прикмет, щоб вони могли своїми ідеями або оригінальною формою відограти переломову ролю. Його патос у драмі нагадував занадто романтичний і псевдокласичний театр. Правда, що він і тепер не має наслідників. Польські театри не мають жодного драматурга в роді Пшибишевського або Запольської. Їх заступають автори ревій і репортажів.

ЗАГРЕБСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО МОЛОДОГО УКРАЇНСЬКОГО НОВЕЛІСТА.

У загребському журналі „Омладіна“, що виходить уже 21 років, находимо у числі 4. з 1937 переклад новелі Василя Ткачука „Золоті дзвінки“, зроблені Антоном Івахнюком. До неї додана довша інформаційна статтія про дві збірки нашого молодого новеліста „Сині січки“ і „Золоті дзвінки“.

ЮГОСЛАВЯНСЬКІ НОВИНИ.

— Білгородська „Політіка“ розписала анкету з питанням: „Що ви читаєте найохотніше?“ З 20.000 відповідей — 11.600 упало на повісти та оповідання, 2000 на політику та соціольогію, 1800 на інші наукові твори, 900 на подорожі та всякі нариси, 600 на фільософію, 500 на поезію, 250 на економічні теми і 200 на пєси. Дуже характеристичне явище, що між югославянами багато більше студіює фільософію, ніж читає поезію. З іншої статистики знаємо, що в минулому році вийшло у Загребі 607 книжок, з чого 500 припадає на красне письменство та наукові праці. Найбільше читаною в році книжкою була свіжо перекладена повість Горкого „Мати“, з якої розпродали 8000 примірників. Крім цього при кінці року вийшов цей переклад іще кирилицею у Білгороді, також дуже популярний. З деяких літературних новин поодинокі книгарні продають по кількасот примірників.

— 13-го ц. м. помер у Білгороді письменник Момчило Настасієвич; він мав 44 роки, був гімназійним учителем, студіював французьку мову. Видав збірку новель „Із тамног вілаєта“, мельодраму „Медіюлошко благо“, драму „Недозвані“ і збірку поезій „Пет лірских кругова“.

— Югославянський повістяр Александер Ґюріч видав свою третю повість з часів остайньої війни „До перемоги“. Є це переживання сербського старшини в другій добровольчій дивізії сформованій у 1916 р. в Одесі, що попала у круттж революції. Сербські вояки замкнені північним морем не могли вернутися на сербський фронт до Сальонік безпосередньо мусіли вибрати дорогу через Сибір.

ВРАЖІННЯ СЛАВНОЇ ЛЕТУНКИ.

Свіжо появилася книжка, що має більше успіху, ніж численні повісти відомих письменників. Це враження з перелетів відомої англійської летунки Амалії Ергарт, які вона поміщувала у „Дейлі Телеграф“ і „Морнінг Пості“. Тепер вони обєднані у книжку зі сумним заголовком „Остатній лет“. Вони обриваються несподівано перед відлетом в Лей у Новій Ґвінеї, як і несподівано обірвалося життя цієї сміливої молодої жінки — жертви рекордів. Її перелет довкола світу був дуже дбайливо підготований, але почався фальшивим стартом у протилежному напрямку. Ергарт відлетіла в Сан-Франціско, через Новий Орлеан до Бразилії, звідти до Дакару, понад африканський континент, з Червоного Моря одним махом до Карачі, далі в Рангуну до Банґкок, до Сінгапуру та Австралії. У Новій Ґвінеї вона знову побачила Тихий Океан, який залишила у Сан-Франціско. Дуже цікаві ті сторінки, де вона оповідає про свою бездротову розмову із своїм чоловіком, що був у Гонолюлю, а вона під небом над Тихим Океаном. Критика звертає увагу, що щоденник літературно дуже слабий, але — не можна домагатися щоб молода жінка володіла так само добре пером, як літаком.

ПАМЯТНИК НЕВІДОМОМУ ПОЕТОВІ.

У Франції вибудують памятник авторові „Пісні про Роланда“ на тому місці, де проходить головна дія цієї геройської поеми, одної з найкращих з усесвітньої літератури. Є це в баскійському краю коло міста Сан-Жан-Пє-де-Пор, куди проходили тисячі прочан і великі армії Цезаря, Карла Великого та Наполеона.

старі духовні твори XV.—XVII. ст. на 4, 5 і 6 голосів, як і нові світські хорові пісні, особливож народні німецькі і віденські вальси та навіть цілі оперні дії клясичного стилю, аранжовані спеціяльно для їх обсади. Усе держиться у шляхотнім, повнім артистичної міри стилі; подивугідна є музична, як і сценічна інтелігенція та рутина малих 10—14-літніх співаків-артистів. У таких хорах могли виховатися доцільно такі музичні таланти, як Гайдн, Шуберт, або наші Березовський і Бортнянський. С. Л.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Дня 19. ц. м. відпровадило громадянство на Личаківський цвинтар бл. п. Софію Стефанію з Моравських Кублакову, дружину пароха з Бокова, при участи 6 священників, рідні і знайомих та при гарному співі хору радн. Купчинського. Надгробне слово виголосив о. радн. Корнило Куницький, парох Букачовець.

Болюча, несподівана (Покійна мала всього 44 роки) страта стрінула не тільки мужа й осирочені діти, бо Покійна була просто взірцевою і геройською дружиною та матірю, як це показалося в часі війни чи хочби в часах пацифікації 1930 р. Та Покійна була також визначною діячкою на полі церковнім і національно-суспільнім, виконуючи найсірішу освідомлюючу працю в Апостольстві Молитви і брацтвах та в читальняних гуртках при уладжуванні представлень, концертів та інших імпрез. Тому по селах, де працювала Покійна, м. ін. у Липиці, в Ніневі Дол. та Горішнім, у Бокові й інших, сумує за своєю доброю „Імостею" все населення. — В. їй П!

О. Захарій Тарнавський, парох Мшани, Озірнянського деканату, ювилят, помер 10-го ц. м. в 96. році життя. Як щирий народолюбець і ревний душпастир, поклав чималі заслуги для свого села. В. Й. П.!

Амалія з Ільницьких Дашкевичева, вдова по пароховi в Тустановичах, проживши 91 літ, померла 24. лютого 1938 р. в Перемишлі. Похорон відбудеться в суботу 26. лютого.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

Жіноче „завжди".

Чоловік чекає в капелюсі і пальті на свою жінку, з якою вибирається на баль. Жінка одягається у своїй кімнаті.

Муж жде. Її як нема, так нема.

Тоді він підходить до неї до дверей:

— Чи ти ще не готова, любко?

Вона відповідає:

— Адже я тобі вже годину тому говорила, щоб ти ще хвилинку на мене підождав!

Не кажіть їй про те.

— Я бачив вас учора в кабареті з вашою панею.

— Ах, так? Знаєте... краще ви моїй жінці не говоріть нічого про те!

Білявка-чорнявка.

— Як довго ти вже знаєш цю маленьку привабливу білявку?

— Гм... можу тобі це сказати. Цю привабливу маленьку знаю я вже майже пів року, але як білявку знаю її тільки від трьох днів.

—o—

Дописи.

КОРОСНО.

Апетит москвофілів на Український Народний Дім у Коростенці. Заходом д-ра Ю. Налисника, адвоката в Дуклі, проф. І. Вілинського і свідомих громадян села Коростенки підноситься в цьому селі коросненського повіту, величавий Український Народний Дім. Гроші на будову цього Народного Дому надіслали свідомі односельчани українці в Америці, українські установи та українське громадянство у краю. Власником цього величавого дому є статутове Т-во Український Народний Дім, що його статути затвердило коросненське староство ще в 1931 р. Цей величавий дім, що є свідком муравлиної праці українського громадянства на наших західних окраїнах, став більмом в оці нашим ворогам і москвофільським руїнникам. Кількох таких москвофільських недобитків у селі Коростенка намагаються тепер окишати за всяку ціну діяльність завмерлого ще перед світовою війною О-ва Качковського сподіючися, що при допомозі влади заграбають величавий Український Народний Дім. Тому з одного боку висилають безпідставні жалоби до влади, а з другого боку ведуть безпощадну кампанію проти голови Т-ва Український Народний Дім у Коростенці адв. д-ра Ю. Налисника. Одночасно москвофільська рептилька „Земля і Воля" у Львові повела нагінку проти голови цього Т-ва. Одначе марні надії москвофілів та їх опікунів. Їхня акція і нагінка обєднають ще більше українське населення Коростенки коло свого провідника д-ра Ю. Налисника.

РОГАТИН.

Просвітна нарада в Рогатині. Колегія Мужів Довіря „Просвіти" в Рогатині скликала на день 3. лютого ц. р. повітову освітню нараду представників читалень рогатинського району. Прибувших було понад 200 осіб з 40 громад. На порядку дня була справа святкування 70-ліття „Просвіти". В часі дискусії над рефератом приявні, з уваги на специфічні відносини на рогатинському ґрунті, порушили справу негромадянської поведінки радикальних чинників супроти „Просвіти". Передусім громадяни зі Стратина та Дегови пятнували ганебні виступи радикальної молоді. Після дискусії ухвалили такі резолюції: 1) Представники 33-ох читалень Рогатинщини, зібрані на освітній нараді дня 3. лютого взивають б. виділ філії „Просвіти" в Рогатині та виділи тих читалень, що намагаються виломитися з суцільної одної просвітньої організації, щоб вони підпорядкувалися всеціло рішенням Головного Виділу Т-ва „Просвіта" у Львові та не поширювали в повіті анархії; 2) Відпоручники читалень та усі зібрані на нараді висилають Т-ву „Просвіта" сердечний привіт та рішають поширити та поглибити працю у своїх громадах у ділянці освіти і виховання народу; 3) Взивають усіх, кому дорога освіта та виховання широких народніх мас, до широї і послідовної праці згідно з вказівками Т-ва „Просвіта", щоб у 70-ліття її існування доказати чином, які дорогі для них ідеї, що їх „Просвіта" голосить та послідовно переводить в життя. 4) Зібрані представники читалень з обуренням папятнують шкідливу роботу ріжних партій і партійок, бо така робота виходить на шкоду не тільки „Просвіті", але цілому українському народові. 5) Рішають доложити усіх старань, щоби в усіх громадах Рогатинщини усі установи та усе громадянство величаво і гідно відсвяткували в 1938 році 70-ліття „Просвіти" в доказ любови і пошани усього громадянства до найстаршого нашого Товариства.

КОЛОМИЯ.

5-ліття Т-ва „Зоря". Філія Т-ва українських ремісників, промисловців і купців „Зоря" в Коломиї відсвяткувала 12. ц. м. 5-ліття свого істнування. В год. 12. відправлено Службу Божу на інтенцію Товариства і панахиду за померших членів. Співав міщанський церковний хор. В 17 год. почалася в салі Щадничої Каси святочна академія. Відкрив її коротким словом член-основник Микола Жупанський, висловлюючи бажання, щоб товариство в найблизчому часі зєднало у своєму реєстрі всіх ремісників, купців і промисловців, бо досі ще не всі українці вписалися до нього. З черги відспівав мішаний хор „Зорі" зорянську пісню „Чорногора" Ярославенка. Дальше склав привіт делегат Матірного Т-ва на руки голови п. Петра Микитюка, після чого д-р Гнатчук відчитав численні привіти, надіслані з Коломиї та з інших місцевостей. Після вдатної декламації К. Білоскурської (І. Франка „Земле моя") виголосив інж. П. С. Гепік-Березовський святочну промову, в якій подав коротко історію ремісництва та його значіння для скріплення українського елементу в місті. Другу половину програми виповнили: хор „Зорі" (М. Лисенка „Коломийки" й М. Леонтовича „Гра в зайчика"), оркестра (дута) „Зорі" відіграла уривок з опери „Запорожець за Дунаєм" (диригував проф. Баран), декламація В. Ткачука (В. Чорногор „Ні, не хилимо") та на закінчення хор „Зорі" (Ф. Шуберта „Хор із драми Розамунде") з достроєм фортепіяну (п. Я. Мельник). Цілість треба признати зовсім удатною. Новостворений хор „Зорі" під орудою відомого рутинованого диригента проф. Р. Шипайла заслужував і вибагливих слухачів. Коли взяти на увагу співацький матеріял (крім 5—6 осіб цілком свіжий) і короткий час науки, то невтомний професор доконав справді великого діла, бо остання пісня, відспівана найрівніше, ледви чи й у фахового хору вийшла би краще. Солісти: пані Скрипникова, Волошинська (сопрани) й Лехманова (альт), пп. Ткачук (тенор) і знаменитий Р. Мостович (бас) виконали свої партії чисто і гладко. Праця диригента й хору заслугує під кожним оглядом на повне признання. Також орхестра, коли звăжити тяжкі умовини праці з музикантами, яким кожім добної волі злебільша багато не достає, вивязалася зі свого завдання зовсім добре. Праця О. Скалозуба при підготові декляматорів дала теж добрий вислід. Гості (було їх, місцевим звичаєм, дуже мало) винесли з концерту миле вражіння. Він засвідчив, що в товаристві під проводом енергійного голови П. Микитюка йде культурно-організаційна праця, яка дає запоруку, що головна ціль „Зорі" — згуртувати ввесь чесний елемент коломийського трудящого міщанства під прапором корисної творчої діяльности для добра української громади буде згодом осягнена. Після академії відбулася товариська забава з танцями.

—o—

Спорт.

ГОТУЙМО ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ВИРЯД!

Як відомо, великі „Просвітянські Змагання" відбудуться у найближчу суботу й неділю, коли **цілий український Львів** має змагатися в лещетарськім бігу.

Рада Карпатського Лещетарського Клюбу запросила до участи всі українські товариства та установи, які повинні заохотити своїх членів та службовиків до **масової участи** у змаганнях, щоб таким чином засвідчити готовість українського громадянства станути на поклик у здисциплінованi ряди.

У програмі змагань, поданій у попереднім числі, зайшла мала зміна. А саме, змагання відбудуться не на Погулянці, тільки **коло Ремісничої Бурси** при вул. Пасічній з уваги на те, щоб не вязатися вільлвністю т. зв. „недільних лещетарів".

Рада К. Л. К. і Т-во „Просвіта" сподіються, що не буде ніодного українського лещетаря, що відмовився би свою участю в цій імпрезі звеличати ювилей Т-ва „Просвіта".

Зголошуватися до змагань можна тільки через товариства й установи (не індивідуально) до домівки К. Л. К. Рутовського 22, III. до пятниці 25. п. м. год. 20 веч.

УКРАЇНА — КРАКОВІЯ
УКРАЇНА II — ДРОР.

Елімінаційні змагання за мистецтво Польщі між **Краковією та Україною** відбудуться, як ми вже повідомляли в **неділю 27. ц. м.** на ледовниці Погоні.

Краковія приїздає у своїм найкращім складі. Ці змагання судитиме п. **В. Кухар** зі Львова та другий судда спеціяльно делегований з Варшави.

В год. 5 пополудні відбудеться на цьому самому ледовищі меч за мистецтво Б-кляси **Україна II. — Дрор**. Одначе перемеч відбудеться лиш тоді, як пополудні буде добрий лід.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЗБІРНИК ФІЗІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ Математично Природничо-Лікарської Секції НТШ. За редакцією проф. Миколи Мельника. Випуск VII. Львів, 1938.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ. Цінник насіння польових городних і квіткових рослин на рік 1938.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган Взаїмної Помочі Українського Вчительства у Львові, Місячник. Рік XXV. Ч. 10. Грудень 1937. Рік XXVI. Ч. 2. Лютий 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиальгогольного й протинікотинного руху. Рік вид. X. Ч. 12. Грудень 1937. Рік XI. Ч. 1. Січень 1938 Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Річник IX. Ч. 1. Січень 1938. Ужгород.

ДЗВІНОЧОК. Часопис для українських дітей. Рік VIII. Ч. 75. Січень 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 5. (175). Січень 1938. Львів.

НАША ШКОЛА. Педагогічний часопис. Річник III. Ч. 10. Грудень 1937. Ужгород.

ГУРТУЙМОСЯ. Ілюстрований національний квартальник. Рік вид. III (IX). Ч. 2-3 (XX—XXI). Квітень-грудень 1937. Прага. ЧСР.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Ілюстрований журнал української молоді. Рік видання V. Ч. 12 (56). Грудень 1937. Львів.

Сторінка без політики.

Адмірал Бльох.

Головним командантом американської фльоти на Тихому Океані став адмірал Кльод Бльох. Він прийшов на місце адмірала Артура Гепберна, який пішов на емеритуру. Новий командант воєнної фльоти Злучених Держав — жид. Його номінація — це подія, яка не мала ще прецеденсів у фльотах Европи й Америки.

Адмірал Бльох уродився в 1877 р. Замолоду вступив він до фльоти, брав участь в еспансько-американській війні та у здавленні повстання боксерів у Китаю. Бльох є старим приятелем президента Гувера, який недавно сказав до нього таке:

— Якщо не помиляюся, то ви перший, після Ноя, адмірал жид?

— Якщо не брати під увагу 12 покоління Ізраїлевого — відповів Бльох.

На думці мав Бльох поширену в англьо-саксонських краях легенду, що мовляв англійський нарід походить від 12 покоління Ізраїля. Те покоління, вигнане з Палестини, поплило кораблями і Середземним Морем та попри береги Атлянтійського океану добилося до Валії.

Ця легенда каже, що матірю першого англійського короля була жидівська княжна.

І справді у Валії знайшли величезний камінь, якому довгі часи приписували якесь божеське походження. Геольогічний склад того каменя, невідомого в Англії, дуже подібний до ґрунту Сирії і Палестини.

Ось стільки подає закордонна преса про цю нову номінацію.

Про жидівське походження деяких англійських льордів, знаємо вже віддавна. Також і те, що найчільніші державні місця в Америці обсадили жиди, доходить час-до-часу до нашого відома. Одначе номінація начальним командантом американської воєнної фльоти жида є справді незвичайно маркантною подією і доказує, яку велитенську силу уявляє собою міжнароднє жидівство.

Король волоцюг.

На пароплаві „Вашінгтон" приїхав 11. ц. м. до Льондону Джеф Дейвіс, славний „король волоцюг".

Серед волоцюг цілого світа користується Дейвіс не лиш величезною популярністю, але й великим пошанівком. Назви „король", що він присвоїв собі кілька літ тому, ніхто не береться оспорювати. Він заслужив собі на цю назву за час свого довгого життя.

Замолоду Дейвіс був волоцюгою, т. зв. „хобо". Так називали в Америці таких людей, що не мали ні точно означеної професії, ні місця побуту. Дейвіс, меткий і проворний відзначався великою фізичною силою та скитався із одного стейту до другого, відбував довгі подорожі, примищуючися під вагонами або у вантажних вагонах, нераз попадав у сутичку з кондукторами й поліцією, але ніколи не замішався до ніякого злочину. Він був типовим волоцюгою-убогим, який жив із милостині і з доривочних заробітків.

Його популярність виросла до величезних розмірів, коли він дістав зовсім несподівано малощо не міліоновий спадок. Багатство не змінило ні трохи вдачі Дейвіса. Він остав таким самим доорим товаришем-волоцюгою, як і передтим, коли жив у нужді.

Він створив допомоговий фонд волоцюгам, на випадок недуги, вибудував у Злучених Державах кілька захистів для бездомних подорожних, де волоцюги можуть дістати ліжко й харч і вкінці Дейвіс зорганізував перший міжнародній конгрес волоцюг, на якому одноголосно проголосили його „королем волоцюг".

Саме минулого тижня Дейвіс приїхав на черговий зїзд волоцюг, який відбувається на одному з передмість Льондону.

—o—

Химерне щастя.

До міської лічниці в Мілвню привезли недавно 68-літнього нуждаря на прізвище Антоніо Альметті. У тому нуждарі пізнали з важким трудом колишнього короля моди, який у паризькому світі грав колись таку визначну ролю.

Альметті приїхав як молодець зі Швайцарії до Парижа і там здобув нагороди на славній із кравецтва та моди, вулиці де ля Пе. Його креації звертали на себе загальну увагу. Альметті був між іншим винахідником спідниці-штанів. У молодого кравця одягалися: славна французька танцюристка Містінгет, італійська співачка Тетраціні, американські міліонерки, пані з королівських домів, зірки паризьких театрів і театриків — словом одягалися в нього всі, що належали до т. зв. паризького світу або... півсвіту.

Та щастя химерне, хоч спершу усміхалось до нього і обсипало його щедро дарами долі, згодом відвернулося. Інтереси йшли чимраз гірше, крім того Альметті важко занедужав. Прибитий неуспіхами Альметті мусів покинути Париж і як безробітний перейшов кордони рідного краю. Його величезне колись майно так розплилось, що Альметті не міг собі навіть запевнити побуту в лічниці.

Ріжноколірові дороги.

Британське міністерство будови доріг переводить тепер цікаві досліди над забарвлюванням автомобільних шляхів, щоб устійнити, який кольор надається найкраще на ніч і найменше перешкоджує вдень.

Сірі дороги доволі небезпечні вночі для автомобілістів, бо при світлі автомобільних рефлекторів не завжди виразно зарисовується край дороги, який зливається в темнотою окруження.

Біла поверхня не має цієї хиби. Вона дає автомобілістові ясні й добре видні границі дороги. Та її непригожість у тому, що білий кольор відбиває світлю рефлекторів і осліплює автомобіліста. Тому невигідно означувати дороги білою фарбою.

З тої причини рішили випробувати інші кольори: червоний, жовтий і рожевий. Край дороги значитимуть чорною смугою, яка найкраще буде відділювати поверхню покриту фарбою, або залиту бетоном, забарвленим у відповідний кольор.

Драма на морі.

Англійські часописи принесли вістку про страшну драму, яка трапилася перед кількома днями у Сідней.

Американський кружляк „Люївіль" перебув у Сідней кілька днів і відїздив із поворотом. Мешканці міста гаряче приймали американських гостей і неменше гаряче прощали їх. Група ентузіястів рішила супроводити американський кружляк аж до виходу в океан. На невеличкий пароплав всіло 175 людей в орхестрою. З обох кораблів безупину вигукували до себе „ура".

Виплив із сіднейської пристані дуже небезпечний для суден. Хвилі розбиваються з величезною силою до скель і менші кораблі мусять незвичайно обережно маневрувати, щоб їх хвилі не перевернули й не викинули на скелі.

Перевантажений малий пароплавик не видержав проби й перекинувся. На пароплаві грала поліційна орхестра. Полісмени кріпкі й витреновані люди кинулися рятувати тих, що тонули. Їх завдання було дуже важке, бо та частина пристані аж кишіла від акул. Також багато моряків з „Люївіллі" кинулися в море помагати полісменам у рятунковій акції. Більшу частину пасажирів врятували. 145 людей наїлися лиш доброго страху. З води витягнено 6 трупів. 24 пасажирів пропало. Всі вони стали здобичею акул.

Чи маєте вже народній стрій?

Пригадуємо, що вечір народньої ноші вже близько. Вже час розшукувати вбрання, подбати за відповідну обуву та інші подробиці. У стародавніх скринях скривається неодин скарб. Тільки видобути його на світло денне! Витаємо всякі строї. Сільські чи міщанські, обрядові чи буденні.

Та хто не має змоги сам роздобути строю, може випожичити його в кооп. „Українське Народнє Мистецтво" у Львові. Тут є багатий їх вибір. Та з огляду на скількість охочих, просимо забезпечити собі стрій якнайскоріше.

Але незалежно від того який він буде, треба його раніше зголосити в кооп. „Українське Народне Мистецтво" у Львові. Для порядку показу це конечне Кожний стрій має інші прикмети та своєрідности. Щоб його добре пояснити, треба плян показу устійнити заздалегідь.

—o—

ЗАРУЧИНИ МІС ІШБЕЛЬ МЕКДОНАЛЬД.

Льондонські часописи подали на чільних місцях сензаційну вістку про заручини міс Ішбель Мекдональд, дочки б. англійського премієра, який недавно помер.

Дочка колишнього премієра, яка працювала у свого батька як секретар, виходить замуж за кімнатного маляря Нормана Рідлі.

Панна Мекдональд кинула вже рукавичку з визовом свому громадянству ще тоді, коли за життя батька купила собі придорожну гостинницю Пльовін у Спіні і стала там господарити. Одним із перших її клієнтів був саме кімнатний маляр Норман Рідлі, який заходив туди вечорами випити шклянку пива і заграти партію доміна.

Згодом міс Ішбель віддала йому якусь роботу в домі та в городі і між ними почалася приязнь, яка згодом переродилася у любов. Недавно міс Ішбель їздила разом із Норманом у гості до своєї сестри, яка замужня за лікарем.

Міс Ішбель Мекдональд уже немолоденька — має 34 роки. Її вибранець має теж стільки літ.

Минулої неділі відбулися заручини. Ціле містечко ладиться до весілля, яке мають відбути незвичайно величаво. Родина молодої погодилася на її подружжя.

Очевидно, що Норман Рідлі не покидає своєї професії. Він по давньому буде малювати стіни, лякерувати вікна й дахи, „декорувати" мешкання, обклеюючи їх тапетами. Міс Ішбель Мекдональд рішена зі свого боку далі вести свою гостинницю. Старий дім наново помалюють і поруч вивіски харчівні появиться друга вивіска з написом: „Декоративно-малярське заведення Нормана Рідлі".

—o—

ПОМЕРЛА СЛУЖНИЦЯ ПАПИ.

Минулої неділі померла у Ватиканській палаті служниця Папи Теолінда Бансі. Покійна мала 66 літ. Ще дівчиною вступила вона на службу до дому Ратті, служила матері папи аж до її смерти, відтак доглядала мешкання папа Пія XI.

Та ця праця виявилася для неї за важка. Папа визначив їй пенсію і примістив її у Францісканських монахинь. Коли старушка занедужала, папа велів її привезти до Ватикану, де теж вона й померла.

ВЕСЕЛЕ.

З ЖИТТЯ РОТШИЛЬДА.

Одного разу грав Джемс Ротшильд з Талеєрандом в карти. В часі гри впав Ротшильдові на підлогу люїдор. Ротшильд починає його шукати і схиляється під крісло. Тоді Талеранд сягає до кишені, виймає 500-франковий банкнот, запалює його до свічки і каже:

— Чи можу вам посвітити?!

*

Мадонна Петра, жінка Дантого підчас проходу по Фльоренції, стрічає свою приятельку, яка її питає:

— Що я виджу? Мадонно Петра, ви в такій годині на проході?

— Ну що-ж, мадонно Юліє, мій муж робить тепер в хаті „Пекло".

ПОГОДА І РАДІО.

— Глянь, як на дворі ллє. А радіо вчора заповідало прегарну погоду.

— Я вже тобі нераз казала, що мусимо собі справити новий радіоприймач.

З промов українських послів.

В дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ на пленарному засіданні сойму у вівторок 15-го ц. м., що дістав назву українського дня, промовляло сімох українських послів, а саме: пп: д-р Степан Витвицький, д-р Степан Баран, Гринь Тершаковець, Зиновій Пеленський, д-р Корнило Троян, Володимир Кузьмович і Володимир Целевич.

ЧИ ПОСОЛ ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ МАВ ДОБРУ ВОЛЮ?

Промова посла Володимира Кузьмовича на пленарному засіданні сойму при дебаті над буджетом міністерства внутрішніх справ.

Посол Кузьмович, як це сам сказав на початку своєї промови, забрав слово, щоб спростувати деякі дані, що послужили пос. Войцеховському до його замітів під адресою греко-католицької Церкви. Пос. Кузьмович підкреслив, що на доказ всього, що скаже, має документи.

Про закиди у справі „Діла" пос. Кузьмович сказав:

„П. пос. Войцеховський твердить, що правосильним присудом стверджено, немов би Митрополит субвенціонував „Діло". Це твердження незгідне з фактичним станом. Фактичний стан речі такий: У „Русскому Голосі" з дня 28. XI. 1937. появилася стаття, підписана якимсь п. Гнатсевичем, у якій були „ревеляції" про суб-

венціонування „Діла". І було там сказане, що „Діло" має 13.000 власного капіталу і 223.000 зол. довгу. В іншому місці тієї статті було сказане, що „Діло" дістало субвенції з церковних фондів і то з тих, які повстали з парцеляції церковних ґрунтів. На це „Діло" відповіло у статті п. н. „Клевета і брехня", за яку заскаржили до суду. Судовий оборонець „Діла" сказав, що 1) цієї статті не писав відповідальний редактор, 2) що відповідальний редактор, хоч не писав тієї статті, переведе доказ правди з біляncу кооперативи „Діло", затвердженого Ревізійним Союзом і з ревізії. Так само запропонував цілу низку свідків. Суддя станув на формальному становищі, тобто сказав: „Тому, що відповідальний редактор не писав статті, не допускає доказу правди" і за пресове переступство покарав його 50 зол. кари. Стверджую, що мериторично цієї справи в суді не розглядали, це значить, посол Войцеховський не може опирати своїх тверджень на речах, які не були мериторично доказані. А на підставі судового присуду він ствердив, немов би ці фонди „Діло" дістало від Митрополита".

У дальшій промові пос. Кузьмович заявляє, що не має змоги перевірити, які факти мав пос. Войцеховський на думці, коли робив закиди українському духовенству. „Але запитую — говорив промовець — чи не було ніколи у Польщі процесів проти римо-католицьких духовників? Відомо мені, що на Поморю були такі процеси за невідправлювання Служби Божої на честь маршала Пілсудського. Були такі речі, але чи на підставі цього можна генералізувати заміт проти цілого римо-католицького духовенства? У нас трапився прикрий факт: коли один священик підчас Служби Божої, на якій був присутній представник війська, капітан, звернув капітанові увагу, щоби він не стояв тоді, коли всі інші клячать, по Службі Божій капітан ударив його в лице. Чи з цього може хтонебудь витягнути консеквенції у відношенні до польського війська? Ніхто не може чогось подібного зробити, бо не можна одного чи навіть 7-ох фактів генералізувати. Мені відомі жалюгідні випадки, що римо-католицький священик ударив греко-католицького священика у школі. Але чи хто зробив би з цього заміт проти римо-католицького духовенства? Ніколи. І тому це своєрідний спосіб, коли пос. Войцеховський на підставі 7-ох фактів зперед 8—9 літ домагається ревізії Конкордату.

Після того пос. Кузьмович обговорив докладно справу Йордану, тобто представив, як воно було досі, чого домагалося військо, та яку відповідь дав на це український єпископат. „Стверджую — говорив пос. Кузьмович — що перед війною так само у святі латинського Божого Тіла брало участь військо. Тепер у тому святі військо не бере ніякої участи і з того приводу польська сторона не має ніяких претенсій до війська, хоч ці претенсії має до нас з приводу свята Йордану".

Пос. Войцеховський заявив був у своїй промові, що тільки бажання прослідити цю справу до глибини приневолило його до того, щоб представити її в соймі.

„Я запитую — говорив пос. Кузьмович — чи не краще було б, якщо п. Войцеховському йшло про фактичний стан справи, запитати нас про те у товариському колі, бодай у цій регіональній групі, яка істнує від двох літ і ні разу не зібралася? Ми були би радо все вияснили, представили всі документи і маю враження, що якщо пос. Войцеховський мав добру волю, був би зробив не так, як зробив. Мені здається, що тим способом не розвяжемо справи, тільки її заплутаємо. (Оплески на українських лавках.).

НОРМАЛІЗАЦІЯ ВІД СВЯТА І НОРМАЛІЗАЦІЯ ВІД БУДНЯ.

Промова посла д-ра Корнила Трояна на пленарному засіданні сойму при дебаті над буджетом міністерства внутрішніх справ.

На початку своєї промови, в якій обговорював справи самоуправи посол Троян відповів на промову пос. Войцеховського. Коли пос. Войцеховський заявляється оборонцем нормалізації, то він має на увазі нормалізацію від свята. „А я хочу — говорив пос. Троян — нормалізації від будня. В будень хочу говорити з п. Войцеховським і в цей будень хочу побачити, що український робітник має працю, хочу побачити, щоб українському рільникові приділили трохи ріллі, тієї землі, з якої він їв би хліб. Що україн-

ський інтелігент також працює, пішов на урядовця чи то державного чи в самоуправі на самоуправного функціонара. Я хотів би, щоби також мій нарід діставав свої школи всіх типів. Я хотів би, щоби ми зговорилися разом та узгіднили ці речі від неділі до суботи, а ясно, що коли ми цілий тиждень, у ці будні будемо говорити з п. Войцеховським, то не розстанемося і в неділю і разом будемо святкувати. Не зачинаймо від того, чи маємо йти на свято Товариства Школи Людової? Зачнім від того, щоби цю дуже важку проблему розвязати між нашим і вашим громадянством!"

ЗА НАЗВУ: ГАЛИЧИНА І ГАЛИЦЬКИЙ.

З промови посла д-ра Ст. Барана на пленарному засіданні сойму 16. ц. м.

Перед кількома днями цензорська влада при городському старостві у Львові стала конфіскувати українські часописи у Львові за вживання слів: „Галичина" і „галицький". Звертаю увагу високої Палати, що ця назва історична. Вона істнувала й істнує і цього факту не може заперечити ніхто з поляків. Ніхто теж не може заперечити історичного факту, що до половини XIV. ст. (до року 1340) істнувала окрема самостійна Галицько-Володимирська Держава, що обіймала більш-менше майже в цілости ті українські етнографічні землі, що є нині в межах польської держави. Ця назва є для нас назвою історичною. Зрештою донедавна назви „Галіція", назви латинської зі слова „Галич", уживали й поляки. Нема ніякого закону в польському законодавстві, що скасував би цю давню історичну назву і тільки через звичайне уживання прийшла недавно у поляків назва „Малопольска".

Досі було так у практиці, що ми уживали і мали та маємо право уживати нашої історичної назви. Тепер ця назва матиме свій хід і в ресорті міністерства справедливости, бо коли виконають ті погрози, що їх дав львівський цензор українським редакторам, то можуть зайти випадки, що забере голос дотично цієї назви прокуратор і суд, отже органи, підчинені міністерству справедливости.

Для нас є важною річчю, щоб не було репресій у повищій справі. Беру аналогію з польської історії, з історії польських займанщин. У пруській державі польські етнографічні землі називано Остмарк, також як польські етнографічні землі в Росії названо: Привислянський

Край. Однак ніколи не було того, щоб пруська цензорська влада в Познані, або російська цензорська влада у Варшаві конфіскувала чи грозила тим полякам, які свої етнографічні землі називали тоді там Познанщиною або Конгресовим Королівством. Це було вільно полякам під пруською і російською займанщиною, а не вільно нам сьогодні уживати нашої назви на землях з українською більшістю та з українською історичною і державницькою традицією. Очевидно, проти цього будемо боротися і ніколи не вречемося своєї історичної назви.

—o—

Французький парлямент приняв першу частину „кодексу праці".

Французька палата послів приняла пізно вночі законопроект про арбітраж і примирення 383-ма голосами проти 218-ох.

Є це перший з 10-ох законопроектів, що разом становлять „кодекс праці", який має наладнати взаємини між робітництвом і працедавцями.

До історії банкроцтва „Защ..ти Землі".

СПРОСТУВАННЯ.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Не тільки на підставі § 19. прес. зак., але і в імя правди прошу помістити отсе спростування:

В статтях „Діла" про господарку в „Защиті Землі" наведено і моє назвище. В імя правди прошу спростувати:

1) Неправдою є, що я жадав 15, потім 8 зол. як предсідник „З. З.", але правдою є, що Надзірна Рада сама признала мені 8 зол. за кожний переопрацьований день, поручаючи мені правний реферат по усуненню давного синдика, і правдою є, що я тих грошей через тяжке положення „З. З." ніколи не дістав.

2) Неправдою є, що я займався тільки виготовлюванням карних донесень на б. директорів, але правдою є, що я крім тих донесень відобрав від б. синдика по тяжкій боротьбі всі процесові акти (було їх більше як триста), ті акти упорядкував і з них вийшло, що б. синдик інкасував від довжників претенсії „З. З." і тих сум до каси „З. З." не відпровадив і навіть про це дирекції не повідомив, а наради б. дирекція про все те не мала й зеленого поняття, хоч виплачувала синдикові коло 10.000 зол. річно гонорару.

3) Неправдою є, будьтоби русскі студенти уладили на мене напад, зате правдою є, що наші русскі студентські організації офіціяльно потвердили, що їх члени в нападі не брали участи і правдою є, що той напад зза угла уладили б. вічні студенти, що нічого зі студентством вже спільного не мали, намовлені до того знаними людьми за мою енергійну акцію в справі Народного Дому.

Дякуючи згори за зроблену прислугу, котра раз на всегда виснить всю правду, остаю з глибоким почтенієм

Николай Третяк.

Якщо ми не занедбаємо нашого обовязку й вишлемо Рідній Школі з нагоди Різдва БІЛЬШИЙ ДАР НА КОЛЯДУ, то й вона зможе сповнити свій обовязок супроти української молоді: виховає її на добрих громадян.

Як виглядають вибори на солтисів і підсолтисів.

ПРИЧИНКИ ДО Т. ЗВ. БЕЗСТОРОННОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЖЕННІ ВИБОРІВ НА СОЛТИСІВ І ПІДСОЛТИСІВ У ЗОЛОЧІВЩИНІ.

Дня 3. лютого ц. р. відбулися вибори на солтиса і підсолтиса в **Жуличах**, золочівського повіту. Предсідником виборчої комісії був п. Н. Банась, місцевий учитель. До виборів станули 20 радних з того 11 українців і 9 поляків. Українці вживали карток до голосування вузьких та довгих, зложених втроє, поляки карток квадратових, зложених вдвоє так, що зі зверхнього вигляду можна було розпізнати, скільки віддано одних і скільки других карток. Усі українські радні на картках виписали тільки одного кандидата — Василя Шевця, зате поляки мали двох кандидатів — Томаша Пузиняка і Бенедикта Печенюка. Українці числом 11 віддали всі картки на свого кандидата Василя Шевця і цю обставину можуть ствердити присягою. На кого були виставлені картки польських радних — невідомо, але якщоб навіть всі голосували тільки на одного кандидата Пузиняка Томаша, то він міг би був дістати найбільше 9 голосів. По відданню карток предсідник замісць відчитати кожну картку і голосно проголошувати кандидата, поміщеного на кожній картці, відчитував управді ці картки, але не на голос, тільки сам для себе робив якісь замітки. Опісля заявив, що більшістю вибраний солтисом Пузиняк Томаш, підсолтисом Василь Швець. Таким чином предсідник офальшував вислід виборів, бо більшість голосів упала на Василя Шевця і він повинен бути вибраний солтисом та Пузиняк підсолтисом.

Того самого дня відбулися теж вибори в **Городилові**. Предсідницею виборчої комісії була місцева учителька Емілія Коцюбінська. Перш за все вона безправно перевела тайність голосування на домагання тільки двох радних, а саме Яна Пліся і Яна Санека, тоді, як закон вимагає, щоб за тайністю заявилася 1/4 частина радних. А що до голосування явилося 16 радних, то тайне голосування можна було завести лише на домагання 4-ох радних. Далі перед приступленням до голосування предсідниця не відчитала дотичних законних постанов, лише вже підчас виборів, коли зголошено кандидатури, на домагання радних-українців ці постанови відчитала. Зголошено дві листи кандидатів: одну з Теодором Гурнацьким та Олександром Ковальським і другу з Яном Санеком і Василем Юрцаном. До першої листи додано вимагані законом кандидатські декларації, але предсідниця заявила, що ніяких декларацій не треба і декларації віддала. До другої листи ніяких декларацій не додано, бо їх не приготовлено і тим можна пояснити, чому предсідниця звернула декларації першої листи. Кандидат другої листи Василь Юрцан негайно заявив, що він на виставлення своєї кандидатури не годиться, але цієї заяви предсідниця до відома не приняла. Кожний радний сам власноручно виписував на картці кандидата. На кандидата Теодора Гурнацького віддано 12 карток і всі 12 радних — між ними є і римо-католики — заявляють готовість ствердити присягою, що вони виповнили картки і віддали за кандидатом Теодором Гурнацьким. Другий кандидат міг дістати найбільше 4 голоси. Тимчасом предсідниця виборчої комісії, замісць на голос відчитувати поодинокі картки до голосування, потихеньки поробила собі якісь нотатки й опісля проголосила, що більшістю вибраний солтисом Ян Санек та підсолтисом Теодор Гурнацький, при чому таксамо, як при виборах в Жуличах, не проголосила скільки голосів дістав кандидат. Отже предсідниця виборчої комісії офальшувала вислід виборів, бо більшість голосів упала за Теодора Гурнацького і він повинен був бути вибраний солтисом, а Ян Санек у найкращому разі підсолтисом. Безпосередньо по проголошенні висліду виборів Теодор Гурнацький заявив, що на вибір на підсолтиса не годиться і резигнує, але цієї резигнації предсідниця комісії не приняла до відома. Зараз третього дня 12 радних, які голосували на Теодора Гурнацького, зголосили писемний протест проти тих виборів предсідниці Е. Коцюбинській, але вона цього протесту не приняла, мовляв, не має таких інструкцій. Протест надано на її адресу порученим листом. Незалежно від протесту внесено донесення до прокуратури в Золочеві на предсідницю виборчої комісії за сфальшування висліду виборів.

В подібний спосіб переведено того самого дня вибори у напів москвофільському селі **Ляцькім Великім.** Предсідником комісії був п. Роман Зофійовський, управитель мастку „матечек" у Ляцькім. День перед виборами помер радний о. Лопатинський. Згідно з вислідами виборів на радних предсідник мав покликати на місце помершого радного його заступника в особі Ілька Вельгана. Тимчасом предсідник, не зважаючи на спротив українських радних, яких явилося до виборів 5ох, покликав поляка Михала Смолінського. Відношення сил було таке: українців 5, поляків разом з неправно покликаним Смолінським 7 та москвофілів 8. Перш за все предсідник безправно наказав тайні вибори і голосування на домагання двох радних тоді, як згідно з законом мусілоб було заявитися за тайністю 5-ох радних. Зголошено 3 листи: українську з кандидатом Іваном Луцаком, польську з кандидатами Копирою Павлом і Хаваром Дмитром, хоч Хавар Дмитро кандидатської декларації ні устно ні писемно не давав і москвофільську з кандидатами Вельганом Иосифом і Свиданком Василем. По відданні карток до голосування предсідник цих карток не відчитував на голос, робив собі якісь замітки й опісля проголосив, що більшістю вибраний солтисом Копира Павло, а підсолтисом Хавар Дмитро (ніякої кандидатської декларації він не давав), при чому знову таки не проголосив, скільки голосів який кандидат дістав. Це проголошення висліду виборів не відповідає дійсному станові справи, бо всі 5 українські радні готові ствердити присягою, що вони на своїх картках виписали як кандидата Івана Луцака, а москвофільські радні теж можуть ствердити під присягою, що голосували на Вельгара Иосифа. Таким чином Копира Павло міг дістати найбільше 7 голосів радних поляків і в найкращому випадку міг бути вибраний підсолтисом. Але звідки вибраний Хавар Дмитро, як на нього ніхто не голосував, то, здається, навіть сам предсідник комісії не знає. Українські і москвофільські радні внесли протести проти цих виборів.

Що на це все скаже мін. Складковський? Мабуть по його заяві в соймі про правильність виборів низові органи вважають, що вона їх не обовязує. Слід завважити, що і з інших сіл надходять вістки про явне фальшування висліду виборів, при чому в усіх селах переводять обчислення голосів у той спосіб, що предсідник карток до голосування не відчитує голосно і тільки таємно відкриває ці картки, роблячи собі сам помітки і опісля проголошує вислід, що більшістю голосів вибраний солтисом „Х", а підсолтисом „У" і не подає скільки голосів упало на якого кандидата. Виходить, що мусить бути якась інструкія щодо тактики переводження „правильних і безсторонніх виборів".

Кінець української преси на Буковині.

РУМУНСЬКИЙ УРЯД ПРИПИНИВ УСІ УКРАЇНСЬКІ, РОСІЙСЬКІ ТА ЖИДІВСЬКІ ЧАСОПИСИ.

На основі закону про виятковий стан, румунське міністерство внутрішніх справ завісило всі часописи, що появляються в румунській державі в українській, російській, гебрайській та жидівсько-німецькій мові, крім того деякі польські — разом 35 часописів. М. ін. перестав виходити „Час", „Правда", „Рада" „Курієр Польскі" й інші.

Бутенко заперечує заяву Літвінова.

У відповідь на заяву Літвінова перед румунським шарже д' аффер у Москві, немовби Бутенка схопили фашисти і т. п., римські часописи поміщують на першій сторінці світлину Бутенкової карти ідентичности, яку дістав від румунського міністерства закордонних справ. Перед мікрофоном Бутенко заявив, що ті, які почують його голос, переконаються, наскільки гротескові большевицькі поголоски про його особу.

Зріст вкладів у січні в К.К.О.

Комунальні Каси Ощадности в краю виказують дальший зріст вкладів у січні цього року на квоту 2.700.000 незалежно від дописаних вкладчикам відсотків за II півріч 1937 р., на суму поверх 6 мілйонів золотих. Отже разом у січні зросли вклади на 8 мілйонів 700 тисяч золотих і осягнули стан 257 мілйонів 560 тисяч золотих.

425 1-1

Зі сойму.

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ЗАПОВІДАЄ ЛІКВІДАЦІЮ МАСОНЕРІЇ.

На початку нинішнього засідання сойму секретар пос. Вадовський відчитав інтерпеляцію посла Дудзінського та відповідь на неї. Інтерпеляція торкається участи вищих державних урядовців у сходинах масонської льожі в будинку начальної дирекції державних лісів у Варшаві.

Прем. Складковський заперечив це і заявив, що державним урядовцям не вільно належати до тайних організацій, зокрема якщо вони є чужими агентурами.

Після відчитання інтерпеляції пос. Дудзінського та премієрської відповіди розвинулася дискусія, в якій прем. Складковський заявив що вважає масонські льожі шкідливими; дотепер їх ще не зліквідовано тільки тому, що ще не прийшла пора на це — уряд мав пильніші справи до полагодження. Минулого року зліквідовано „Лігу оборони прав людини і громадянина", що була під масонськими впливами.

НОВИНКИ.

— **Першорядний** фризієрський сальон для пань і панів **БОГДАНА МАКОЛЬОНДРИ** перенесений з днем 15. ц. м. на вул. **Гродзіцьких 4** (біля аптики Терлецького). Поручається увазі П. Т. Громадян. 396 —5

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. І, телефон 254—46.

— **Наближається час Шевченківських поминків** У цілому краю відбуваються концерти й академії. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою „Великий Співаник Червоної Калини", найде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрілецьких, на хори жіночі, мужеські й мішані — 2:9 пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тверда, прегарна оправа, ціна всього зол. 28.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів „Червоної Калини" зол. 23.50. Замовляйте „Великий Співаник Ч. К." Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорові, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: „Червона Калина", Львів, вул. Зіморовича ч. 12, почт. скр. ч. 43. 418 1—6

— **Карнавал іде!** Гарна пані не забуває підкреслити свій чар в українськім косметичнім інституті „Космео", Львів, Миколая 7. 1-10

— **Ч. 32. „Діла"** з дати 13. ІІ. підпало конфіскаті, тому не можемо його вислати тим Вп. Передплатникам, що його реклямують. 2—2

— **Спосіб на неощадних.** До важних питань нашого часу належить також питання: Як переконати загал про потребу щадити гріш раціонально, себто вкладати на ощадність у банку? Це питання виростає просто до величини проблеми. Я знаю один спосіб, який на мою думку був би знаменитий, хоча дещо важко його перевести. Записати собі одного дня імена бодай десятьох наших засібних та неощадних громадян та й імена десятьох убогих, але ощадних людей. Наприклад, імена десятьох, що мають по триста золотих платні і живуть за чотириста... та імена таких, що мають стопятьдесять золотих місячно і живуть за сто... А потім поглянути на них одного дня за десять років. І побачити десять зруйнованих злиднями і журбою колишніх засібних та десять інших громадян, що заощадили собі хоч і скромний маєток, але всеж такий, що позволяє їм без страху глянути майбутности в очі. Одних і других показати загалові і сказати: „Ті марнували, а ці щадили!" Успіх був би величезний, просто несподіваний. Та чи розсудлива людина, що має хоч крихітку фантазії, не може сама уявити собі того образу і почати складати свої ощадности в якомусь рідному банку? **Ощадний**

Як виглядають вибори на солтисів і підсолтисів.

ПРИЧИНКИ ДО Т. ЗВ. БЕЗСТОРОННОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЖЕННІ ВИБОРІВ НА СОЛТИСІВ І ПІДСОЛТИСІВ У ЗОЛОЧІВЩИНІ.

Дня 3. лютого ц. р. відбулися вибори на солтиса і підсолтиса в Жуличах, золочівського повіту. Предсідником виборчої комісії був п. Н. Банась, місцевий учитель. До виборів стануло 20 радних з того 11 українців і 9 поляків. Українці вживали карток до голосування вузьких та довгих, зложених втроє, поляки карток квадратових, зложених вдвоє так, що зі зверхнього вигляду можна було розпізнати, скільки віддано одних і скільки других карток. Усі українські радні на картках виписали тільки одного кандидата — Василя Шевця, зате поляки мали двох кандидатів — Томаша Пузиняка і Бенедикта Печенюка. Українці числом 11 віддали всі картки на свого кандидата Василя Шевця і цю обставину можуть ствердити присягою. На кого були виставлені картки польських радних — невідомо, але якщоб навіть всі голосували тільки на одного кандидата Пузиняка Томаша, то він міг би був дістати найбільше 9 голосів. По відданню карток предсідник замісць відчитати кожну картку і голосно проголошувати кандидата, поміщеного на кожній картці, відчитував справді ці картки, але не на голос, тільки сам для себе робив якісь замітки. Опісля заявив, що більшістю вибраний солтисом Пузиняк Томаш, підсолтисом Василь Швець. Таким чином предсідник сфальшував вислід виборів, бо більшість голосів упала на Василя Шевця і він повинен бути вибраний солтисом та Пузиняк підсолтисом.

Того самого дня відбулися теж вибори в Городилові. Предсідницею виборчої комісії була місцева учителька Емілія Коцюбінська. Перш за все вона безправно перевела тайність голосування на домагання тільки двох радних, а саме Яна Пліся і Яна Санека, тоді, як закон вимагає, щоб за тайністю заявилася 1/4 частина радних. А що до голосування явилося 16 радних, то тайне голосування можна було завести лише на домагання 4-ох радних. Далі перед приступленням до голосування предсідниця не відчитала дотичних законних постанов, лише вже підчас виборів, коли зголошено кандидатури, на домагання радних-українців ці постанови відчитала. Зголошено дві листи кандидатів: одну з Теодором Гурнацьким та Олександром Ковальським і другу з Яном Санеком і Василем Юрцаном. До першої листи додано вимагані законом кандидатські декларації, але предсідниця заявила, що ніяких декларацій не треба і декларації віддала. До другої листи ніяких декларацій не додано, бо їх не приготовлено і тим можна пояснити, чому предсідниця звернула декларації першої листи. Кандидат другої листи Василь Юрцан негайно заявив, що він на виставлення своєї кандидатури не годиться, але цієї заяви предсідниця до відома не приняла. Кожний радний сам власноручно виписував на картці кандидата. На кандидата Теодора Гурнацького віддано 12 карток і всі 12 радних — між ними є і римо-католики — заявляють готовість ствердити присягою, що вони виповнили картки і віддали за кандидатом Теодором Гурнацьким. Другий кандидат міг дістати найбільше 4 голоси. Тимчасом предсідниця виборчої комісії, замісць на голос відчитувати поодинокі картки до голосування, потихенько поробила собі якісь нотатки й опісля проголосила, що більшістю вибраний солтисом Ян Санек та підсолтисом Теодор Гурнацький, при чому таксамо, як при виборах в Жуличах, не проголосила скільки голосів дістав кандидат. Отже предсідниця виборчої комісії офальшувала вислід виборів, бо більшість голосів упала на Теодора Гурнацького і він повинен був бути вибраний солтисом, а Ян Санек у найкращому разі підсолтисом. Безпосередньо по проголошенні висліду виборів Теодор Гурнацький заявив, що на вибір на підсолтиса не годиться і резигнує, але цієї резигнації предсідниця комісії не приняла до відома. Зараз третього дня 12 радних, які голосували на Теодора Гурнацького, зголосили писемний протест проти тих виборів предсідниці Е. Коцюбінській, але вона цього протесту не приняла, мовляв, не має таких інструкцій. Протест надано на її адресу поручевим листом. Незалежно від протесту внесено донесення до прокуратури в Золочеві на предсідницю виборчої комісії за сфальшування висліду виборів.

В подібний спосіб переведено того самого дня вибори у напів москвофільському селі Ляцькім Великім. Предсідником комісії був п. Роман Зофійовський, управитель маєтку „матечек“ у Ляцькім. День перед виборами помер радний о. Лопатинський. Згідно з вислідами виборів на радних предсідник мав покликати на місце помершого радного його заступника в особі Ілька Вельгана. Тимчасом предсідник, не зважаючи на спротив українських радних, яких явилося до виборів 5ох, покликав поляка Міхала Смолінського. Відношення сил було таке: українців 5, поляків разом з неправно покликаним Смолінським 7 та москвофілів 8. Перш за все предсідник безправно наказав тайні вибори і голосування на домагання двох радних тоді, як згідно з законом мусілоб було заявитися за тайністю 5-ох радних. Зголошено 3 листи: українську з кандидатом Іваном Луцаком, польську з кандидатами Копирою Павлом і Хаваром Дмитром, хоч Хавар Дмитро кандидатської декларації ні устно ні писемно не давав і москвофільську з кандидатами Вельганом Йосифом і Сиданком Василем. По відданні карток до голосування предсідник цих карток не відчитував на голос, робив собі якісь замітки й опісля проголосив, що більшістю вибраний солтисом Копира Павло, а підсолтисом Хавар Дмитро (ніякої кандидатської декларації він не давав), при чому знову таки не проголосив, скільки голосів який кандидат дістав. Це проголошення висліду виборів не відповідає дійсному станові справи, бо всі 5 українські радні готові ствердити присягою, що вони на своїх картках виписали як кандидата Івана Луцака, а москвофільські радні теж можуть ствердити під присягою, що голосували на Вельгара Йосифа. Таким чином Копира Павло міг дістати найбільше 7 голосів радних поляків і в найкращому випадку міг бути вибраний підсолтисом. Але звідки вибраний Хавар Дмитро, як на нього ніхто не голосував, то, здається, навіть сам предсідник комісії не знає. Українські і москвофільські радні внесли протести проти цих виборів.

Що на це все скаже мін. Складковський? Мабуть по його заяві в соймі про правильність виборів низові органи вважають, що вона їх не обовязує. Слід завважити, що і з інших сіл надходять вістки про явне фальшування висліду виборів, при чому в усіх селах переводять обчислення голосів у той спосіб, що предсідник карток до голосування не відчитує голосно і тільки таємно відкриває ці картки, роблячи собі сам помітки і опісля проголошує вислід, що більшістю голосів вибраний солтисом „Х“, а підсолтисом „У“ і не подає скільки голосів упало на якого кандидата. Виходить, що мусить бути якась інструкція щодо тактики переводження „правильних і безсторонніх виборів“.

Кінець української преси на Буковині.

РУМУНСЬКИЙ УРЯД ПРИПИНИВ УСІ УКРАЇНСЬКІ, РОСІЙСЬКІ ТА ЖИДІВСЬКІ ЧАСОПИСИ.

На основі закону про виннятковий стан, румунське міністерство внутрішніх справ завісило всі часописи, що появляються в румунській державі в українській, російській, гебрайській та жидівсько-німецькій мові, крім того деякі польські — разом 35 часописів. М. ін. перестав виходити „Час“, „Правда“, „Рада“ „Курієр Польскі“ й інші.

Бутенко заперечує заяву Літвінова.

У відповідь на заяву Літвінова перед румунським шарже д' аффер у Москві, немовби Бутенка схопили фашисти і т. п., римські часописи поміщують на першій сторінці світлину Бутенкової карти ідентичности, яку дістав від румунського міністерства закордонних справ. Перед мікрофоном Бутенко заявив, що ті, які почують його голос, переконаються, наскільки гротескові большевицькі поголоски про його особу.

Зі сойму.

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ЗАПОВІДАЄ ЛІКВІДАЦІЮ МАСОНЕРІЇ.

На початку нинішнього засідання сойму секретар пос. Бадовський відчитав інтерпеляцію посла Дудзінського та відповідь на неї. Інтерпеляція торкається участи вищих державних урядовців у сходинах масонської льожі в будинку начальної дирекції державних лісів у Варшаві.

Прем. Складковський заперечив це і заявив, що державним урядовцям не вільно належати до тайних організацій, зокрема якщо вони є чужими аґентурами.

Після відчитання інтерпеляції пос. Дудзінського та премієрської відповіди розвинулася дискусія, в якій прем. Складковський заявив, що вважає масонські льожі шкідливими; дотепер їх ще не зліквідовано тільки тому, що ще не прийшла пора на це — уряд мав пильніші справи до полагодження. Минулого року зліквідовано „Лігу оборони прав людини і громадянина“, що була під масонськими впливами.

НОВИНКИ.

— **Ч. 32. „Діла“** з дати 13. II. підпало конфіскаті, тому не можемо його вислати тим Вп. Передплатникам, що його реклямують. 2—2

— **Спосіб на неощадних.** До важних питань нашого часу належить також питання: Як переконати загал про потребу щадити гріш раціонально, себто вкладати на ощадність у банку? Це питання виростає просто до величини проблеми. Я знаю один спосіб, який на мою думку був би знаменитий, хоча дещо важко його перевести. Записати собі одного дня імена бодай десятьох наших засібних та неощадних громадян та й імена десятьох убогих, але ощадних людей. Наприклад, імена десятьох, що мають по триста золотих платні і живуть за чотириста... та імена таких, що мають стопятьдесять золотих місячно і живуть за сто... А потім поглянути на них одного дня за десять років. І побачити десять зруйнованих злиднями і журбою колишніх засібних та десять інших громадян, що заощадили собі хоч і скромний маєток, але всеж такий, що позволяє їм без страху глянути майбутности в очі. Одних і других показати загалові і сказати: „Ті марнували, а ці щадили!“ Успіх був би величезний, просто несподіваний. Та чи розсудлива людина, що має хоч крихітку фантазії, не може сама уявити собі того образу і почати складати свої ощадности в якомусь рідному банку? **Ощадний**

— **„Засади особовости й виховання"** — виклад о. д-ра І. Гриньоха з циклю виховних викладів Католицької Акції, відбудеться в неділю 20. ц. м. у салі бібліотеки Т-ва „Просвіта", Ринок 10/II. пов., в год. 17-ій. Вступ вільний.

— **Академічний Вечір.** Дня 20. ц. м. у салях Бесіди, відбудеться в год. 6 вечером виклад д-ра Маркіяна Дзеровича п. н.: „Суспільне питання і Католицька Акція".

— **Пригадуємо громадянам галицької дільниці** у Львові, що Загальні Збори чит. „Просвіти" відбудуться в неділю 20. ц. м. в год. 5-ій попол. в домівці Читальні при вул. Супінського ч. 23. Участь всіх членів обовязкова. Зголошення нових членів радо приймаємо. — **Виділ.**

— **Курс провідниць дитячих садків у Львові.** Заповіджений Головною Управою Р. Ш. курс провідниць дитячих садків відбудеться, бо зголосилося достаточне число учасниць. Хто не вніс подання, нехай внесе негайно до Головної Управи Р. Ш. у Львові, вул. Сикстуська ч. 46, бо курс зачинається 1. березня 1938 р. Пригадуємо, що до подання треба долучити: 1) метрику уродження, 2) свідоцтво зрілости середньої школи і 3) свідоцтво здоровля. — **Головна Управа Р. Ш.**

— **Просвітянський хор зі Сокаля** почав знову свою обїздку по селах. У вівторок співав хор у Старгороді, де концерт пройшов з повним успіхом.

— **Загальні Збори чит. „Просвіти" в Сокалі**-місті, відбулися в понеділок 14. ц. м. По коротких нарадах вибрано наново минулорічний виділ, що проявив багато жертвенности й ініціятиви, та дещо оживив читальняне життя.

— **Віденські „Зенгер-Кнабен"**, славний хор давньої двірської капелі, дасть тільки один концерт у Львові 24. ц. м. у переїзді до Румунії. Склад цієї капелі перемінений. Капеля виставить комічну оперу на 1 дію „Його Величність сказала" Росмаєра.

— **Французький академик про Україну.** Вшановуючи память французького історика і журналіста, Жака Бенвіля, що помер два роки тому, видали його прихильники збірник його ґазетних статтей під спільним титулом — „Росія і забороло проти сходу". В цій книзі він остерігає французьку суспільну думку та дипльоматію проти Москви. Як ворог франко-совітського союзу, шукав він певніший державний осередок на сході Европи і визнавав тому велике значіння України, батьківщини королеви Франції, Анни Ярославни, та великого гетьмана Мазепи. В розмовах з українцями він не раз висловлював свою віру у блискучу майбутність України. „Коли українці зрозуміють", казав він, „своє історично-культурне завдання учителів Східної Европи, тоді Україна повстане знов як велика, могутня, незалежна держава". Бенвіль мав намір написати велику історичну студію про Східну Европу, але тяжка недуга та передчасна смерть знівечили його пляни. — **Ростислав Шульгин.**

— **Політичний процес у Стрию.** В днях від 24. до 28. лютого ц. р., відбудеться в окружному суді у Стрию перед лавою присяглих суддів процес проти 1) Миколи Ковака, 2) Івана Клима, 3) Дениса Притуляка, 4) Оксани Винник, 5) Марії Притуляк, 6) Маріяна Жукевича, 7) Петра Ґузоватого, всіх з Долини, яким акт обвинувачення закидає злочин державної зради зі ст. 97, § 1 к. к. На розправу покликали 20 прокураторських свідків.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 5.000 зол. на ч.: 24400 53288 132061 135312 153744; 2.000 зол. на ч.: 352 54699; 1.000 зол на ч.: 24628 37997 39789 50763 111315 119395 119580 140467; 500 зол. на ч.: 79867 80803 113821 114272.

— **Нові окружні проводи ОЗН.** Згідно з приказом шефа Озону, про нову орґанізаційну структуру, що передбачує обєднання міської і сільської орґанізації, в деяких округах призначено нові окружні проводи. І так: у львівській окрузі: головою є проф. д-р Л. Колянковський, заступник голови — пос. д-р Ст. Островський, пос. Т. Шетеля, пос. д-р Войцеховський; в тернопільській окрузі: головою пос. В. Жиборський, заст. голови — пос. Ст. Відацький, В. Рубель; у станиславівській окрузі: головою М. Свєнтніцький, заст. голови — інж. Ян Лисак, д-р Ст. Томашек, інж. А. Шеновіц.

— **Львівська хроніка.** При вул. Ґродзіцьких у Львові візник з пекарні „Альфа" при вул. Замарстинівській переїхав у пятницю 78-літню Катерину Вашкевичеву, яку відвезли у грізному стані до шпиталю. — Поліція арештувала Ярослава Ружицького, власника крамниці і харчівні при вул. Лїндого ч. 1, за сфінґований грабунковий напад. Ружицький зголосився до поліції кажучи, що в Ринку ч. 14 невідомі грабівники з револьверами в руках вимусили видачу від нього 250 зол. Виявилося, що Ружицький сфінґував грабунковий напад, щоби присвоїти собі гроші молодої жінки, яка дала йому 800 зол. під умовиною, що він з нею одружиться. А що Ружицький пізнав іншу жінку — не хотів женитися з першою знайомою, ні не хотів віддати її грошей.

— **Подвійне життя служниці.** У Львові засудили на півтора року вязниці Казимиру Лозінську, яка вкрала у полковника Л., у якого служила, 180 золотих і біжутерію. У слідстві виявилося, що Лозінська часто пересиджувала в елеґантних цукорнях і поробила там знайомства з визначними артистами і літератами, представляючися їм як артистка і вчителька музики. Коли полковник виїздив, Лозінська приймала своїх знайомих у його домі.

— **Краєва хроніка.** На весіллю в селі Грабіжній, пов. Зборів невідомий напасник тяжко зранив ножем у плечі Й. Забережного, який вийшов з хати до сіней. Тяжко ранений Забережний помер по двох годинах. Причиною вбивства була мабуть особиста пімста. Влада веде слідство. — Перед судом у Заліщиках відповідав Арон Ельфенбайн за сфальшування чеку П. К. О. Обвинувачений дописав до квоти 3.50 зол. два числа, так, що сума чеку підскочила до 738.50 зол. Суд засудив Ельфенбайна за сфальшування чеку на півтора року вязниці і на 1.000 зол. ґривни.

— **Самогубство жінки міліонера.** В Европейськім Готелі у Варшаві в лазничці кімнати ч. 235 знайшли тіло Галини Гурвічевої, жінки жидівсько го міліонера з Вильна, експортера льну в Польщі. Гурвічева виїхала минулого понеділка з Вильна і два дні тому замешкала в готелі під прізвищем Михайлини Гурської з Білостоку. Покищо не відомо, чи Гурвічева скінчила самогубством, чи померла на удар серця. Виясненння справи заплутує така карточка в російській мові: „Втікаю, заалярмуй!" На тілі не було ніяких слідів, лише на чолі лікар ствердив декілька крапель застиглої крови. Може секція тіла виявить причину загадкової смерти.

— **Зменшення смертности в Італії.** Завдяки енерґійній протисухітничій акції смертність від сухіт зменшилася в Італії в останніх 15-ох роках на половину. Безпосередньо по війні на 10.000 мешканців умирало 16 осіб, тепер умирає 8 осіб. У 1936 р. померло на сухоти 37.000 осіб.

— **Плач із радости.** У середу пополудні летун Черевичний долетів до табору проф. Папаніна. Незадовго прилетів летун Власов, який привіз свіжих харчів. Учені полярної експедиції плакали з радости, що їх вирятували з небезпечного положення.

— **Зі суду під вінець.** Італієць Маріо Квіндо вернувся недавно з Америки, куди виїхав, щоби зробити славу співака. Одначе доля закепкувала собі з молодого співака Марія і він замість чарувати співаків своїм милозвучним тенором опинився в кухні одного з найбільших готелів у Ню Йорку. Там теж зробив карієру, маючи ґастрономічний талант і в короткому часі став міліонером. Здобувши маєток, вернувся до Італії, купив віллю в Римі, де хотів жити спокійним життям. Тимчасом виявилось, що його сусідка була учителькою музики та співу і Маріо мусів вислухувати щодня фальшивих трелів учеників учительки. Маріо протестував постійно, але безуспішно. Вкінці подав сусідку до суду за нарушення публичного спокою. Коли в дні розправи обоє прийшли до суду і глянули на себе — кинулися в обійми. Виявилося, що учителька вчила давніше співу Марія Квінда. Здивований урядовець мусів відложити акти справи до архіву, бо дотеперішні вороги рішили закінчити свою ворожнечу подружжям.

— **Англія проти синтетичної нафти.** Підкомітет комітету імперіяльної оборони оголосив звіт у справі продукції нафтових виробів з камінного вуґілля. Підкомітет висловився проти продукції синтетичних рушійних матеріялів з огляду на високі кошти цих матеріялів у порівнанні з продуктами нафтової ропи. Проблема засоблення нафтовими продуктами підчас війни полягає на орґанізації морського транспорту і на придбанні відповідних запасів. Крім того підкомітет висловився за збільшенням субвенцій для краєвої продукції ропи і рушійних матеріялів.

— **Чотири „сухі" стейти.** Ґубернатор стейту Джорджія підписав рішення сойму цього стейту про скасування проґібіції. Таким чином на 48 стейтів залишилось ледви чотири „сухі" стейти, а саме: Канзас, Оклягома, Місісіпі і Тенесі.

— **Подружжя 106-літнього старця.** Турецька преса пише, що до урядовця цивільного стану в Ізмір зголосився 106-літній старець, заявляючи, що задумує одружитися з 43-літньою жінкою „Італією". Наречений є громадянином Юґославії, наречена — італійкою.

— **Великі зиски совітських спекулянтів.** Совітська преса нарікає, що в останньому часі зросло в Москві число спекулянтів, які скуповують предмети першої потреби, головно одяги, і висилають їх на село, де продають з великим зиском. Спекулянти уладили собі між іншим склад товарів у „центральному селянському домі". Кількох спекулянтів арештували.

— **Понад 65.000 прочан до Мекки.** Число прочан, що прибули до Мекки перевищило 65.000. З Яви і Малайського півострову прийшло 16.000 прочан, з Індії 15.000, з Єгипту 10.000, решта з інших країв Азії та Африки.

— **Різні вістки.** Фінська преса пише, що в найближчих тижнях през. Рузвельт приїде з візитою до Финляндії. — В Міямі Біч помер у 70-му році життя Гарвей Файрестовн, відомий у цілому світі „король ґуми", який мав величенські плянтації кавчуку в Либерії, в муринській републиці в Африці. — Жидівські орґанізації в Ню Йорку повідомили управу всесвітньої вистави в Ню Йорку, що призначують 250.000 зол. на будову спеціяльного палестинського павільону. — Марш. Бальбо дістав від канц. Гітлера великий хрест німецького орла. — У Бріндізі розбився гидроплян. Чотирьох членів залоги згинуло.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В вирі карнавалу.

Просили мене пані з Комітету „Барвінкових Вечерниць", щоб я написав щось про цю забаву. Нажаль знайшов час щойно нині, в суботу, коли мій фейлетон буде вже муштардою по обіді, бо „Барвінкові Вечерниці" гудітимуть у моменті появи „Діла" всіма силами грудей і рук забавової орхестри.

„Діло" доходить до рук львівських читачів у восьмій годині вечором. Прошу дуже тих, яких мій фейлетон спонукає піти на „Барвінкові Вечерниці", щоби покликалися на мою рекляму. Це буде бодай деяким оправданням для мене.

„Барвінкові Вечерниці" — маю надію в Бозі — пройдуть без бльокади входів і без патріотичних наук „в імени...", а... без мандату. Вірю, що після чудового морального успіху на „Равті Преси" панове бльокадники хоч трохи присядуть на здобутих лаврах і дадуть спокій товариству Ганни Барвінок.

Вірю, але не присягну. Бо в девятій, чи десятій годині вечором може все таки стрілити комусь ідея зорґанізувати кого попало і піти розбивати вечерниці. Тим разом раджу Паням не переконувати, не промовляти до розуму, ні не панькатися довго, а зробити те, що треба робити з патріотичною махнівщиною: вважати це за звичайний, самочинний напад.

Не можна не радіти, що „Барвінкові Вечерниці" відбуваються 19., а „Равт Преси" 12. лютого. Адже для добра загальної справи і для санації бодай одної ланки нашого життя — Богу Всевишньому дяка, що це трапило на Пресу. Це така машинка, що помало розрухується, але зате довго рухається. А цю повчальну і малу, хоч важну справу вона напевно солідно перемеле, бо на ній як на канві можна вишити всякі узори — на вічну память і на науку.

Нема зла, щоб на добре не вийшло. А ще як те зло можна зловити за клапаті вуха, то направду не зле, що воно було. Всі познаки на небі і на засіданнях показують на те, що журналісти не присплять справи.

Чиж булоб воно так, колиб жертвою бльокади впало якесь безборонне товариство?!

Цьогорічний карнавал у... стоп! не знаю як назвати... у... тій частині земного ґльобу, що лежить між Сяном і Збручем, цьогорічний карнавал дуже короткий. Всеж таки трапилася подія, що неймовірно продовжить відгуки карнавалу. Маю враження, що навіть по літах і літах буде він цитований задля своєї веселости і трагічности. Ці дві його прикмети в одній бльокаді так перемішалися, що направду не знати де кінчиться перша, а де зачинається друга.

Найвищий час розчовпати, де границя між ними і поставити переґороду!

Галактіон Чіпка.

Комунікат Комітету Равту Преси

Равт Преси дня 12. ц. м. стрінувся з нечуваним виступом невідповідальних людей, які подали себе за репрезентацію українського зорганізованого студентства і не допустили більшої частини гостей на забаву. Комітет Равту, заскочений цим несподіваним виступом, не хотів уживати посторонньої помочі і тому не міг зліквідувати інциденту.

Комітет Равту уважає за свій обовязок перепросити отсим Вельмишановних Гостей, що прибули на Равт ТОПЖ-у і стрінулись без нашої вини з насильною та образливою поставою невідповідальних молодих людей.

Рівночасно Комітет Равту дякує щиро тим Громадянам, які беззастережно підтримали імпрезу ТОПЖ-у і в головній мірі причинились до того, що Равт, хоч при малій скількости гостей, усетаки відбувся і не приніс надто великого дефіциту. Зокрема Комітет Равту дякує всім Вп. Паням Комітетовим за жертвенну працю і за те, що постарались розпродати буфет підчас самої забави та пізніше на вечірці в „Молодій Громаді" і на вечерницях „Червоної Калини". Вп. п. Дир. Я. Скоплякові за заініційовану та переведену на місці збірку на покриття коштів Равту і Всім, хто зложив свою жертву на ту ціль.

Комітет „Равту Преси".

—o—

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „СТРІЛЕЦЬ З БЕНГАЛІ".

Ця фільма зроблена на підставі оповідання Кіплінга. Її дія — південна Індія 40 років тому. Ми бачимо англійську станицю, якою проводить старий полковник, що метою свого життя вважає недопустити збунтовані гірські племена перейти великий провал. Провідник цих племен Кода Хан — фанатик з усіма симпатичними рисами, як залюбки змальовують англійці своїх великих і небезпечних ворогів. Доходить до конфлікту між англійцями та індійцями, що потайки приготовляються до нападу. У неминучому ударі безнадійному для жмінки англійців, які мусять боронити своєї чести, головну ролю відограє кількалітня внучка команданта, що самохітно вибирається до головної ворожої станиці. Ошо ролю грає Шерлі Темплі — незвичайно природно, без ніяких „тріків". Її партнер Мек Лаглен — сержант-велетень. Полковника грає симпатичний старий артист Обрі Сміт. Фільма спокійна, з веселими і сумними сценами, добре передумана, вірно утримана в дусі великого англійського письменника.

КІНО ХИМЕРА: „МОЄ ЩАСТЯ — ЦЕ ТИ."

Вже сам наголовок каже, що фільма оперта на сентиментальних мотивах. Кохання, що одному дає вершок щастя, другого спихає на дно упадку. Те, що у фільмі найбільше заслуговує уваги, це постать відомого тенора Венямина Джілі, сьогодні єдиного драматичного тенора світа. Його голос повний, дужий, рівночасно незвичайно мельодійний із тією південно-італійською „слізкою" мусить захопити слухача. Тим і можна пояснити великий успіх цієї фільми, бо на неї справді варто піти. Добра партнерка Джілі — Іза Міранда.

о—в.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ВОЛОДИМИР ШАРАНЕВИЧ.

У пятницю 18. лютого ц. р. помер у Лютовиськах **д-р Володимир Шараневич**, адвокат, член самбірської делегатури СУА (яка тепер належить до краківської). Покійний мав 78 років. В. Я П!

Допиис.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори „Злуки". Мин. неділі в салях „Української Хати" відбулись загальні збори Т-ва „Українських доморщиків „Злука". Присутних було 66 членів. Збори відкрив голова п. Климовський, витаючи всіх присутних, зокрема представників преси. (Здається нам, що на салі був лише представник „Діла"). Після того зібрані вшанували повстанням з місць померших членів, бл. п. Яцева й Федорчука. З касового звіту довідались м. і., що Т-во має готівкою 170.95 зол. Приходи в діловому році дали 367.35 зол., розходи 196.40 зол. Виділ займався великими справами, які лише торкалися членів, як інтервенції в інспекторатах, оборона в суді, інтервенції у власників і т. д. Крім того влаштовував виділ відчити та сходини. Членів має „Злука" всього 110. В діловому році прибуло 45 нових членів, 22 добровільно виступило, 2 померло, 2 виключено. Після признання абсолюторії вибрано новий Виділ у такому складі: голова п. Климовський (через акламацію), члени пп.: Гриців, Косяк, Мельник, Мазур, Буль; Мякула; Пилипчук, Джус, Швець, Бабинчук і Дмитрів. До Контр. Комісії ввійшли: д-р І. Волинський, п. Заяць і п. Калічук. Крім того вибрано делегатів до Розємчої Комісії, Збірної Умови й Мир. Суду. На зборах виголосив м-р О. Крушельницький реферат про вагу й потребу організації, що викликав помітне враження. Після того чули ми голоси: „О, тепер знаємо, пощо істнує „Злука" і чому мусимо належати до українських організацій". Широку дискусію викликала справа заложення „допомогового фонду на випадок недуги". Справу віддано до полагодження комісії чотирьох. Велике схвилювання викликала справа замітання вулиць робітниками магістратськими. Магістрат створив нову „інституцію" т. зв. „заклад очищання міста", яка загрожує просто істнуванню доморщів, бо власники, маючи за дешеві гроші людей магістратських, звільняють доморщів. Присутній на зборах посол д-р Волинський приобіцяв інтервеніювати в магістраті.

Б. Л.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

ТЕРНОПІЛЬ.

„Народнє весілля" в салі Міщанського Братства. Дня 6. ц. м. відограв кружок „Союзу Українок" з Бірок Великих у Тернополі „Народнє весілля". Добре виведений в 7 картинах весільний обряд дав змогу численно зібраним гостям побачити красу наших народніх подільських звичаїв та строїв. Яке велике зацікавлення викликала та небуденна імпреза, свідчить про це факт, що саля Міщанського Братства не могла помістити зібраних мас, хоч тогож дня було кілька українських забавових імпрез. Навіть з довколичних сіл прийшли подивитися на наш старий обряд, який, на жаль, вже затрачується. Підчеркнути треба, що гра весільної дружини стояла на добрім рівні. Велика шкода, що було мало старшої інтелігенції, зате молодь всіх станів виявила повне зрозуміння і любов до того, чим наш нарід може гордитися. Чистий дохід з тої імпрези призначено на викінчення будови монастирської церкви в Тернополі.

КОЛОМИЯ.

„Свят-вечір ялинку" уладили батьківські кружки державної (хлопячої) та рідношкільної (дівочої) гімназії дня 6. ц. м. в салі Щадничої Каси. Почалась вона в 16. год. сценічним образом при коляді „Бог предвічний", за якою почались інші коляди і щедрівки, відспівані хорами обидвох гімназій під батутою проф. Р. Рубінгера. Другу половину програми виповнила мила сценічна 3-діюва картина Миколи Шугаєвського п. з. „Різдвяний дарунок", удатно виконана шкільною молодю обидвох шкіл під артистичним проводом реж. О. Скалозуба. Співну й танкову частину вивела проф. М. Білинська. Численно зібрана публика (цим разом саля була виповнена по береги) справедливо нагороджувала грімкими оплесками молодих виконавців. Опісля відбулася шкільна забава до 22. год., при чому старші танцювали, молодші бавились окремим гуртом. Від 22. год. йшла забава для дорослої молоді і старших. Доходом поділились обидві школи.

Хліборобський курс для господинь. Заходом філії „Сільського Господаря" в Коломиї почався в Корничі 8. ц. м. хліборобський курс для господинь. На курс зголосилося 48 жінок. Тепер є 38. З них 8 доходить і 30 помістилося в інтернаті. Найбільше число (14) дала Косівщина, 5 Березів. Решта з інших місцевостей. Зголосилося також 8 з Волині, але чомусь не приїхали. Може до них не дійшла впору вістка про відкриття курсу?

Загальні Збори „Української Міщанської Каси" відбулися 13. ц. м. в льокалі кооперативи. Проводив голова Надзірної Ради інж. М. Микитюк. Згадавши покійних членів, між якими найшовся і дуже діяльний член дир. Прокіп Мостович, ствердив правосильність зборів і покликавши Ст. Паладюка на секретаря, віддав голос членові дирекції Дм. Бойчукові. Дир. Бойчук відчитав і пояснив звідомлення з ревізії, переведеної іменем Палацом від РСУК у половині грудня минулого року, опісля подав докладне річне звідомлення з розвитку кооперативи за рік 1937. Обидва звідомлення виказали помітний розвиток каси, число членів якої дійшло до числа 563. Контрольна Комісія ствердила правильність усіх позицій, правовість діловодства і тереж те її внесок признати абсолюторію Управі принято майже без дискусії. Між дальшими точками ухвалено з чистого зиску 60 зол., головно на дожинлення шкільної молоді. В черги вибрано Дирекцію (Дм. Николишин, Дм. Бойчук і М. Мацкевич, заст.: Ст. Паладюк і П. Микитюк) і Надзірну Раду (інж. М. Микитюк, д-р І. Туринський, Роман Водяр, Мих. Данилюк, Стромецький Петро, Лютник Павло і Туринський Мих.). При внесках і запитах взято на увагу умождивлення безпроцентових позичок гідним того членам (у першу чергу членам „Зорі") і поширення дрібної поколюваної ощадности.

ГАЛИЧ.

Спільна просфора в княж-городі Галичі. Дня 6. ц. м. заходом читальні „Просвіти" в Галичі відбулася спільна просфора в „Народнім Домі" у Залукві, на яку прибуло 200 осіб галицького міщанства. Уладженням того свята занявся комітет під проводом голови читальні. На вступі відслужив о. дек. Янович, парох Галича, молебен висловив побажання з нагоди того свята та візвав галицьке міщанство до єдности й консолідації. Іменем комітету витав присутніх гостей і з теперішнього Галича і з перифериї Галича д-р Володимир Мурович, який підкреслив значіння свята просфори, згадав за давню славу галицького міщанства, побажав релігійної єдности в Галичі та візвав до оборони греко-кат. церкви, так сильно загроженої нині на терені Галича, який був колись осідком галицьких митрополитів. Згадав також про теперішнього Митрополита, який Галичем опікується, тому галицьке міщанство повинно як один муж обєднатися при його особі. Відтак промовляв п. Федір Найдич, дир. кооперативи в Делієва галицького повіту, який свою промову виголосив у поетичній формі. Дуже гарно говорив теж адвокат Бойчук, який заявив, що ми повинні прямувати до одної цілі та візвав присутніх звернути свої думки в сторону тих братів, які не можуть святкувати нашого свята. У часі вечері співав хор колядки під орудою п. Миколи Петрашa з Галича, як також пригравала оркестра. По вечері йшла забава до рання. Спільна просфора була добре підготована завдяки посвяченню членам комітету. Була це перша імпреза в цім році, закроєна на ширшу скалю, яка мала на увазі обєднати всіх, навіть байдужих.

Галицький.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

ПЕРЕМИШЛЬ.

З театральної салі. Минулого тижня гостював у Перемишлі Український Народній Театр ім. Тобілевича під артистичним проводом п. Бенцаля, що виставив у салі Робітничого Дому пять пес. Інавгураційною виставою була історична песа Ів. Зубенка „Орленя", яка стягнула маси українського перемиського громадянства. В дальших днях виставлено песи: „Процес Мері Деген", „Під кураторією" та народню драму „Ой не ходи Грицю". На прощання виставив театр премієрою драму-феєрію Лесі Українки „Лісова пісня". З нагоди 25. роковин смерти Лесі Українки, місцеве драматичне т-во ім. Лесі Українки подбало за відповідне скромне відсвяткування памяти свого патрона. Тож користаючи з нагоди, що театр ставив „Лісову пісню" в Перемишлі премієрою, перед виставленням цієї драми д-р Загайкевич Володимир виголосив вступне слово, у якому в незвичайно красноручній формі зясував літературну діяльність Лесі Українки та коротко переповів фабулу твору. Вкінці візвав присутніх повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою вшанувати память великої поетки. Мистецька гра артистів у всіх песах, прекрасні декорації і костюми (головно в песі „Орленя" та в „Лісовій пісні"), прекрасно відданий спів птиць та взагалі лісовий концерт — робили сильне враження і були доказом, що театр гідно держить прапор українського театрального мистецтва. При кінці слід згадати прикрі і невідрадні хвилини, які прийшлось театрові пережити в Перемишлі. Афіші заповідали початок вистав на год. 20.30 (і це пора, як на Перемишль, за пізна), тимчасом вистави починалися з годинним і навіть більшим опізненням, бо кіно „Касіно" висвітлювало там фільму. Внаслідок того опізнення терпіла каса театру, бо фреквенція на виставах бувала слаба. А чейже матеріяльний успіх для театру не менше важний від морального. Другим невідрадним для театру моментом був інцидент з управою кіна „Касіно". Адміністрація театру винаймала салю за оплатою в будні дні по зол. 80 денно, а в суботу й неділю по зол. 100 денно. Тимчасом жінка власника кіна, який мабуть навмисне кудись поїхав, зажадала в неділю вищої оплати, а саме за суботу 120 зол., за неділю 150 зол. Не помагали ніякі просьби й мотивування та оправдання, що каса дуже слаба. Тоді п. Гурецька спровадила на сцену своїх гайдуків та не дозволила піднести куртину на другу дію „Ой не ходи Грицю", доки адміністратор не виплатить їй бажаної квоти. Таке нагле підвисшення ціни, зломання умови та нечувана поведінка п. Гурецької, викликала зрозуміле обурення се-

Комунікат Комітету Равту Преси

Равт Преси дня 12. ц. м. стрінувся з нечуваним виступом невідповідальних людей, які подали себе за репрезентацію українського зорганізованого студентства і не допустили більшої частини гостей на забаву. Комітет Равту, заскочений цим несподіваним виступом, не хотів уживати посторонньої помочі і тому не міг зліквідувати інциденту.

Комітет Равту уважає за свій обовязок перепросити отсим Вельмишановних Гостей, що прибули на Равт ТОПЖ-у і стрінулись без нашої вини з насильною та образливою поставою невідповідальних молодих людей.

Рівночасно Комітет Равту дякує щиро тим Громадянам, які беззастережно підтримали імпрезу ТОПЖ-у і в головній мірі причинились до того, що Равт, хоч при малій скількости гостей, усетаки відбувся і не приніс надто великого дефіциту. Зокрема Комітет Равту дякує всім Вп. Паням Комітетовим за жертвенну працю і за те, що постарались розпродати буфет підчас самої забави та пізніше на вечірці в „Молодій Громаді" і на вечерницях „Червоної Калини". Вп. п. Дир. Я. Скоплякові за заініційовану та переведену на місці збірку на покриття коштів Равту і Всім, хто зложив свою жертву на ту ціль.

Комітет „Равту Преси".

—o—

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „СТРІЛЕЦЬ З БЕНГАЛІ".

Ця фільма зроблена на підставі оповідання Кіплінга. Її дія — південна Індія 40 років тому. Ми бачимо англійську станицю, якою проводить старий полковник, що метою свого життя вважає недопустити збунтовані гірські племена перейти великий провал. Провідник цих племен Кода Хан — фанатик з усіма симпатичними рисами, як залюбки змальовують англійці своїх великих і небезпечних ворогів. Доходить до конфлікту між англійцями та індійцями, що потайки приготовляються до нападу. У неминучому зударі безнадійному для жмінки англійців, які мусять боронити своєї чести, головну ролю відограє кількалітня внучка команданта, що самочинно вибирається до головної ворожої станиці. Ошо ролю грає Шерлі Темплі — незвичайно природно, без ніяких „триків". Її партнер Мек Лаглен — сержант-велитень. Полковника грає симпатичний старий артист Обрі Сміт. Фільма спокійна, з веселими і сумними сценами, добре передумана, вірно утримана в дусі великого англійського письменника.

КІНО ХИМЕРА: „МОЄ ЩАСТЯ — ЦЕ ТИ."

Вже сам наголовок каже, що фільма оперта на сентиментальних мотивах. Кохання, що одному дає вершок щастя, другого спихає на дно упадку. Те, що у фільмі найбільше заслуговує уваги, це постать відомого тенора Веніяміна Джілі, сьогодні єдиного драматичного тенора світа. Його голос повний, дужий, рівночасно незвичайно мельодійний із тією південно-італійською „слізкою" мусить захопити слухача. Тим і можна пояснити великий успіх цієї фільми, бо на неї справді варто піти. Добра партнерка Джілі — Іва Міранда.

о—а.

—o—

☦ Посмертні згадки.

Д-Р ВОЛОДИМИР ШАРАНЕВИЧ.

У пятницю 18. лютого ц. р. помер у Лютовиськах **д-р Володимир Шараневич**, адвокат, член сяніцької делегатури СУА (яка тепер належить до краківської). Покійний мав 78 років. В. Й. П!

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори „Злуки". Мин. неділі в салях „Української Хати" відбулись загальні збори Т-ва „Українських доворців „Злука". Приявних було 68 членів. Збори відкрив голова п. Клиновський, витаючи всіх приявних, зокрема представників преси. (Здається нам, що на салі був лише представник „Діла"). Після того зібрані вшанували повстанням з місць померших членів, бл. п. Яцева й Федорчука. З касового звіту довідались м. і., що Т-во має готівкою 170.95 зол. Приходи в діловому році дали 367.35 зол., розходи 196.40 зол. Виділ займався великими справами, які лише торкалися членів, як інтервенції в інспектораті, оборона в суді, інтервенції у власників і т. д. Крім того влаштовував вивіз [?]чити та сходини. Членів має „Злука" всього 110. В діловому році прибуло 45 нових членів, 22 добровільно виступило, 2 померло, 2 виключено. Після признання абсолюторії вибрано новий Виділ у такому складі: голова п. Клиновський (через акламацію), члени пп.: Гриців, Косяк, Мельник, Мазур, Буль; Макула; Пилипчук, Джус, Швець, Бабійчук і Дмитрів. До Контр. Комісії ввійшли: д-р І. Волянський, п. Заяць і п. Калічук. Крім того вибрано делегатів до Розємчої Комісії, Збірної Умови й Мир. Суду. На зборах виголосив м-р О. Крушельницький реферат про вагу й потребу організації, що викликав помітне враження. Після того чули ми голоси: „О, тепер знаємо, пощо істнує „Злука" і чому мусимо належати до українських організацій". Широку дискусію викликала справа заложення „допомогового фонду на випадок недуги". Справу віддано до полагодження комісії чотирьох. Велике схвилювання викликала справа замітання вулиць робітниками магістратськими. Магістрат створив нову „інстатуцію" т. зв. „заклад очищаня места", яка загрожує просто істнуванню доворців, бо власники, маючи за дешеві гроші людей магістратських, звільняють доворців. Присутній на зборах посол д-р Волянський прообіцяв інтервеніювати в магістраті.

Б. Л.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

ТЕРНОПІЛЬ.

„Народнє весілля" в салі Міщанського Братства. Дня 6. ц. м. відограв кружок „Союзу Українок" з Бірок Великих у Тернополі „Народнє весілля". Добре виведений в 7 картинах весільний обряд дав змогу численно зібраним гостям побачити красу наших народніх подільських звичаїв та строїв. Яке велике зацікавлення викликала та небуденна імпреза, свідчить про це факт, що саля Міщанського Братства не могла помістити зібраних мас, хоч тогож дня було кілька українських забавових імпрез. Навіть з доокілочних сіл прийшли подивитися на наш старий обряд, який, на жаль, вже затрачується. Підчеркнути треба, що гра весільної дружини стояла на добрім рівні. Велика шкода, що було мало старшої інтелігенції, зате молодь всіх станів виявила повне зрозуміння і любов до того, чим наш нарід може гордитися. Чистий дохід з тої імпреси призначено на викінчення будови монастирської церкви в Тернополі.

КОЛОМИЯ.

„Свят-вечір ялинку" уладили батьківські кружки державної (хлопячої) та рідношкільної (дівочої) гімназії дня 6. ц. м. в салі Щадничої Каси. Почалась вона в 16. год. сценічним образом при колядi „Бог предвічний", за якою поплили інші коляди і щедрівки, відспівані хорами обидвох гімназій під батутою проф. Р. Рубінґера. Другу половину програми виповнила мила сценічна 3-дієва картина Миколи Шугаєвського п. з. „Різдвяний дарунок", удатно виконана шкільною молодю обидвох шкіл під артистичним проводом реж. О. Скалозуба. Співну й танкову частину вивела проф. М. Білинська. Численно зібрана публика (цим разом саля була виповнена по береги) справедливо нагороджувала грімкими оплесками молодих виконавців. Опісля відбулася шкільна забава до 22. год., при чому старші танцювали, молодші бавились окремим гуртом. Від 22. год. йшла забава для дорослої молоді і старших. Доходом поділились обидві школи.

Хліборобський курс для господинь. Заходом філії „Сільського Господаря" в Коломиї почався в Коршеві 8. ц. м. хліборобський курс для господинь. На курс зголосилося 48 жінок. Тепер є 38. З них 8 доходить і 30 помістилося в інтернаті. Найбільше число (14) дала Косівщина, 3 Березів. Решта з інших місцевостей. Зголосилося також 8 з Волині, але чомусь не приїхали. Може до них не дійшла впору вістка про відкриття курсу?

Загальні Збори „Української Міщанської Каси" відбулися 13. ц. м. в льокалі кооперативи. Проводив голова Надзірної Ради інж. М. Микитюк. Згадавши покійних членів, між якими найшовся і дуже діяльний член дир. Провін Мостович, ствердив правосильність зборів і повликавши Ст. Паландюка на секретаря, віддав голос членові дирекції Дм. Бойчукові. Дир. Бойчук відчитав і пояснив звідомлення з ревізії, переведеної інсп. Паалюком від РСУК у половині грудня мин. року, опісля подав докладне річне звідомлення з розвитку кооперативи за рік 1937. Обидва звідомлення виказали помітний розвиток каси, число членів якої дійшло до числа 563. Контрольна Комісія ствердила правильність усіх позицій, зразковість діловодства і через те її внесок признати абсолюторію Управі принято майже без дискусії. Між дальшими точками ухвалено з чистого зиску 80 зол., головно на дожкивлення шкільної молоді. З черги вибрано Дирекцію (Дм. Николишин, Дм. Бойчук і М. Мацкевич, заст.: Ст. Паландюк і П. Микитюк) і Надзірну Раду (інж. М. Микитюк, д-р І. Туринський, Роман Болнар, Мих. Данилюк, Стромецький Петро, Лютник Павло і Туринський Мих.). При внесках і запитах взято на увагу уможливлення безпроцентових позичок гідним того членам (у першу чергу членам „Зорі") і поширення дрібної поголовної ощадности.

ГАЛИЧ.

Спільна просфора в княж-городі Галичі. Дня 6. п. м. заходом читальні „Просвіти" в Галичі відбулася спільна просфора в „Народнім Домі" у Залуквi, на яку прибуло 300 осіб галицького міщанства. Уладженням того свята занявся комітет під проводом голови читальні. На вступі відслужив о. дек. Янович, парох Галича, молебен висловив побажання з нагоди того свята та візвав галицьке міщанство до єдности й консолідації. Іменем комітету витав присутніх гостей і з теперішнього Галича і з периферії Галича д-р Володимир Мурович, який підкреслив значіння свята просфори, згадав за давню славу галицького міщанства, побажав релігійної єдности в Галичі та візвав до оборони греко-кат. церкви, так сильно загроженої нині на терені Галича, який був колись осідком галицьких митрополитів. Згадав також про теперішнього Митрополита, який Галичем опікується, тому галицьке міщанство повинно як один муж обєднатися при його особі. Відтак промовляв п. Федір Найдич, дир. кооперативи в Делієва галицького повіту, який свою промову виголосив у поетичній формі. Дуже гарно говорив теж адвокат Бойчук, який заявив, що ми повинні прямувати до одної цілі та візвав присутніх звернути свої думки в сторону тих братів, які не можуть святкувати нинішнього свята. У часі вечері співав хор колядки під орудою п. Миколи Петраша з Галича, як також приграрала оркестра. По вечері йшла забава до ранку. Спільна просфора була добре підготована завдяки посвяченню членам комітету. Була не перша імпреза в цім році, закроєна на ширшу скалю, яка мала на увазі обєднати всіх, навіть байдужих.

Галицький.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

ПЕРЕМИШЛЬ.

З театральної салі. Минулого тижня гостював у Перемишлі Український Народній Театр ім. Тобілевича під артистичним проводом п. Бенцаля, що виставив у салі Робітничого Дому пять пес. Інавгураційною виставою була історична песа Ів. Зубенка „Орленя", яка стягнула маси українського перемиського громадянства. В дальших днях виставлено песи: „Процес Мері Деген", „Під кураторією" та народню драму „Ой не ходи Грицю". На прощання виставив театр премієрою драму-феєрію Лесі Українки „Лісова пісня". З нагоди 25. роковин смерти Лесі Українки, місцеве драматичне т-во ім. Лесі Українки подбало за відповідне скромне відсвяткування памяти свого патрона. Тож користаючи з нагоди, що театр ставив „Лісову пісню" в Перемишлі премієрою, перед виставленням цієї драми д-р Загайкевич Володимир виголосив вступне слово, у якому в незвичайно красномовній формі зясував літературну діяльність Лесі Українки та коротко переповів фабулу твору. Вкінці візвав приявних повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою вшанувати память великої поетки. Мистецька гра артистів у всіх песах, прекрасні декорації і костюми (головно в песі „Орленя" та в „Лісовій пісні"), прекрасно відданий спів птиць та взагалі лісовий концерт — робили сильне враження і були доказом, що театр гідно держить прапор українського театрального мистецтва. При кінці слід згадати прикрі й невідрадні хвилини, які прийшлось театрові пережити в Перемишлі. Афіші заповідали початок вистав на год. 20.30 (і це пора, як на Перемишль, за пізна), тимчасом вистави починалися з годинним і навіть більшим опізненням, бо кіно „Касіно" висвітлювало там фільму. Внаслідок того опізнення терпіла каса театру, бо фреквенція на виставах бувала слаба. А чейже матеріяльний успіх для театру не менше важний від морального. Другим невідрадним для театру моментом був інцидент з управою кіна „Касіно". Адміністрація театру винаймала салю за оплатою в будні дні по зол. 80 денно, а в суботу й неділю по зол. 100 денно. Тимчасом жінка власника кіна, який мабуть навмисне кудись поїхав, зажадала в неділю вищої оплати, а саме за суботу 120 зол., за неділю 150 зол. Не помагали ніякі просьби й мотиви та оправдання, що каса дуже слаба. Тоді п. Гурецька спровадила на сцену своїх гайдуків та не дозволила піднести куртину на другу дію „Ой не ходи Грицю", доки адміністратор не виплатить їй бажаної квоти. Таке нагле підвисшення ціни, зломання умови та нечувана поведінка п. Гурецької, викликала зрозуміле обурення се-

ред ансамблю театру, одначе для спокою адміністратор виплатив жадану квоту. Такий поступок управи кіна справді гідний напятнування.

З викладової салі. На прохання Учительської Громади і Т-ва ім. Петра Могили, прибув до Перемишля визначний наш педагог радник д-р Іван Копач з двома черговими рефератами в циклю „Що це фільософія?". Перший виклад на тему „Фридрих Павльсен — представник европейської фільософії коло 1900 р.", виголосив д-р Копач у салі „Української Бесіди" в суботу 12. ц. м., другий на тему „Етика і політика у світлі фільософії" в неділю 13. п. м. Слід підкреслити, що виклади д-ра Копача, хоч на дуже тяжкі теми, все таки внаслідок питомого д-рові Копачеві приступного популярного виголошення тішаться великою фреквенцією і великим зацікавленням. Милу несподіванку д-рові Копачеві та організаторам викладів зробив своєю присутністю Кир Григорій. К-к.

Спорт.

УКРАЇНА — АЗС 2:1 (0:0 2:0 0:1).

Товариський мечт обох дружин закінчився зовсім заслуженою, хоч рішуче за скромною перемогою України. Цей мечт заграла наша дружина дещо слабше, як попередніми разами, всеж таки противника перевищала технічно й тактично. Ворота для України здобули у другій третині: Бучацький і Маринець. АЗС здобув свої ворота зовсім припадково в останній третині з вини оборони й молодого воротаря. Всі зусилля наших гакізкарів підвишити вислід розбивалися на щасливій грі воротаря АЗС-у, або стріли деяких нападників не попадали вйоді в порожні ворота.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Дальші мечті за гакізкове мистецтво світа принесли знову несподіванку, може й найбільшу в усіх дотеперішних, а саме несрішений вислід Канади з Мадярщиною. До деякої міри несподіванкою є теж катастрофальна програ Польщі з Англією.

Англія — Польща 7:1 (3:1 4:0 0:0).

У дружині Польщі фатально грав воротар Стогоевський. Інші грачі грали д. амбітно, але крім Волковського та Ковальського нічим не дорівнювали англійським грачам.

Німеччина — Мадярщина 1:0 (0:0 1:0 0:0).

У півфінальнім мечту Німеччина перемогла Мадярщину, яка держалася д. добре.

Мадярщина — Канада 1:1 (1:1 0:0 0:0)!!

Сенсаційний вислід! Мадярщина, яка програла з Польщею 0:3, зспіла осягнути з мистцем світа нерішений вислід. Найкращий у мадярській дружині воротар Гірчек. Мадярського грача Рону, який здобув ворота, канадієць Рієсель важко поранив кием. Рієселя викинули за те судді на 5 хвилин із леду.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 20. II. год. 12 впол. VI. симф. концерт львівської фільгармонії; год. 3.30 попол. „Сісі"; год. 7.30 „Старосвітська ідилія". Для молоді недозволене.
Понеділок 21. II. год. 7.30 веч. „Пан Вовіцельський".

Театр Рімнородностей:

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „В перфумерії"; год. 7.30 „Дімок з карт".
Понеділок 21. II. год. 7.30 веч. „Дімок карт".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:
20. II. Пісня Бескиду.
21. II. Хмара.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ТУРКА н. СТР.:
20. II. Орлова.
21. II. Під куратедею.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цісарський шлях" (Багдад Індія).
АТЛЯНТИК: „Царський курієр" на основі Жіль Верна.
ВАНДА: „Злочин і кара"; „Пат і Паташон у раю".
ҐРАЖИНА: „Знахар".
ЕВРОПА: „Душа" (Гарі Бор).
КАСІНО: „Роберт і Бертран або Два злодії" (комедія).
КОПЕРНИК: „Корабель невільників".
МАРУСЕНЬКА: „Магічний ключ" (Воденс Карлов).
МЕТРО: „Сам на сам".
МІРАЖ: „Магнолія" („Корабель комедіянтів").
МУЗА: „Коли цвіте бузок".
ПАКС: „Варвара Радивилівна".
ПАЛЯС: „Стрілець із Бенгалії".
РАЙ: „Я збрехала".
РІЯЛЬТО: „Іх ото, вона одна".
СВІТ: „Пацуа", „Трафальгар".
СТИЛЕВЕ: „Дівчата з Новолипок і ревія.
ТОН: „Князь Іво" (Соня Геніє), „Лет очайдухів".
УТІХА: „Володар підводного світа".
ХИМЕРА: „Моє щастя це ти" (Вен. Джін, Міранда).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Царгород".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Голяндія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 20. лютого 1938.

8.15 Для села: Хд. Гавотка. Гутірка, Музика з пл.; 8.30 Весна йде; 8.50 Про конечність залісення неужитків; 10.30 Хвилина Моцарта з пл.; 11.30 Польські мистецтва на світ. мистецтвах у Лягті; 11.40 Репортаж із життя; 12.03 Симф. поранок; 13.00 Із льв. наук. закладів; 13.10 „Заєць" Дигасінського; 13.30 Музика, джаз. орх., ревелерси, саксофон, форт.; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Музика з пл., Невдачі в хліві; 15.45 Для дітей: Як пес із котом по даху лазив, Музика з пл.; 16.05 Із фіордів Півночі, популярна сканд. музика, спів, форт., віол.; 16.45 Анпиця і життя; 17.00 Розр. концерт, орх., спів: Верлинська, Втас, Ледоці; у перерві коло год. 17.35 Хвилина бюра студій; 19.00 Театр Уяви: „Служобовка" Шамінського; 19.35 Веселі балачки; 20.00 Розр. концерт, орх., пісеньки; 20.35, 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та вой" „Нова помста" вес. авд.; 22.00 Падеревський: Варіяції ес-моль; 22.30 Танц. музика з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Продовження музики з пл.

Понеділок, 21. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для школи: Китайське село, з муз. іл.; 11.40 Репортаж із робітні білля; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Ісаак Альбеніц, пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Квартетові мініятури, смичк. квартет; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Історія грошей; 17.15 Концерт солістів: спів, форт.; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Що дає контроля молочности; 18.20 Легка музика з пл.; 18.35 Вацл. Серошевський: Співець природи та волі; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Вояцька авдиція; 19.30 Спір за громадянську думку; 20.00 Калейдоскоп, легка муз. авд.; 21.00 Нар. капели; 21.40 Літер. новини; 22.00 Симф. концерт, орх., Колет Франц скрипка; 22.50 Останні вістки; 23.00 Ерна Зак, муз. репортаж, пл.

Вівторок, 22. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для школи: „Цариця снігу" казка Андерсена; 11.40 Грає Яша Гайфец, скрипка, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Дві Бетовенові сонати, пл.; 14.00 Віольончеля, фортепіян; 14.15 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Ляма: „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Баль у Доротки", муз. авд.; 16.05 Фін.-госп. актуалії; 16.15 Камер. музика, форт., кларнет; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Фейлетон; 17.15 Орх. концерт; 17.50 Провесна і довець; 18.00 18.50 Спорт; **18.10 Найважніші постанови сусп. законодавства, відчит в українській мові, виг. Евг. Ткачук;** 18.25 „Щераз по-львівському"; 18.40 Гуцульським шляхом II. бригади легіонів; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Безсмертні книжки „Данте"; 19.30 Спів, альт; 20.00 Танц. музика; 20.45 Веч. денник; 21.00 „Краковяки й гуралі" опера І. Стефаніа; 22.50 Останні вістки; 23.00 Концерт бажань із пл.

Середа, 23. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для школи: „Котяча мама", Нар. пісеньки; 11.40 Органовий рецитал; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Патріотичні настрої в музиці, пл.; 14.30 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Тома Альва Едісон, гутірка для старших дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Сальон. орх., 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Відчит про КОП; 17.15 Пісні на сопран, альтівку, фортепіян; 17.50 Проступок, гутірка; 18.00 Господарські вістки; 18.10 Гнат Фрідман, піяніст, пл.; 18.20 „Пель-Мель" словомуз. ревія з участю Стефи Спалинків. пої; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 У кігтях мандатаря, епізод із пов. Е. Павловського „Курнава"; 19.20 Варшавські та мазурські нар. пісні, хор; 19.35 Новочасне знахарство; 20.00 Китиця оперетов, сопран, тенор, фортепіян; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт у вик. М. Мінца, форт.; 21.45 Що це таке поезія, діяльог; 22.05 Танц. музика у вик. орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танц. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 20. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.25 Розр. музика, 21.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Скрипка, 16.45 Циг. музика, 20.10 21.00 Вечір оперетов „Родинна рада" оп. Лосонція, „Карнавалова пригода" оп. Антальфі-Жироша; ВІДЕНЬ 15.30 Смичк. квартет д-дур Брукнера, 19.30 Арії та пісні, 20.00 21.00 Віденський вечір з уч. нар. капелі та квартету; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30 Пісні швед. моряків, 15.00 Дута орх., 20.00 21.00 Музика, сопр., бас; КЕЛЬН 19.45 20.00 21.00 „Ніч у Венеції" оп. Ів. Штравса; КОШИЦІ 9.00 Гр.-кат. богослуження з муз. церкви, хор села Куштановиці, 18.00 Концерт хору; відч. Підкарпатська нар. пісня; продовження концерту; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 19.00 Симф. концерт, 21.00 22.00 „І музикі ді Пі-Діль" оп. Льосабарда з Кольомбінія; МІНХЕН 19.10 20.00 21.00 „Льорелей" оп. Брікнера; ПРАГА 9.50 Сальон. квартет; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Тасо" драм. симф. Годарда; РИМ 17.00 Розр. музика, 22.15 Хор; ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00 „Жолет де Нарбон" оп. Одрана; ШТУТГАРТ 19.15 20.00 21.00 „Пімста лилика" оп. Ів. Штравса; СОФІЯ 19.00 Спів, 21.00 Оперетки; ФЛЬОРЕНТІЯ 15.15 18.00 „Дівча із Заходу" оп. Пучіні.

Понеділок, 21. лютого 1938.

БЕРЛІН 21.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Оп. орх., 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 21.00 Квінтет, 22.25 Форт. рецитал Белі Бартока; ВІДЕНЬ 18.55 19.00 20.00 21.00 22.00 „Сила долі" оп. Верді; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.25 Нар. пісні Швабії, 21.20 Симфонія ч. 1 Брамса, 22.30 Соната на вальдгорн і форт. Бетовена; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит і концерт; ЛІЛЬ 21.30 22.00 23.00 „Легенда про Кітєж" оп. Римського-Корсакова; ЛІОН 21.45 22.00 Фестіваль Равеля; МІЛЯНО 17.15 Спів, 21.00 Вок.-інстр. концерт, 22.10 Форт.; ОСЛЬО 19.15 Норвеські пісні; ПРАГА 21.00 Сучасна музика; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні; РИМ 22.10 „Китайські перли" ком. Джакетія; СОФІЯ 19.00 Спів.

Вівторок, 22. лютого 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Давні улюблені мельодії; БІЛГОРОД 18.15 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 18.00 Циг. музика, 21.00 Вок.-муз. вечір; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 22.00 23.00 24.00 „Ави-Марія" оп. Веремана; БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 22.00 23.00 „Ле драгон де Віляр" ком. оп. Мелярда; ВІДЕНЬ 17.40 18.00 Форт., 19.40 20.00 Розр. концерт, 22.20 Віол.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.35 Образки з Ляпляндії, 19.10 Скрипка, флет 21.20 Шопенові твори; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Продукція книжок у Чехословаччині, П. Мілова „Несподіване щастя" новеля, П. Росоха „Походження грошей"; ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 22.00 „Продана наречена" оп. Сметани; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Довкіта" оп. Скудерія; ПРАГА 17.30 Квартет Остерчіля; 19.30 20.00 Розр. музика, 20.55 21.00 Оп. музика; РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 23.00 „Лямур Магісіян" драма Ленорманда, 23.15 Камер. музика; РИМ 17.15 Камер. музика, 21.00 Аріго Серато скрипка, Р. Джові форт.; СОФІЯ 19.15 Спів; ФЛЬОРЕНТІЯ 20.30 21.00 22.00 „Жайворонок" оп. Легара.

Середа, 23. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.45 20.00 Симфонія ч. 5. Брукнера; БІЛГОРОД 20.00 Хор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканьї, „Копелія" балет Деліба; ВІДЕНЬ 15.15 Для дівчат, 17.15 18.00 Сучасна австр. музика, 19.25 20.00 Симф. концерт; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 21.00 22.00 Комедія, 22.15 Спів; ПРАГА 14.00 Солісти, 19.30 20.00 21.00 „Тайна" оп. Сметани, 22.75 „Пісні зимових ночей" Новака; РАДІО ПАРІ 21.30 Концерт секстету, 22.00 23.05 На паризькій хвилі, розр. програма; РИМ 17.15 Концерт: флет, пісні, 21.00 22.00 23.00 „Ловці перел" оп. Бізета; СОФІЯ 19.45 20.00 21.00 „Осудження Фавста" оп. Берліоза, 22.00 Пісеньки.

БІРЖА.

Львів, 19 лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97 88·50. Доляри американські 5.28·50, 5.24·06 Доляри канад. 5.26·00—5.23·50. Фльорени гол. 294·61—294·90. Франки фр. 17·51—17·22. Франки швайцарські 123 15—122 35, Фунти англ. 26·60—26·44, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·75—117·9 Кор. норв. 133·58—132·60, Корони шв. 137·19—136·20. Ліри італ. 21·80—20·90, Марки фінлянд. 11·71—11·25, Марки нім. 101·00 — 95·00 Шилінги австр. 99·50—97·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 116·00 — 110·00

Акції.

Банк Польський 117·00. Цукор 35·50, Вугіль 30·75, 32·00, Ліпопол 63·00. Модженів 14.00, Островець 55·50, Стараховиці 39·25, 39·75, 39·50, Габербуш 48·00.
Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 19. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вил. з опак. 3·50 зол.
молоко 17—18 сот.
(яйця копа) 3·80 зол.
Тенденція на масло знижкова, на молоко вдержана на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка на могилу бл. п. радн. Мриглоцького Володимира складають його співробітники з Центральній Адміністрації столових дібр гр. кат. Галицької Митрополії у Львові суму 25 золотих на Фонд воєнних вдів і сиріт. 412

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Політ. Вязнів читальня „Просвіти" в Лукавиці зібрані на проскурі зол. 6.95.

На шпиталь ім. Митроп. Шептицького зложили громадяни Підгаєць 10 зол., висилаючи до Е. Митрополита адресу листовно, замість телеграф'чно.

Замість вінка на могилу бл. п. Миколи Завчівського складаємо 50 зол. (пятьдесять) на викуп Сокільського Города у Львові. **„Центросоюз“, Львів.**

Подяка.

Прибиті тяжким горем після невідплатної смерти Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. проф. Д-ра Адріяна Копистянського складаємо щиру подяку Всч. Духовенству: о. крил. Юл. Дзерович'еві, о. мгр. Н. Кишакевичеві, о. сов. Е. Дудикевичеві, о. проф. Д-рові Г. Костельникові, о. проф. П. Хомиш'ові, о. Н. Яросевичеві, о. В. Ловчиї, о. І. Потерейкові, о. Е. Мощібовичеві, о. В. Василеві, о. І. Новосадові, о. проф. С. Шиптковському і о. А. Бучацькому за відправи останньої прислуги Покійному.

Дякуємо ВП. Дирекції, Учительському Зборові і молоді державної гімназії з українською мовою навчання у Львові на руки ВП. п. Директора радника Лещія за участь в похоронах, проф. Стишинському і представникові молоді, яку Покійний так любив і був її правдивим приятелем, за зворушливі промови на могилі, а хорові тоїж гімназії за прегарний спів на панахиді і на похоронах.

Дякуємо ВП. Дирекції купецької гімназії Рідної Школи на руки директора Вп. Ковалисько за участь в похоронах і на заупокійним богослуженні.

Окрема подяка належиться Хв. Управі похоронного заведення „Харіс“ у Львові за таке солідне і повне зрозуміння полагодження справ, звязаних з упорядкуванням похорону.

Вкінці дякуємо щиро всім знайомим і незнайомим, що вволили взяти в цьому сумному обряді таку численну участь і в цей спосіб виявили свою пошану для Покійного. Спасибі всім.

Софія Копистянська з дітьми і рідньою.

НАУКА

ЕКСТЕРНІСТИ! Висилаю всі 2 повні викладн математики до гімн. матури. Зголошення з почт. маркою на відповідь до Адм. „Діла“ під Математика“. 208 5-5

НОВОЧАСНА вложена система крою, шиття, моделювання одягів жіночих, дитячих і білля „Петров Експресс“ двє вибувало добрі успіхи. Львів, Сикстуська 21, II. 222 5-5

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО агентів українців до продажі домашньо-рільничого приладдя по селах. Зголошення „Вулькан“, Львів 23. 816 3-5

НЕМА ліпших зарібків які сорпопентувати. „Nowości Praktyczne“. Warszawa, Złota 47/94

ІНЖИНІР-нафтовик мвийде вплатити при організації і руху копальняного підприємства плитвої ропи. Зголошення з подачою відбутою практикою та умов до Адміністрації під „Будучність“. 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДИЙ мужчина сильний, здоровий, просить якоїнебудь фізичної праці у фабриці або іншій установі. Ласкаві зголошення: Левандівка, вул. Берська 20, Осип Сашковський. 2-2

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ з утриманням для панів зі становищ, студентів або учеників при українській родині. Вул. Личаківська 20, II. п. м. 12. 392 3-3

СОНЯШНА кімната з окремим входом, всіми комфортами, утриманням та обслугою для двох ш. Урядників від 1. березня. **Грунвальдська 8, м. 2.** 3-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

САМІТНИЙ емерит шукає інтелігентної, моральної вдовиці старшої до спільного і чесного пожиття. Листи до Адміністрації „Діла“ під „Емерит“. 408 2-2

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання в різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також вище самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Instytut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

КУПНО-ПРОДАЖ

ЛІЖКА металеві Ярошкевича оказійно, Рентшнер, Легіонів 37. 285 3-4

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм зол. 99.— з млинками, залізом і т. п. Рентшнер, Легіонів 37. 285 3-4

ДІМ у Львові дво-поверховий около 30 убікацій, цілий вільний, при головній вулиці, надається на бюра, школу або бурсу до продажі. Адм'н. „Діла“ під „Сейчас“. 887 2-3

САДЖЕНЦІ винограду, дерева і кущі овочеві, поручає Р. Копик, Хмелева п. Drohiczówka. Цінники задурно 406 3-3

ОВОЧАРНЯ на рухливій вулиці до продажі. Зголошення Адміністрація під „Інтерес“. 422 1-1

ДЕТЕКТОРОВИЙ голосник двомагнетовий дуже чутливий зол. 6.—. Жарівки від 5—25 ват. 65 сот. „ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК“ Льв'в, Ринок 21. 421 1-5

РІЖНІ

ДО ТЕРНОПОЛЯ приїхав з заграниці окуліст Д-р ВОРОНИЧ Н. приймає, оперує вул. 3. Мая 2. 417 1-4

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево, солідно „Препар'я“ Львів, тепер Шайнохи ч. 1. 210 7-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, шкіркові, проти усунення матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 31-100

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. шкірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Кавярні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР

Володимир Лазорко

ординує у внутрішних недугах

ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10

(бічна Личаківської).

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії пор, зроговатіння, пігменту, волосся, блямн, дзьоби по віспі і плями. Масаж: тривко усуває зморшки, жилки і відмороження власною методою. Тривко усуває оволосіння ніг катафорезою. Постійні рум'янці підшкірним запусканням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 2683 9-10

ОГОЛОШЕННЯ.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИННОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит

з назвою „РОТР“, бо це товар пожиданий і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR“, Golub, Pomorze.

Білизняне **ПОЛОТНО** Постелеве

С. М. ГАВЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручає матеріяли на
ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
СТОЛОВІ ГАРНІТУРИ

найліпших виробів краєвих і закордонних по приступних цінах. Обслуга також в українській мові.
9—11

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла“.

Представника

добре впровадженого в косметичній бранжі на Львів і східні воєвідства шукає

Laboratorjum „MORENA“
Warszawa, Hoża 41.

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інжінір будов

Львів, Мучна 46, тел. 270-27

виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури. 1—19

Коротко триває

наша пропагандова продаж з 15% знижкою постійних цін, довга задоволення із закупленого товару, попелінові мужеські сорочки 4.95, жіночі стрійні 1.65, 2.50, хоськи 65 сот., пошевки 1.60. ФАБРИКА БІЛЛЯ „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. Замовлення виконуємо негайно.

Вже відкритий

Косметичний Інститут La Belle

ЛЬВІВ, ПЛ. ГАЛИЦЬКА 12, І. П.
Манікір в абон. для Пань 25 сот., для Панів 35 сот. Педікір з усуванням нагнітків 1 зол.

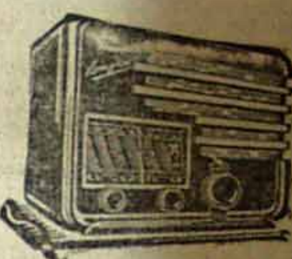

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ
ЕЛЄКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНИСЛАВІВ, Гославського 11 а.

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах виключно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 13 а
" Сикстуські ч. 1
" Галицька 16

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, вкладки і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костир. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.

На шпиталь ім. Митроп. Шептицького зложили громадяни Підгаєць 10 зол., висилаючи до Е. Митрополита адресу листовно, замість телеграфічно.

Замість вінка на могилу бл. п. Миколи Заячківського складаємо 50 зол. (пятьдесять) на викуп Сокільського Городу у Львові. **„Центросоюз“**, Львів.

Подяка.

Прибиті тяжким горем після невідідної смерти Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. проф. Д-ра Адріяна Копистинського складаємо щиру подяку Вс. Духовенству: о. крил. Юл. Дзеровичеві, о. зов. Й. Кишакевичеві, о. сов. Е. Дудкевичеві, о. проф. Д-рові Г. Костельникові, о. проф. П. Хомикові, о. Н. Яросевичеві, о. В. Ловчиві, о. І. Потерейкові, о. Е. Мошібовичеві, о. В. Василеві, о. І. Новосадові, о. проф. С. Шпитковському і о. А. Бучацькому за відправи останньої прислуги Покійному.

Дякуємо ВП. Дирекції, Учительському Зборові і молоді державної гімназії з українською мовою навчання у Львові на руки ВП. п. Директора радника Лещія за участь в похоронах, проф. Стинильскому і представникові молоді, яку Покійний так любив і був її правдивим приятелем, за зворушливі промови на могилі, а хорові тоїж гімназії за прегарний спів на панахиді і на похоронах.

Дякуємо ВП. Дирекції купецької гімназії Рідної Школи на руки директора Вп. Ковалиська за участь в похоронах і на заупокійнім богослуженні.

Окрема подяка належиться Хв. Управі похоронного заведення „Харіс“ у Львові за таке солідне і повне зрозуміння полагодження справ, звязаних з уладженням похоронів.

Вкінці дякуємо щиро всім знайомим і незнайомим, що зволили взяти в цьому сумному обряді таку численну участь і в цей спосіб виявили свою пошану для Покійного. Спасибі всім.

Софія Копистинська з дітьми іріднею.

НАУКА

ЕКСТЕРНІСТИ! Висилаю всі і повні виклади математики до гімн. матури. Зголошення з почт. маркою на відповідь до Адм. „Діла“ під Математика“. 208 5-5

НОВОЧАСНА влекшена система крою, шиття, модельовання одягів жіночих, дитячих і білля „Патрон Експрес“ две здобувало добрі успіхи. Львів, Сикстуська 21. II. 822 5-5

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО агентів українців до продажі домашньо-рільничого приладдя по селах. Зголошення „Вулькан“, Львів 23. 816 3-5

НЕМА ліпших зарібків ані опроцентування. „Nowości Praktyczne“. Warszawa, Złota 47/94

ІНЖИНІР-нафтовик знайде заняття при організації і руху копальняного підприємства плиткої ропи. Зголошення з поданою відбутою практикою та умов до Адміністрації під „Будучність“. 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДИЙ мужчина сильний, здоровий, просить якоїнебудь фізичної праці у фабриці або іншій установі. Ласкаві зголошення: Левандівка, вул. Барська 20, Осип Ємиковський. 2-2

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ з утриманням для панів на становищі, студентів або учеників при українській родині. Вул. Личаківська 70, II. п. м. 12. 392 3-3

СОНЯШНА кімната з окремим входом, повним комфортом, утриманням та обслугою для двох пп. Урядовців від 1. березня. **Грунвальдська 8, м. 2.** 3-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

САМІТНИЙ емерит шукає інтелігентної, моральної вдовиці старшої до спільного і чесного пожиття. Листи до Адміністрації „Діла“ під „Емерит“. 408 2-2

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з ріжних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Instytut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

КУПНО-ПРОДАЖ

ЛІЖКА металеві Ярошкевича оказійно, Рентшнер, Легіонів 37. 285 3-4

ВИПРАВИ кухонні, компletні, емалія зол. 65.—, алюмінієм зол. 99.— а млинками, залізом і т. п. Рентшнер, Легіонів 37. 285 3-4

ДІМ у Львові дво-поверховий около 20 убікацій, цілий вільний, при головній вулиці, надається на бюра, школу або бурсу до продажі. Адмін. „Діла“ під „Сейчас“. 387 2-3

САДЖЕНЦІ винограду, дерева і кущі овочеві, поручає Р. Копик, Хмелева п. Drohiczówka. Цінники задурно 406 2-3

ОВОЧАРНЯ на рухливій вулиці до продажі. Зголошення Адміністрація під „Інтерес“. 422 1-1

ДЕТЕКТОРОВИЙ голосник двомагнетовий дуже чутливий зол. 6.—. Жарівки від 5—25 ват. 65 сот. „ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК“ Львів, Ринок 21. 421 1-5

РІЖНІ

ДО ТЕРНОПОЛЯ приїхав з заграниці окуліст Д-р ВОРОНИЧ Н. приймає, оперує вул. 3. Мая 3. 417 1-4

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево, солідно „Преціза“ Львів, тепер Шайнохи ч. 1. 210 7-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 31-100

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР

Володимир Лазорко

ординує у внутрішних недугах

ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10 (бічна Личаківської).

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зроговатіння, пігменту, волосся, блинаи, дзьоби по віспі і плями. Масаж; тривко усуває зморшки, жилки і відмороження власною методою. Тривко усуває оволосіння ніг катафорезою. Постійні рум'янці підшкірним запусканням краски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 2683 9-10

ОГОЛОШЕННЯ.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит

з назвою „РОТР“, бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR“, Golub, Pomorze.

Білизняне **ПОЛОТНО** Постелеве

С. М. ГАВЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручає матеріяли на
ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
СТОЛОВІ ГАРНІТУРИ

найліпших виробів краєвих і закордонних по приступних цінах. Обслуга також в українській мові. 9—11

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла“.

Представника

добре впровадженого в косметичній бранжі на Львів і східні воєвідства шукає

Laboratorjum „MORENA“
Warszawa, Hoża 41.

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інжінір будов

Львів, Мучна 46, тел. 270-27

виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури. 1—19

Коротко триває

наша пропагандова продаж з 15% знижкою постійних цін, довге задоволення із закупленого товару, попелінові мужеські сорочки 4.95, жіночі стрійні 1.65, 2.50, льски 65 сот., пошевки 1.60. ФАБРИКА БІЛЛЯ „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. Замовлення виконуємо негайно.

Вже відкритий

Косметичний Інститут La Belle

ЛЬВІВ, ПЛ. ГАЛИЦЬКА 12, I. П. Манікір в абон. для Пань 25 сот., для Панів 35 сот. Педікір з усуванням нагнітків 1 зол.

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ
ЕЛЄКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНИСЛАВІВ, Гославського 11 а.

Навіть мурин біліє вживаючи цього мила!

мила квітові води господарські матеріяли

поручає

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і нотатках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, наймы і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костир

Видає Видавнича Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.